

Year - 2011

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼

ੴ

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ

O Nanak - Through the name of God, may we always remain in positive spirits.

Within your will, we pray for the welfare of All Humanity

Gurudwara Nanak Naam Jahaj

www.NNIGurudwara.com

Tel: 201-432-1122

Editorial

Guru Piyari Sadh Sangat ji,
Waheguru ji ka Khalsa! Waheguru ji ki Fateh ("Sikh Greetings") !

Vaisakhi Diya Lukh Lukh Wadhayan (Heartiest wishes on the day of the creation of Khalsa by our tenth Guru, Guru Gobind Singh Ji).

Like last year, we thought that there couldn't be a better day to release the Gurudwara's magazine than on this occasion. Through this magazine in your hands, we convey our gratitude to NNJ Gurudwara Sahib and the Sadh Sangat (congregation) by including *glimpses of 2010-11* besides interesting articles & poems on Sikhism.

It is a sheer delight to look back at the moments where we all have together tried walking on the path of *Sikhi* in several different ways. By listening to & reciting *Shabad Kirtan*, *Katha* and *Simran* at the Gurudwara Sahib one and all have been inspired to remember *Waheguru*. A poem "**Aao Gurdware Chaliye**" and articles like "**Maksad**", "**Mere Guru da Dwar**" narrate the experience of visiting the NNJ Gurudwara Sahib.

Gurudwara Sahib welcomes everyone with love and warmth. Presence of holy Guru Granth Sahib ji, *Shabad Kirtan* (holy hymns) & *Paath* (recitation of the holy Granth) inspire us all to connect with *Akal Purakh* (God). The Sikh practices of *Seva* (community service) & *Pangat* (common free community dining) and the Punjabi culture of *Mel-Milap* & *Sanjhapan* (socializing & togetherness) create an environment of great devotion and universal brotherhood at Gurudwara Sahib. The Sangat of NNJ Gurudwara very-well reflects these noble Sikh thoughts. We all have spent our Fridays and Sundays, celebrating **Gurupurabs**, other special occasions or participating in social events like the **Manhattan Sikh Day Parade** together.

The NNJ Gurudwara also continues to provide our children with an immense opportunity to learn *Gurmukhi*, *Gurmat Sangeet* and *Paath*. **Bal Singh Sabha** has continuously & successfully encouraged them to learn *Guru-Ghar's Maryada* (the routine service held at the Gurdwara).

For maintaining the work and play balance Gurudwara Sahib was represented by the children in the Sikh Games also.

To let the kids enjoy and relax, fun & team-building trips like **Pumpkin picking** and **group picnics** were organized in 2010. For the first time, kids also participated in the **Speech Competition**, organized by '*Hemkunt Foundation*'. Our events section and articles including "**Chhote Chhote Munhe Vadiyan Vadian Baatan**", "**Khalsa School - Uddam te Uprala**" and "**Man's greatest fear**" reflect these interesting activities.

Celebration of **Mother's Day** at the NNJ Gurudwara reminds us how Sikhism encourages to respect and treat women equal, allowing them to walk shoulder to shoulder with men.

An article on "**Bibi Sushil Kaur**" talks about one of the Sikh women of substance that will inspire you to continue to walk on the path of *Sikhi* despite all odds. In this edition, we have also covered many Sikh personalities through articles like "*Forgotten Freedom Fighters*", "*Welfare Baba*", "*The Flying Sikh*", "*Maharaj Singh*" and "*Puran Singh Ji (Pingalware wale)*" that make us feel "**Proud to be a Sikh**".

An inspiring article by Ravinder Singh (Councilman-at-Large, Hoboken), "**Let Sikhi Be Your Guide To Success in Life**", re-affirms our believe that we can achieve our dreams and aspirations as a Sikh in any country including US.

This magazine is our second attempt to record and preserve the memories of NNJ Gurudwara's events of 2010-11 along with remembering our rich Sikh heritage. It would not have been possible without your interesting contributions and ideas. We thank one & all.

Last but not the least; please do fill and send us the feedback form attached with the magazine so that we can know what you liked reading and what more you will like to see in the next edition. We look forward to your suggestions. We do hope you will enjoy reading this edition as much as we have enjoyed creating it.

- Simar & Editorial Team

ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਕੇ ਸਾਰੀ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ।

**‘ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਘਰ - ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ,
ਸਾਂਝੀ ਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇ ।**

ਸਭੈ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇਨ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਦਿਸੈ ਬਾਹਰਾ ਜੀਉ’

ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤੀਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਭੇਜੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਆਏ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਹਾਂ। ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਹੀ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕਰਮ ਕਾਂਡੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ। ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਬਾਬਾ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ । ਜਦੋਂ ਸੇਵਾ ਸਫਲ ਹੋਈ ਤੇ ਬਾਬਾ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ । ਦੂਸਰੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਪਰੰਪਰਾ ਚਲਦੀ ਹੋਈ ਤੀਸਰੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਗਏ । ੧੨ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਸ਼ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਭਗਤ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਜੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਾ ਸਭ ਕੁਝ ਤਿਆਗਕੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਏ । ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਜਲ ਦੀ ਗਾਗਰ ਭਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਮੀਹ ਹਨੇਰੀ ਕਾਰਨ ਜੁਲਾਹਿਆ ਦੀ ਖੱਡੀ ਵਿੱਚ ਡਿਗ ਪਏ । ਤਾਂ ਜੁਲਾਹੇ ਨੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਅਮਰੂ ਨਿਥਾਵਾ ਡਿਗ ਪਿਆ ਹੋਣਾ ਹੈ । ਕੁੜਮਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਢੋਅ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਬਚਨ ਕਿਹਾ, “ਕਮਲੀਏ ਨਿਥਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ”, ਤਾਂ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਉਹ ਬੀਬੀ ਕਮਲੀ ਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਹੀ ਦਿਨ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਦਿੱਤਾ, “ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ , ਨਿਥਾਵਿਆਂ ਦਾ ਥਾਉਂ , ਨਿਮਾਣਿਆ ਦਾ ਮਾਣ , ਨਿਓਟਿਆ ਦੀ ਓਟ” ਵਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਹੀ ਬਰਕਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੌਥੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ, ਜੋ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਬਣ ਗਏ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋਤ ਚਲਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਰਹਿ ਜਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਆਹੇ ਗਏ। ਸਾਖੀ ਬਹੁਤ ਸੰਗਤਾਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣ ਗਏ । ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਬਣ ਗਏ । ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਸਰਤਾਜ ਬਣੇ, ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਤੇ ਬੈਠੇ, ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਮਿੱਠਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ

ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ , ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰਾ ਸਰਬੰਸ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ । ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ - ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੂਝ ਬੂਝ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਜੀਵਾਂ ਨੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਖਾਲਸਾ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਰਾਹ ਦੇ ਪਾਂਧੀ ਬਣਨਾ ਹੈ । ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਜੁੜਦੀ ਹੈ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਆਪ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ ਪਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ । ਇਹ ਜੋ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਆਪ ਸਭ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਤੱਰਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਆ ਕੇ ਸੇਵਾ , ਸਿਮਰਨ , ਬੰਦਗੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਲਾਸ, ESL ਕਲਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਕੂਲ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉ, ਜੋ ਸਾਡਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ। ਉਹ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ।

ਵਿਸਾਖੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ , ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਈਏ । ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰੀਏ । ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਚੇਤੰਨਤਾ ਦਿੱਤੀ । ਹਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਸ਼ਰਧਾ ਸਤਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੀਏ । ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀਏ । ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਜੁਗਤ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀ ਤਰਤੀਬ, ਬੇਫਿਕਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਚਲਦਾ ਰਹੇ। ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀਵਨ ਜੁਗਤ ਵੀ ਆਪ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣੈ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਆਸ਼ੇ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਲ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਾਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੀ।

ਆਪ ਦਾ ਦਾਸ,

ਭਾਈ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ)

ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

Table of Contents

Nanak Naam Jahaj Gurudwara (NNJG)

Gurudwara Sahib Schedule	6	NNJG Website (www.NNJGurudwara.com)	13
Photo Gallery: Raagi Jatthas	7	NNJG in Media	15
Photo Gallery: Katha Vaachaks	8	Management Committee	140
Interview of Management committee , NNJG	9	Feedback Form	141

Events

Article: Events at NNJG(<i>Prabhujeet Singh</i>)	75	Photo Gallery: Sikh Games	93
Photo Gallery: Vaisakhi	78	Photo Gallery: Guru Nanak Dev Prakash Diwas	95
Photo Gallery: Sikh Day Parade	80	Photo Gallery: New Year Program	97
Photo Gallery: Mother's Day	84	Photo Gallery: Saadh Sangat	99
Photo Gallery: Blood Drive	87	Article: ਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਭਾ - ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਮੂੰਹ , ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਬਾਤਾਂ (ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ)	113
Photo Gallery: Anniversary Program	89	Photo Gallery: Bal Singh Sabha	114

Khalsa School at NNJG

Article: ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ - ਉੱਦਮ ਅਤੇ ਉਪਰਾਲਾ (ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ)	119	Gurmat School – Student's Knowledge	127
Khalsa School 2010 - Students	120	Photo Gallery: Paath & Education Classes	128
Khalsa School 2010 - Teachers	124	Photo Gallery: Pumpkin Picking Picnic	129
Photo Gallery: Khalsa School	125	Photo Gallery: Speech Competition	131

Kid's Section

Sikhism (Pritya Singh)	30	Basic Questions (Amolak Kaur)	113
Guru Har Krishan Ji (Manveet Singh)	40	ਵਿੱਦਿਆ ਬਾਰੇ (ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ)	123
ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ (ਤਮਨਾ ਕੌਰ)	40	Martyrs in Guru Gobind Singh Ji's family (Kabir Singh)	123
Guru Tegh Bahadur Ji (Harleen Kaur)	41	Activity: Photo Quiz	134
ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਸਿੱਖੀ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਸਿੱਖੀ (ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ)	45	Activity: Word Hunt at the Zoo!	134
ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ (ਦਿਵਾਂਸ਼ੀ ਕੌਰ)	45	Activity: Story Time	135
ਮੇਰੀ ਮਾਂ (ਤਮਨਾ ਕੌਰ)	47	Activity: Kid's Quiz	136
ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਾਲ (ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ)	48	Activity: How much do you know?	136
Gurmat Traditional Musical Instruments (Sahibjeet Kaur)	51	Activity: CROSS WORDS on NNJG Events of 2010	137
ਸਿੱਖ ਕੀ ਨੇ (ਜਗਮੀਤ ਕੌਰ)	61	Activity: Word Puzzle – Guru Granth Sahib's Contributors	138
Sahibzade (Taranjeet Singh)	63	Phulwari: List of newly born Babies	143
ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ)	72		

Proud to be a SIKH

Arpinder Kaur	14	Maharani Jind Kaur	54
Mallika Kaur	17	Nav Bhatia	60
ਸਰਦਾਰ ਬਾਘੇਲ ਸਿੰਘ	19	Hari Singh Nalwa	62
Ajay Singh Banga	26	Battle of Saragarhi	66
Lt General J S Arora	33	Milkha Singh	103
Fauja Singh	39	Waris Ahluwalia	130

Table of Contents

Articles, Poems (in English)		Articles, Poems (in Punjabi)	
Vaisakhi (Ashok Kumar)	10	ਪੀਵਹੁ ਪਾਹੁਲ ਖੰਡੇਧਾਰ ਹੋਇ ਜਨਮ ਸੁਹੇਲਾ (ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ)	11
Khalsa - A Driven Force (Jasvinder Singh)	16	ਅਸਲੀ ਖਜ਼ਾਨਾ (ਬਿਬੇਕ ਸਿੰਘ)	12
ਚਰਨ ਸਰਨਿ ਗੁਰ ਏਕ ਪੈਂਡਾ ਜਾਇ ਚਲ (Ajit Makhija)	20	ਖਾਲਸਾ ਕੈਸਾ ਹੋਵੇ (ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ "ਜੀਤ")	17
Dastaar – The symbol of Khalsa (Mahendra Singh)	25	ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ (ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)	18
Let Sikhi Be Your Guide To Success In Life (Ravinder Singh)	27	ਮਕਸਦ (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ)	18
Sikhism – A Religion of Universal Brotherhood (Simar)	28	ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਵਾਰ (ਬਿਬੇਕ ਸਿੰਘ)	19
Sikhism – Religion of Gender Equality: Are we living it? (Geetika Singh)	31	ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ! (ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ)	21
Bibi Sushil Kaur (Dr. Gurveen Kaur)	32	ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ)	22
Sikh Sanskars	35	ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ ? (ਧਨਬੀਰ ਸਿੰਘ)	29
Seva (Kanwarjeet Singh)	35	ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਫਲ ਹੈ... (ਅਸ਼ੋਕ ਪਾਸਲਾ)	37
ਤਾ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ (Nirmal Singh)	37	ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ (ਸਿਮਰਤ ਕੌਰ)	39
Sri Guru Nanak Dev Ji (Vyshnavi Figueroa)	39	ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ (ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ)	42
Sri Guru Granth Sahib Ji (Supriya Kaur)	42	ਕਰਜ਼ (ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ)	45
Culture and Education (Chetan Sodhi)	53	ਏ ਪਾਗਲ ਮਨਾ (ਸ਼ਾਨੀਨ ਸਿੰਘ)	48
Gatka - The Sikh Martial Art (Mahendra Singh)	55	ਅੱਜ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ	47
The Green Miracle (Dr. Sukhween Kaur)	56	ਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਦੋਸਤ (ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ)	48
Langar: Getting Lost In Translation (Dr. Gurveen Kaur)	57	ਗੁਰਮੁਖਿ- ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣਾ (ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ)	46
Water, Food and Enviornment for Your Health (Dr. Kamini Kohli)	57	ਹਓਮੈ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਹੈ , ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸ ਮਾਹਿ (ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ)	49
Oral Hygiene (Dr. Neetu Bagga)	59	ਬਸੰਤੁ (ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ)	50
Role of Sikhs in Indian Independence (Mandeep Singh)	64	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਾਥੀ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ (ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ)	50
A Tribute to the Sikh Contribution in World War I & II (Kanwar Singh)	66	ਸਰਦਾਰੀਆ (ਮੁਕੇਸ਼ ਵਾਧਵਾ)	51
Baba Deep Singh Ji - Honorable Saint-Soldier (Karandeep Singh)	70	ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਰਬਾਬ (ਸਿਮਰ)	53
Bhagat Puran Singh ji (Geetika Singh)	73	ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ (ਭਾਈ ਪ੍ਰਣਾਮ ਸਿੰਘ)	61
Flying Sikh – Milkha Singh (Karnail Singh)	103	ਕੁਰਬਾਨੀ (ਭਾਈ ਪ੍ਰਣਾਮ ਸਿੰਘ)	61
Welfare Baba - A Sikh Environmentalist	104	ਤੇਗ	62
Makhan Singh: Kenya's Freedom fighter (Harleen Kaur)	105	ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਸਿੱਖੀ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਸਿੱਖੀ	62
Three Forgotton Freedom Fighters	107	ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਲੱਗਦਾ	62
Bhai Maharaj Singh (Prabhujee Singh)	109	ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਕੀਰਤਨੁ ਪਰਧਾਨਾ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ)	68
Lohri: Adieu to winter (Darshan Sachdev)	110	ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ	68
Man's Greatest Fear (Bibek Singh)	130	ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ (ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ)	69
		ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਮੁਕੇਸ਼ ਵਾਧਵਾ)	69

Gurudwara Sahib Schedule

The Gurudwara premise is open from 5:30 AM to 9:30 PM daily. The details of regular programs at Gurudwara Nanak Naam Jahaj Sahib are as follow:

Morning Program (ਸਵੇਰੇ)

Daily:

Prakash (ਪਰਕਾਸ਼) 5:30 AM
Asa-di-Var (ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ) 6:00 – 6:40 AM
Ardas and Samapti 7:00 AM
(ਅਰਦਾਸ)

Sunday Diwan:

Sukhmani Sahib Path 9:00 – 11:00 AM
(ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ)
Keertan (ਕੀਰਤਨ) 11:00 – 12:00 Noon
Katha (ਕਥਾ) 12:00 – 12:40 PM
Keertan (ਕੀਰਤਨ) 12:40 – 1:00 PM
Samapti & Langar 1:00 PM onwards
(ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਲੰਗਰ)

Evening Program (ਸ਼ਾਮ)

Monday to Thursday, Saturday, Sunday

Rehras Sahib (ਰਹਿਰਾਸ) 6:40 PM
Keertan (ਕੀਰਤਨ) 7:00 - 7:40 PM
Katha (ਕਥਾ) 7:40 - 8:00 PM
Samapti & Langar 8:00 PM onwards
(ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਲੰਗਰ)

Friday Diwan:

Rehras Sahib (ਰਹਿਰਾਸ) 6:40 PM
Keertan (ਕੀਰਤਨ) 7:00 - 8:00 PM
Katha (ਕਥਾ) 8:00 - 8:40 PM
Keertan (ਕੀਰਤਨ) 8:40 - 9:00 PM
Samapti & Langar 9:00 PM onwards
(ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਲੰਗਰ)

Bhai Gurbachan Singh
(Head Granthi)

Moments at NNJG - Raagi Jatthas

Moments at NNJG - Katha Vaachaks

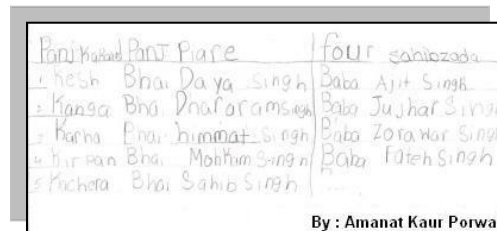

Interview of Management Committee, NNJG

Q: Please give us an overview of the regular activities conducted at NNJ Gurudwara

A: *Waheguru ji ka Khalsa, Waheguru ki Fateh!* (Sikh Greetings). A Gurudwara (i.e. a Sikh place of worship) holds a special place in Sikhism. It is not just a place of worship, but also center of social service. Gurudwara in real sense is a 'School for a Student', 'Hospital for a Patient', 'Free kitchen (*Langar Hall*) for the Hungry', 'Shelter for the Traveler' and of course, a place to discover the 'inner-self' for all of us. Keeping this in mind, we conduct the following activities at NNJ Gurudwara:-

- (a) Daily 'Prakash' of Guru Granth Sahib Ji, Keertan, Paath, Ardas (i.e. Daily Ceremonies)
- (b) Langar ('Free Kitchen'), two times a day
- (c) Weekly Punjabi language classes
- (d) Weekly Computer classes
- (e) Weekly English classes
- (f) Weekly Gurmat Sangeet ('Devotional Music') classes
- (g) Divan ('assembly') anchored specially by children on special occasions

By : Amanat Kaur Porwal

A homeopathic doctor also visits the Gurudwara on a weekly basis and provides free consultation.

In short, all the activities revolve around worship, education and social service.

Q: Please share some of the highlights of the last year.

A: In Apr'10, NNJ Gurudwara published its first magazine on the blessed occasion of "*Vaisakhi*" (a festival that marks the foundation day of Khalsa for Sikhs). We also participated in the Annual Sikh Day Vaisakhi Parade in Manhattan. On this occasion, **four** members of the Sangat, including two children, were baptized at our Gurudwara. In May'10, we celebrated 'Mothers Day'. On that particular day, all the routine activities of the mass prayer (like Paath, Kirtan, Ardaas) were performed only by the ladies. In Jun'10, many children from our Gurudwara, for the first time, participated in the International Speech Competition, conducted by Hemkunt Foundations, UK. Our Gurudwara also hosted the zonal level competitions. In Jul'10, the NNJ Gurudwara actively participated in the NJ Sikh Games. This year, we will be hosting the games. "Bal Singh Sabha", organized 5 events under the guidance of Nirmal Singh Ji, Bibi Paramjeet Kaur and Bibi Manjeet Kaur. Other highlights include Anniversary Celebrations in Sep'10, tri-state Kirtan Darbar, participation in the NJ Sikh Games, and other inter-Gurudwara activities. *Overall it has been an eventful year for NNJ Gurudwara!*

Q: Where can we find the pictures of all these events?

A: Please visit our Gurudwara's website <http://www.NNJGurudwara.com>.

Q: Like last time, did you also organize 'BLOOD DRIVE' this year?

A: Yes. It was successfully organized in Oct'10. We are thankful to the Sangat for their active participation. Total **26 people** of all ages donated blood this time. We intend to make this an annual feature of the NNJ Gurudwara.

Q: Did you take any other initiative that has now some permanence at NNJG?

A: Last year we took the giant step of starting **Computer classes** for adults. On a weekly basis, we have been providing basic computer training to many members of the Sangat. The objective is to make them feel comfortable in performing basic computer operations like checking and sending emails, creation of files and folders, recording and saving the information using various tools, using internet, etc. Many adults, who have not undergone formal computer training during their schooldays, suffer from 'computer phobia'. These classes help them to overcome that fear and become more confident.

Q: Please tell us about the initiatives taken specifically for kids.

A: Children are our future. They must benefit from the activities and events conducted at Gurudwara. So, for the NNJG they are a priority. Keeping this in mind, last year we undertook the following endeavors:

- (a) Conducted Speech Competition (under the Hemkunt's umbrella)
- (b) Organized "Pumpkin Picking" Field Trip to a near-by farm
- (c) Picnic at the Liberty State Park
- (d) Celebrated b'day of Sahibzades, anchored solely by children
- (e) Purchased new books for them

Q: Do you have a library in NNJ Gurudwara?

A: We have a mini-library that has around 200 books on various topics like 'Punjabi language', 'Sikhism', 'Sikh Gurus', 'Sikh History' etc. In addition, we also have around 100 copies of *Japji Sahib* (Morning Prayer) & 'Gutkhas' (Prayer Books).

Q: Please share details of some of the upcoming events.

A: We will celebrate the birthday of Sahibzada Jujhar Singh ji in April (to be conducted by Bal Singh Sabha entirely), will publish our second magazine (this one) on Vaisakhi, organize Amrit Sanchar, will participate in the annual Sikh Day Parade in Manhattan in April and will conduct quarterly feeding of homeless & shelterless people of the area. We will organize Mothers' Day in May (to be conducted by ladies entirely). We will also organize the annual speech competition (conducted by Hemkunt Foundation) in June. In summer this year, NNJ Gurudwara will also host the Sikh Games 2011.

Q: Any concluding remark?

A: Guru Pyaari saadh sangat ji (Guru's beloved ones), Gurudwara is for **One and All**. Therefore, your attendance is the biggest support that you can provide. We humbly request you to regularly attend and participate in all its activities. May *Waheguru* (God) bless us all!

Vaisakhi

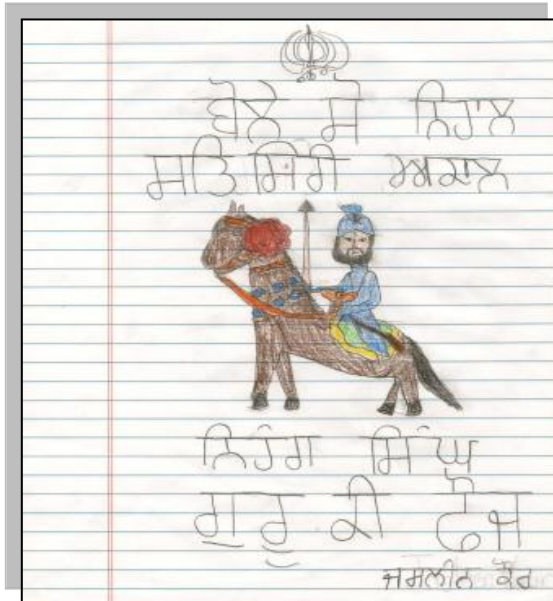
Vaisakhi is the first day of the month of VAISAKH in Indian calendar. It falls on April 13 or 14 and marks the New Year for the Sikhs. It is one of the major festivals in North India, especially in the state of Punjab.

RELEVANCE OF VAISAKHI FOR SIKHS

The festival of Vaisakhi holds a special status for the Sikhs because of its association with many significant events in Sikh history.

The most important of these events is the establishment of KHALSA PANTH, or the community of the pure ones, on the day of Vaisakhi in 1699 AD by the last Guru of Sikhs, GURU GOBIND RAI.

The ninth guru of Sikhs, GURU TEG BAHADUR was brutally murdered by Aurangzeb, the Muslim

emperor of Delhi, for refusing to convert to Islam. Since then, the Sikhs faced severe prosecution from the Muslim rulers who were becoming more and more uncomfortable with the following of the Sikh gurus.

On that day, Guru Gobind Rai, while addressing the gathering of his followers, took his sword and asked for five volunteers called PANJ PYARA (five loved ones) who were willing to sacrifice their life for the community. Then he took those five volunteers and gave them holy water, called AMRIT,

thereby marking their induction in to the PANTH, the community of Sikh followers. With that he gave five symbols to the community, called all of them SINGH (lion), and asked them to be ready and willing to fight

and sacrifice themselves to protect their faith and community.

Long before this event, it was also on the day of Vaisakhi, in 1567, the third guru of Sikhs, Guru Amar Das had made Vaisakhi a special festival for the Sikhs. Later, on another Vaisakhi day, Guru Arjan Dev was killed by the Muslim emperor, Jahangir by throwing him in to a cauldron of boiling oil.

THE FESTIVAL

Vaisakhi is celebrated as a social festivity, with a lot of religious activities and celebrations. There are many especial ceremonies and SHABAD-KEERTAN or recitation of GURBANI held in the Sikh temples

called GURUDWARAs. Further, a lot of dancing, eating and enjoying take place at the community level. In many places, races and other sporting events are also held.

Vaisakhi coincides with harvesting. It is the time for the farmers to relax and enjoy the fruit of their hard work. The day of Vaisakhi is therefore a festival for Sikhs as well as all others. It is a festival that has added significance for the Sikhs, but it is also a festival that everyone celebrates and enjoy

- Ashok Kumar

ਪੀਵਹੁ ਪਾਹੁਲ ਖੰਡੇਧਾਰ ਹੋਇ ਜਨਮ ਸੁਹੇਲਾ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਿਸ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਨੂੰ ੧੫ ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੧੬੯੯ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜ ਕੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ੧੬੯੯ ਈ: ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਭਰੇ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾ ਨੂੰ ਹੀ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਛਕਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਜਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖਾਲਸਾ ਹੋ

ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ,
ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਮੌਜ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਜਿਕਰ ਬਹੁਤ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਤੇਰੀ
ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਹੋ ਵੈ ਪਰਮ ਗਤਿ ਮੇਰੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਨੂੰ ਵੀ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਸਾਚਿ ਨਾਉ ਵਡਿਆਈ ਵੀਚਾਰ) ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ (ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਰਸੇ) ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਗ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਜਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਇਹ ਵੀ ਜਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ “ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਏਕ ਹੈ ਦੂਜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਹਿ”

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚਰਨ ਪਾਹੁਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨ ਹੀ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਲ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਿ ਕੇ ਜਗਿਆਸੂ ਨੂੰ ਛਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਚਰਨ ਪਾਹੁਲ ਨੂੰ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ ਜੁਪਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ, ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਵੈਈਏ, ਚੋਪਈ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਕੇ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚ ਜਲ ਪਾ ਕੇ ਅਤੇ ਪਤਾਸੇ ਪਾ ਕੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਛਕਾਇਆ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕੇ “ਕੇਸ, ਕੰਘਾ, ਕੜਾ, ਕਿਰਪਾਨ ਅਤੇ ਕਛਿਹਰਾ”।

ਹਰ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਸਿੱਖਣੀ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾ ਕਕਾਰਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋਵੇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਨਿਤਨੇਮੀ ਹੋਵੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋ ਦਰੁ ਅਤੇ ਸੋਹਿਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰੋ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਚੱਕਰ ਕੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਚੜਿਆ ਸੀ। ੨੦੧੦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ੪ ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ ਸੀ। ਹੁਣ ੨੦੧੧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਦਕਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣਨਗੇ।

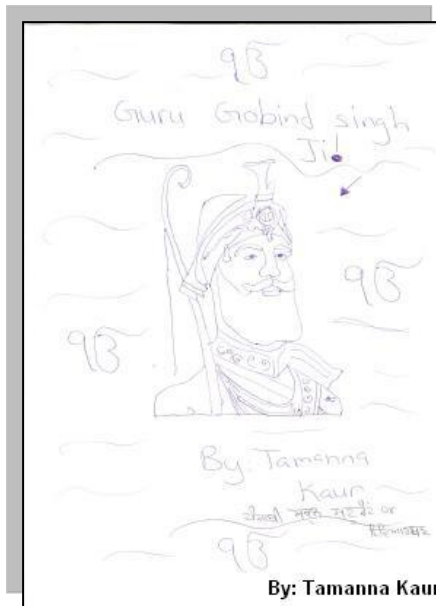
ਰਹਿਤ ਨਾਮਾ ਭਾਈ ਚੋਪਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ :

ਰਹਿਤ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਸਿਖ ਕਹਾਵੈ, ਰਹਿਤ ਬਿਨਾ ਦਰਿ ਚੋਟਾ ਖਾਵੈ।

ਰਹਿਤ ਬਿਨਾ ਸੁਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਲਹੈ, ਤਾ ਤੇ ਰਹਿਤ ਸੇ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਰਹੇ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣੀਏ।

- ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ
ਭਾਈ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

ਅਸਲੀ ਖਜ਼ਾਨਾ

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਿਆ, ਤੇ ਉਹਨਾ ਅੰਦਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਈ। ਇਕ ਦਿਨ ਘੋੜਾ ਲੈ ਕੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਿੰਡ ਟੁਰ ਪਏ। ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋਣ ਲਗੇ, ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਿਸੇ।

ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੇ ਪੁਛਿਆ - "ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾਨਕ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹੋ?"

ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ - "ਆਓ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਨਕ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਚਲਦਾ ਹਾਂ।"

ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਘੋੜੇ ਦੀ ਨਾਲੂ ਫੜੀ ਤੇ ਚਲਣ ਲਗ ਪਏ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਘਰ ਆ ਗਿਆ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ - "ਤੁਸੀਂ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬੰਧ ਕੇ ਆ ਜਾਓ, ਮੈਂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।"

ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਏ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ - "ਨਾਨਕ ਕਿੱਥੇ ਨੇ?"

ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ - "ਮੈਂ ਹੀ ਨਾਨਕ ਹਾਂ।"

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਇਸ ਸਾਖੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕੀ ਅਸੀਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਗੁਰੂਆਂ

ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਉਹਨਾ ਵਿਚ 'ਬੈਕ-ਗੁਰਾਊਡ' ਦਾ ਚੰਦਮਾਂ ਸਿਰਫ ਚਿਤਰਕਾਰ ਜੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਪਹਿਚਾਨ ਲੈਂਦੇ। ਧੈਰ, ਇਸ ਸਾਖੀ ਦੇ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਬੜੇ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇਣੀ ਹੈ।

ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕੀ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਹੁਣ ਅਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ, ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ, ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ... ਇਥੇ ਤਕ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰੂਆ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਜਾ ਕੇ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਦੀ ਤਰਫ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਸਦੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਖਤ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕਲ, ਆਫਿਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਲਿਆ ਤਾਂ ਬਸ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਹੁਣ 'ਓਲਡ ਫੈਸ਼ਨ' ਕਹਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹੀ ਸਿੱਖੀ ਹੈ?

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼, ਜੁਗੋਂ ਜੁਗੋਂ ਅਟਲ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਵਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਸਥਿਤ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਫੋਟੋ, ਮੂਰਤੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ ਠੀਕ ਗਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਨੂੰ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨੀ, ਪੜਨੀ ਅਤੇ ਸਮਝ ਕੇ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਢਾਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਦਾ ਸਟੂਡੈਂਟ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦਾ ਰਿਹਾ, ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲਿਆ ਜਾਂ ਪੜਿਆ ਨਹੀਂ। ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਤੇ ਕਦੇ ਐਸੇ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਵੋਗੇ? ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਣੀ ਪੜੇ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਿਖਾਏ ਹੋਏ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗੇ। ਦਾਸ ਆਪਣੀ ਤੁਛ ਸਮਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਛ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ

ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕਦਮ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ :-

੧) **ਗੁਰਮੁਖੀ** - ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੇਰੀ ਤਰਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ / ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਇੰਗਲਿਸ਼' ਇਕ 'ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ' ਪੜ ਲਵਾਂਗੇ। ਪਰ ਯਾਦ ਰਖੋ ਕਿ ਇਹ ਪੜਨਾ, ਚੁਸਿਆ ਹੋਇਆ ਗੰਨਾ ਖਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬੇਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਥੋੜਾ ਯਤਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗੁਰੂ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਲਈਏ। ਇਕ ਰਿਸਰਚ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ,

੨੬ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮੁਖੀ / ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

੨) **ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਣ** - ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰਾਂ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਕ੍ਰਿਕੇਟ, ਬੇਸਬਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਸੁਆਦ ਤਾਂ ਹੀ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪਤਾ ਹੋਣ, ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸ ਤਾਂ ਹੀ ਆਵੇਗਾ ਜਦ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਣ ਪਤਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪੜਣ ਯੋਗ ਹੈ।

੩) **ਹੁੱਕਮਨਾਮਾ** - ਕਿਸੇ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਦਰਖਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੜ ਕੇ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੀਏ ਤੇ ਨਿਸਚੈ ਹੀ ਸਾਡਾ ਮਨੋਬਲ ਕਾਫੀ ਵਧੇਗਾ। "ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼" ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ 'ਮੁਖ-ਵਾਕ' ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਦ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਰਥ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਟਰਨੈਟ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਤੇ ਰੋਜ਼ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਰੂਰ ਪੜੋ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਕ ਵਿੱਲਖਣ ਧਰਮ ਹੈ , ਪਰ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ? ਇਸ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਂਗੇ , ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ । ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਸਲੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਉਮਰ ਬੇਕਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ।

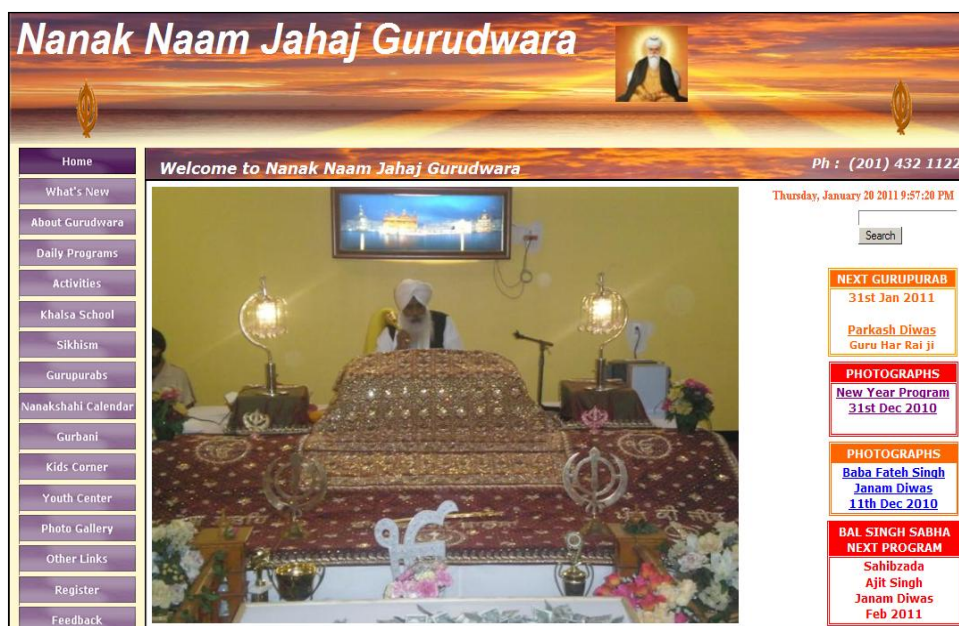
ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ , ਆਉ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖ ਕੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਯਤਨ ਖੁਦ ਕਰੀਏ ... ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਪਨੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਦੂਜਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛਣਾ ਪਏਗਾ ।

– ਬਿਬੇਕ ਸਿੰਘ

Nanak Naam Jahaj Gurudwara (www.NNJGurudwara.com)

Waheguru Ji Ka Khalsa, Waheguru Ji Ki Fateh, It has been more than a year since the Gurudwara Sahib website was launched. It has been said that it's much easier to create a website than to maintain it. However, by the grace of Waheguru ji, we are really happy to report that we are able to keep it updated most of the time. As part of this article, I would like to share with you some of the activities that our team performs, in order to maintain the site.

Although there are not a lot of changes required to be made on the website on a daily basis, still, there are enough changes on a regular basis which are required to keep it current.

The most important update to the website is the information about the visiting **Raagi Jattha**, the visiting **Katha Vaachak** as well as about the next **Gurupurab** celebration. To the best of our abilities, we try to update the details of the visiting holy men, soon after the arrival of a Raagi Jattha or Katha Vachak at Gurudwara Sahib. Updating the next Gurupurab section is relatively easy, and we do the same as soon as the current listed Gurupurab has

been celebrated. However, updating the details about the Raagi Jattha and Katha Vachak can *become challenging* at times – since we need to update the photographs in addition to the names of the visitors, so that the Sangat can also see their pictures.

However, this also means that we are *privileged* to go to Gurudwara Sahib during the work week so that we can take their photographs and of course, in the process, get the opportunity to listen to Katha, Kirtan as well as perform some “Seva”. Now that is **definitely a big**

enough incentive for our team !

The second most important update to the website is the **information about the events being celebrated** at Gurudwara Sahib. You must have seen our team taking photographs during all the major events being celebrated. It is indeed heartening to see people (especially kids after “Bal Singh Sabha” program) asking if we have uploaded the pictures on to the Gurudwara’s website. Knowing the enthusiasm of Sangat to view the pictures and to share them with friends and family, where ever they might be in the whole wide world, is a big motivator for us to make this happen.

During the past year, as part of an improvement initiative, we have **made one major change** in the way we put the photographs on the website. Earlier, one needed to click on each photograph individually to see the “enlarged” version. But after some research done by our team, we were able to implement the uploads in such a way that one has the option of viewing all the photographs in “Slide Show” mode – making it much easier to navigate.

At this point, I would like to make a confession (plus a request to our Sangat). While, we as a team, we try our best to take photographs of as many people as possible, we are surely going to miss a few. In case you have any additional photographs related to any events organized at Gurudwara Sahib, please feel free to share them with us at photographs@nnjgurudwara.com, and we will include them, as appropriate.

communicating too much or too less, please feel free to provide your input at the feedback section (www.nnjgurudwara.com/feedback.html) and we will make the changes accordingly.

Lastly some updates about the **traffic on the website** – we have been observing consistent traffic at the website for last six months and apart from the “Home Page”, the most popular sections are “What’s New”, “Gurbani”, “Daily Programs”, “Kids Corner” and of course “Photo Gallery”. As part of the review of statistics, we continuously monitor the traffic at the website and make necessary changes so that we can keep the Sangat well informed.

During the last year, we have seen another significant change i.e. **everyone has started recognizing the “new face”** of Gurudwara Sahib. This is significant because our team no longer needs to keep asking about the upcoming programs - the

ARPINDER KAUR

- ❖ First turbaned Sikh Pilot in US
- ❖ Joined American Airlines Corporation in 2008
- ❖ Based out of Dallas
- ❖ On her feat she has said that, *"Two of the reasons I did this were: first, my love of flying and, second, to set a precedent for the community so they know you can be in your Sikh appearance and do anything out there; so that my younger brothers and sisters [the rising generation] will pursue their passions while practicing their Sikh faith"*

Proud to be a SIKH

Another important aspect is **communicating with Sangat using email**. We maintain a list of email addresses of members, and keep adding to it as and when a new person registers with us to receive the updates. In case you do not receive email communication from us, you can register with us at <http://www.nnjgurudwara.com/register.html> and we will add you to the list. As part of providing updates through email, we try to be careful by not sending mails too frequently, and only reach out to you if there is some event which we feel is important for you to know. In case you believe we are

“Prabandhak Committee” proactively informs us about the details for all major events.

Finally, as I mentioned earlier, our team is committed and tries to do its best to keep the website updated. However, please feel free to provide your feedback at <http://www.nnjgurudwara.com/feedback.html>. This will help us continue to focus on right areas and hence able to serve Sangat in the best possible manner.

- Administrator @ NNJGurudwara

ਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ

ਸਮਾਗਮ ਵਾਸਤੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰੀ
ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਚਿਅਾਦਾ ਤੇ ਚਿਅਾਦਾ
ਬੰਧਿਅਾ ਨੂੰ ਮੇਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੂਸਰੇ ਬੰਧੇ
ਕੀ ਚਿਤਰਾਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ISSUE # 366 MAY 14- MAY 20, 2010

[illegible]

ਜੇ ਯਹਨਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਸੀਕਤਰਨ ਨੂੰ
ਜਿਥੇ ਜਿਥੀਆਂ ਕੋਈ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਜੇਕਰ
ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਵਧਤਾਉਂਦੇ ਤੇ ਜੇਕਰ
ਕੋਈ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਇਕਤਰੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਜੁਟ
ਕੇ ਜਾਂ ਚੁਕਦਿਆਂ ਇਥੇ ਅਤੇ ਉਥੇ
ਨੂੰ ਮੁਕਾਇਆਜਾਵੇ ਤੇ ਇਹ ਤੇ ਕਿ ਕੋ
ਥੇ ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੇਮਕਮ
ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਇਕਤਰੀਆਂ ਮਿਲੇ ਤੇ
ਜੁਟੁ ਆਏ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਾਮ ਸਰਦਾਰ ਕਰਕੇ
ਜਿਥੇ ਜੇਕਰ ਤੁਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਇਸ਼ਾਰਾ
ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਯਸਕਰ
ਦਿੱਤੀ ਤੇਨੂੰ ਨੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਾਲ
ਜੁਟੁ ਆਏ ਜਾਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇਨੂੰ ਨੇ

ਪ੍ਰੋ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਡੀ ਤੋੜੇ-ਫੋੜੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹੋਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ

[illegible][illegible]

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਬੇਰਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਇਨ ਬਣੇ ਉਰਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਬਾਲ ਸਿੰਘ
ਜਥਾ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

Khalsa - A Driven Force

The most distinctive step of Shri Guru Gobind Singh ji, the tenth Guru of Sikhs, from his predecessors was to baptize Sikhs into a brotherhood called the Khalsa on Vaisakhi day (Year 1699) at a place now known as Keshgarh Sahib. The Sikh appearance itself was emblematic of the Khalsa or the 'pure ones' as they were called. The Khalsa was proud of what it stood for and performed many heroic deeds in the battlefield. In the years to come, as we see now, the Guru ji's conviction and far sightedness in forming the Khalsa became much clearer.

Teesar Panth and Assertive Identity – Guru ji knew that the attitudes towards caste system, idol worshipping, rituals, orthodoxy, priesthood and chauvinism had already set the Sikhs apart from other religions and thereafter he developed a more assertive set of Sikh characteristics to establish visible and separate identity. The wearing of five different articles of faith namely *Kesh*, *Kanga*, *Kara*, *Kachha* and *Kripan* instilled confidence and a sense of purpose, while the surname of *Singh* gave prowess to fight against inhumanity and tyranny. The creation of the Khalsa clearly stated that Sikhism is *Teesar Panth*, a third religion other than Hinduism and Islam.

Brotherhood – Through the process of initiating and baptizing *panjpiyare* (as Khalsa), of which one was Kshatriya, the second tiller, the third a washer man, the fourth a cook and the fifth a Shudra, Guru ji exemplarily brought in people from all caste and creed into the folds of Khalsa. Guru ji said, 'You are my sons, both in flesh and spirit', reiterating the idea of Khalsa which is a non-hierarchical, casteless and an inspired community of people knit together by its ideals and beliefs. This absolute sense of brotherhood helped the Khalsa to prosper and win many battles against the imperialistic forces.

A step forward of the Meeri and Peeri Concept – Shri Guru Hargobind Singh ji's concept of devoting equal time for worldly as well as spiritual matter was taken further by Shri Guru Gobind Singh ji. Guru ji not only structured Khalsa as a fighting class, but

kept paramount the search of spiritual grace. The personal and ethical conduct of Khalsa was to be as per Guru Granth Sahib. Guru ji's shabad has been recited each day ever since after every prayer.

Khalsa Driven Force

ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਭੀ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ।

ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮਾਨਿਓ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ।

ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਚਹੈ ਖੋਜ ਸਬਦ ਮੈਂ ਲੇਹ।

*Aagia Bhaee Akal Ki Tabhi Chalaao Panth.
Sabh Sikhan Ko Hukam Hai Guru Manio Granth.
Guru Granth Ji Maneo Pargat Guran Ki Deh.
Jo Prabh Ko Milbo Chahai Khoj Sabd Main Leh.*

Making Sikhs responsible to take the religion forward – Bhai Gurdas said, 'The orchard of the

Sikh faith needed the thorny hedge of armed men for its protection'. Khalsa became the thorny hedge of armed man to protect the new but vulnerable Sikh religion. As Shri Guru Gobind Singh ji said, 'The Guru shall be the Khalsa and the Khalsa the Guru', he filled each Khalsa with the essence of the Sikh faith. Guru ji trusted the Khalsa to take complete responsibility and walk on the true enlightened path of Guru Granth

Sahib.

Nothing more about the Khalsa can be said than Guru ji own words

Khalsa mero roop hai khaas. Khalse maih hau karo nivaas. Khalsa mero mukh hai ang-aa. Khalse ke hau sadh sadh sang-aa. Khalsa mero mitr sakhaa-ee . Khalsa maat pitaa sukhdaa-ee . Khalsa meri jaat ar pat. Khalsa sau maa kau utapat. Khalsa mero bhavan bhand-aa-raa. Khalse kar mero satk-aa-raa. Khalsa mero pind par-aan. Khalsa meri jaan ki jaan. Khalsa mera satgur poor-aa .Khalsa Khalsa mera sajan soor-aa. Khalsa mero budh ar giaan. Khalse ka hau dhar-au dhiaan. Upmaa Khalsae jaath na kahi . Jihv-aa ek paar nah lahi. Ya mai ranch na mithe-aa bhaakh-ee. Paarbrahm gur Nanak saak-ee.

Which can be translated as "Khalsa is my complete image. I dwell in the Khalsa. Khalsa is my chief

organ. I am always with the Khalsa. Khalsa is my closest friend. Khalsa is my mother, father & source of all comforts. Khalsa is my caste & creed. My creation is through the Khalsa. I dwell in the Khalsa who is a storehouse of all my requirements. I am honoured because of the Khalsa. Khalsa is my body & breath. Khalsa is my life & soul. Khalsa is my full-fledged Guru. Khalsa is my brave friend. Khalsa is my wisdom & knowledge. I always contemplate the Khalsa prayerfully.

Eulogy of the Khalsa is beyond me. I cannot fathom full praise of the Khalsa with one tongue. I certify that

I have not mis-stated anything in the foregoing. God and Guru Nanak are my witnesses to endorse the foregoing truth. Guru Gobind Singh Ji, Sarb Loh Granth."

It was on the same Vaisakhi day when Guru ji recited a line he has composed for the occasion of Khalsa initiation and which has been the rallying cry for us since then:

Waheguru ji Ka Khalsa, Waheguru ji ki Fateh !!!!

- Jasvinder Singh

Reference : *The Sikhs by Patwant Singh*

Sikh
 Sikh
 Sikh
 Sikh
 Sikh
 Sikh
 Sikh
 Sikh
 Sikh
 Sikh
 Sikh

Mallika Kaur

Holds a Master's in Public Policy from Harvard University & a *Juris Doctorate* from the University of California, Berkeley.

The Harvard Committee on General Scholarships has awarded Mallika the 2010-11 Sheldon Traveling Fellowship; the competitive fellowship is awarded to ONLY ONE graduate across Harvard

Proud to be a SIKH

ਖਾਲਸਾ ਕੈਸਾ ਹੋਵੇ

ਖਾਲਸਾ ਸਾਬਤ ਸਰੂਪ ਹੋਵੇ, ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਵੇ
 ਮੱਥੇ ਦਮਕਦਾ ਨੂਰ ਹੋਵੇ, ਚੜ੍ਹਿਆ ਨਾਮ ਦਾ ਸਰੂਰ ਹੋਵੇ।
 ਅਮ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਿਆ, ਨਾਮ ਰੋਮ ਰੋਮ 'ਚ ਰੱਸਿਆ
 ਸੇਵਾ ਦੀ ਅੰਦਰ ਭੁੱਖ ਹੋਵੇ, ਪੰਥ ਲਈ ਮਰਨ ਦੀ ਧੁੱਖ ਹੋਵੇ।
 ਨਿਸਚਾ ਹੋਵੇ ਅੰਦਰ ਪੱਕਾ, ਹੋਵੇ ਪਿਆਰ ਗੁਰੂ ਲਈ ਸੱਕਾ
 ਤੱਤਪਰ ਸੁਣੋਂ ਕਹੇ ਜੋ ਪੰਥ, ਮੰਨੋਂ ਇਕੋ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ।
 ਹੋਵੇ ਨਿੱਤਨੇਮੀ ਉਹ ਪੂਰਾ, ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਰਖੇ ਉਹ ਸੂਰਾ
 ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਨੇਮੀ ਹੋਵੇ, ਸੱਤਸੰਗਤ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਵੇ।
 ਕਿਰਤ ਦੱਸਾਂ ਨੂਹਾਂ ਦੀ ਕਰੇ, ਦਸਵੰਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਅਗੇ ਧਰੇ

ਲੋੜਵੰਦ ਲਈ ਦਾਨੀ ਹੋਵੇ, ਵੰਡੇ ਵਿਦਿਆ ਗਿਆਨੀ ਹੋਵੇ।
 ਪਰ ਨਾਰੀ ਜਾਣੇ ਧੀ ਭੈਣ, ਪਰ ਧਨ ਭੁਲਕੇ ਕਰੇ ਨ ਗ੍ਰਹਣ
 ਹੋਵੇ ਵੱਡਾ ਪਰਉਪਕਾਰੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਸੂਰਮਾ ਅਤੇ ਜੁਝਾਰੀ।
 ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ ਢਾਲ, ਜ਼ਾਲਮ ਦੇ ਲਈ ਬਣ ਜਾਏ ਕਾਲ
 ਸੱਚ ਦਾ ਜੋ ਰਖਿਅਕ ਹੋਵੇ, ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਵੀ ਭਖਿਅਕ ਹੋਵੇ।
 ਕਹੋ "ਜੀਤ" ਮੇਰੇ ਵੀਰੋ ਭੈਣੋਂ, ਆਓ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸੁਣੀਏਂ
 ਕਰਕੇ ਪੱਕਾ ਨਿਸਚਾ ਸਾਰੇ, ਐਸੇ ਖਾਲਸੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਬਣੀਏਂ।

- ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ "ਜੀਤ"

ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ

ਜਰਸੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ, ਕੀਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੇ ਪਰਵਾਨ
ਇਕ ਉਂਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਧਣ ਲਈ ਦਿਤਾ 'ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼'
ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ ।

'ਜਰਨਲ ਸਕਵਾਯਰ' ਦੇ ਲਾਗੈ, ਆਉਣਾਂ ਬੜਾਂ ਆਸਾਨ
'ਪਾਥ' ਤੇ ਆਉ, 'ਬਸ' ਤੇ ਆਉ ਭਾਵੇਂ ਆਉ ਵਿਚ 'ਕਾਰ'
ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ ।

ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਅਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ, ਹੁੰਦਾ 'ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਰਾਗੀ ਜੱਥਾ ਕਰਦਾ ਫਿਰ ਹਰ ਦਿਨ, ਕੀਰਤਨ 'ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ'
ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ ।

ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿਰਾਸ ਸੋਹਿਲਾ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਅਰਦਾਸ
ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਹਰ ਦੁਖ ਕੱਟਦਾ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਅਪਾਰ
ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ ।

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ, ਲੱਗਦੈ ਖਾਸ ਦੀਵਾਨ
ਦੂਰ ਦੇਸ ਦੇ ਰਾਗੀਆਂ ਦਾ, ਕਰਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਸਤਿਕਾਰ
ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ ।
ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਗੁਰੂਪੁਰਬ ਮਨਾਉਂਦੇ, ਅਤੇ ਮਨਾਉਂਦੇ ਤਿਉਹਾਰ
'ਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਭਾ' ਦੇ ਬੱਚੇ ਕਰਦੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ
ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ ।
ਜਰਸੀ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਧੰਨਵਾਦ
ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਆਉਂਦੇ, ਕਰਦੇ ਸਭਨੂੰ ਪਿਆਰ
ਆਉ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਚਲੀਏ ।

- ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਮਕਸਦ

ਗੁਰੂ ਫਤਿਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨੀ-

ਅੱਜ ਦੇ ਵਯਸਤ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਅਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਕਸਦ
ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਮੇਰਿਕਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਅਛੀ
ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਆਏ ਸੀ ਪਰ ਇਥੇ ਰਹਿ
ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਜਿੰਨੀ ਜਿੰਦਗੀ
ਲੈ ਕੇ ਇਥੇ ਆਏ ਉਹ ਵੀ ਗਵਾ ਬੈਠੇ।
ਅਸੀਂ ਅਪਣੀ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚੋ
ਸਮਾਂ ਕਢ ਕੇ ਧਰਮ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਣ
ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਪਰ
ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ
ਮਾਲਕ ਬਣ ਬੈਠੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ੪੫ ਸਾਲਾ
ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਧਰਮ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ

ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਜਾਪ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ੫ ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬੋਲਦੇ
ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਪਣਾ ਲੈਕਚਰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਬਚੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ
ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਪਾਪਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ
ਅਪਣੇ ਘਮੰਡ ਭਰੇ ਲਹਜੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਪਣਾ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ । ਤਾਂ ਜਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖ
ਨਹੀਂ ਹੋ ਇਸ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਹੀ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ
ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਸਮਝਾ ਦਿਤਾ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ
ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਬੇਟਾ ਮੇਰੀ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ
ਅਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦਿਖਦਾ ਹਾ

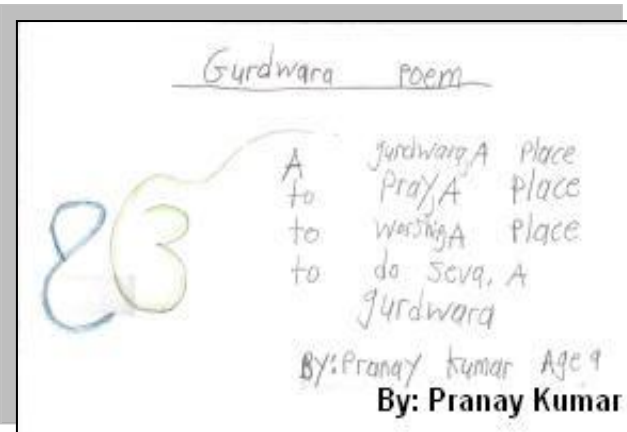
ਪਰ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹਾਂ । ਮੈਂ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰਖਣ ਦੀ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ । ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ
ਹੋਵੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਹੀ ਕਰਨ।
ਹੁਣ ਮੈਂ ਅਪਣਾ ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਅਪਣੇ
ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਅਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿਸਤ
ਧਰਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ
ਰਿਹਾ ਹਾਂ ।

ਮੈਂ ਅਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਾਂਝੀ
ਕਰਦਾ ਹਾਂ । ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਉਣ
ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਅਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ
ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਬਰੇਕਫਾਸਟ ਬਣਾ ਦਿਓ
ਤਾਂ ਅਗਿਓ ਜਵਾਬ ਆਇਆ ਕਿ ਜਿ ਘਰੋਂ

ਹੀ ਖਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਕਿਓਂ ਜਾਣਾ ਹੈ । ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਅੱਲਗ ਮਕਸਦ
ਹੈ। ਮੇਰਾ ਬੇਟਾ ਵੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਣੇ ਖੇਡਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਪੂਰਾ
ਬੈਗ ਭਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਓਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਖੇਡਣ
ਜਾਣਾ ਹੈ ।

ਪਰ ਅਜਕਲ ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ
ਆਉਣ ਦਾ ਸਹੀ ਮਕਸਦ ਸਮਝ ਸਕੀਏ। ਆਪ ਸੰਗਤ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ
ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਕਿ ਮੈਂ ਅਪਣਾ ਮਕਸਦ ਸਮਝ ਸਕਾਂ ।

-ਦਾਸਨ ਦਾਸ
ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ

ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਵਾਰ

ਕਲ ਸੁਕਰਵਾਰ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਹਰ ਬਰਫ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਘਰ ਹੀ ਬਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅੰਤਰਿਕ ਨੂੰ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਘਰ ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਖਿਆਲ ਆਇਆ - “ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ?” ਜਵਾਬ ਸੋਚਿਆ ਪਾਠ ਸੁਣਨ ਜਾ ਕਿ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਜਾ ਕਿ ਕਥਾ ਸੁਣਨ ?

ਪਰ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਚਿਆ, ਕਿ ਮੈਂ ਸਚਮੁਚ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਠ, ਕੀਰਤਨ ਜਾਂ ਕਥਾ ਸੁਣਦਾ ਹਾਂ ?

ਇਕ ਸਾਖੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਕ ਕਾਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਥੇ ਦੇ ਨਵਾਬ ਨੂੰ ਕੀਤੀ। ਨਵਾਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬੁਲਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਨਵਾਬ ਜੀ, ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਨਮਾਜ਼ ਕਰ ਲਵੀਐ, ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।” ਨਮਾਜ਼ ਕਰਨ ਗਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨਮਾਜ਼ ਨਾ ਕੀਤੀ, ਸਿਰਫ ਖੜੇ ਰਹੇ। ਕਾਜੀ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਨੂੰ ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ। ਪੁੱਛਣ

ਤੇ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ - “ਨਵਾਬ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਸੱਚੀ ਨਮਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੜ੍ਹੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਤੇ ਕਾਬੂਲ ਘੋੜੇ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਲਗਿਆ ਸੀ।”

ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਜਾਂ ਕਥਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਵਾਰੀ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂ ਪਰਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪਿਛਲੀ ਅਰਦਾਸ ਪਰਵਾਣ ਹੋਈ? ਮੈਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਾਯਦੇ ਹੋਏ? ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨਾਲ ਇਕ ਐਸੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਜਿਥੇ ਬਾਦ ਅੱਧੇ ਬੜਾ ਰੋਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਰੀਕਸ਼ਾ ਲੈਣਾ ਇਕ ਗਲਤੀ ਸਮਝਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਸੋਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ - “ਭਾਈ ਜੀ, ਕੀ ਹਾਲ ਚਾਲ ਨੇ ? ਤੁਸੀਂ ਰੈਡੀ ਹੋ ਜਾਓ, ਮੈਂ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਦਸ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਫੇਰ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਚਲਦੇ ਹਾਂ।”

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਲਖਨਊ ਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਉਲਛਨ ਦੱਸੀ। ਹਸ ਕੇ ਆ ਬੋਲੇ - “ਭਾਈ ਜੀ, ਮੇਰਾ ਵੀ ਹਾਲ ਕੁਛ ਐਵੇਂ ਹੀ ਹੈ। ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਬਾਦ ਜੇ ਕਿਸੀ ਦਿਨ ਕਿਸੀ ਨੇ ਪੁਛ ਲਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਸਰਵਨ ਕਿਤਾ ਜਾਂ ਕਿਹੜੀ ਕਥਾ ਸੁਣੀ

ਤੇ ਮੈਂ ਸਾਇਦ ਨਾ ਦਸ ਸਕਾਂ। ਹਾਂ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਚਾਲ ਬਣੀ ਸੀ, ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਰਹੇਗੀ। ਦੋ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਪਰ...”

ਮੈਂ ਪੁਛਿਆ - “ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੁਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮੀ ਕੀ ਕਰਦੇ ਸੀ ? ਮੈਂ ਤੇ ਆਫਿਸ ਤੋਂ ਲੋਟ ਕੇ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਯਾ ਫਿਰ ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਪਾਂ ਮਾਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।”

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ- “ਭਾਈ ਜੀ, ਹੁਣ ਆਫਿਸ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕੀ - ਆਓ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਚਲੀਏ। ਵੈਸੇ ਇਕ ਗਲ ਤਾਂ ਹੈ... ਹੁਣ

ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਖ ਤੇ ਪਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ

ਸਰਦਾਰ ਬਾਘੇਲ ਸਿੰਘ

- ੧੭੩੦ - ੧੮੦੨; ਜ਼ਿਲਾ ਅਮਿਰਤਸਰ
- ਅਹਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਨੂੰ ਟਕਰ ਦਿਤੀ
- ਜਸ਼ਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ
- ੧੭੮੩ ਵਿੱਚ ਦਿਲੀ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਤੇ ਛੱਡਾ ਫੇਰਾਯਾ
- ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ (II) ਤੋਂ ਇਜ਼ਾਜਤ ਲੈ ਕੇ ਦਿਲੀ ਵਿੱਚ ੭-੮ ਗੁਰਦੁਵਾਰਿਆਂ ਦੀ ਇਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ

Proud to be a SIKH

ਅਪਣੇ ਪੰਥ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।”

ਗਲਾਂ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਆ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਜੋੜੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਉਤਾਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਗਈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਮੈਂ ਕਹਿਆ - “ਏਹ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੀ ਅਸਰ ਹੈ ਕੀ ਅਜ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਛਪੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਾਂ ਪਿਉ ਦਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸੰਸਕਾਰੀ ਹੋਣ, ਹੁਣ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕੀਰਤਨ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਪਾਉਂਦੇ, ਪਰ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਜਾ ਜਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਮਝਨ ਦੀ ਇਛਾ ਤੇ ਜਾਗੀ ! ਜੇ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਐਨਾ ਨੇੜੇ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਤਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ ?”

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ- “ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਤੇਰਾ ਲੱਖ ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ। ਸੱਚ ਮੁਚ ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਥੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।”

ਅਸੀਂ ਮਿਲ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ - “ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਸਾਡੇ ਤੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਮੇਹਰ ਕਰ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚਲ ਕੇ ਅਪਨਾ ਜੀਵਨ ਸਾਰਥਕ ਕਰ ਸਕੀਏ।”

- ਬਿਬੇਕ ਸਿੰਘ (ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)

ਚਰਨ ਸਰਨਿ ਗੁਰ ਏਕ ਪੈਂਡਾ ਜਾਇ ਚਲ

This is one of my personal experiences which I had when I was visiting a gurudwara in Ogden, Utah.

Back in India, I use to be a regular visitor of Gurudwara and specifically daily attend 'Sukhasan' which included doing the 'Kirtan Sohila Path' and 'Chopai Saheb'. For some reason, these two 'Nit Names' are part of my life. The 'Chopai Saheb' has been a big boon for my life till date and hence every time I am free, even when I am walking, I start reciting it.

I came to United States in August 2008 for my graduation studies at

Utah State University (USU), Logan Utah. We do not have any Gurudwara in Logan City; however after doing some internet search I came to know the nearest Gurudwara from Logan City is in Ogden City. I was very desperate to visit the Gurudwara since when I came.

After many days Hemang Patel, one of our members of USU Indian Student Association (ISA), was planning to drop a senior named Bhavik to Salt Lake City (SLC). Hemang, as usual, gave a casual visit at our home to meet my roommate regarding ISA between 10:30-11:00 pm that night. After talking to him I came to know that he will be driving to SLC at 4.00 am the next morning. Suddenly I recalled Ogden lies on the way from SLC to Logan and I requested him if I could accompany in his trip without expressing my thoughts to take me to Gurudwara. Hemang told me that Bhavik is leaving Logan forever and there will be many people who were planning to drop him to Salt Lake City. He told me that he will be able to confirm me in the morning if I could join him. Being a graduate student, I use to be awake till 2-3 am in the morning, but this night I preferred to stay awake and wait for his call. At 3:30 am, I got a call from Hemang asking if I was ready to come to SLC? I was very happy and planned to quietly let him know regarding the Gurudwara while returning. That night, one of the heaviest snowstorms was expected during the spring season of Utah.

Utah is famous for extreme snows and blizzards. However the night we left from Logan there were

traffic alerts regarding cancellation of trips to SLC because of the huge snow forecast. We had a heavy snowfall when we left Logan; but not as extreme as

the Meteorology department had forecasted and we were able to successfully drop Bhavik to SLC. After dropping Bhavik, we never had any intention of staying in SLC and immediately started back towards Logan. When we were close to Ogden, I told Hemang that there is one very good Gurudwara nearby and asked if we can have a quick visit to the Gurudwara. He agreed and

we programmed our GPS to reach to Gurudwara. This Gurudwara was newly developed and the location coordinates were not precisely coded on Google maps. Hence, we were not able to figure out the exact location and to add to it, the visibility was very poor because of the snowfall.

After searching around for a long time, we thought it would be better for us to get back to Logan because of the continuous weather warnings. Finally, we decided to return back to Logan because we were not even able to figure out where exactly we were and from which route we should get back. At that time, suddenly a snow blizzard started. It was so extreme that police started ringing siren warning everyone to stop driving the cars and leave or stay inside the car. Hence, we stopped in the middle of the highway. After staying inside the car for a while, when it was appearing that this blizzard will continue for a longer duration, we came out of the car and went towards the nearby buildings.

After standing inside the complex of that building for some time, Hemang told that we were in the complex of Guru Ram Das Ashram. Hearing this tears came out from my eyes !

**Charan sharan gur ek painda jaey chal
Satgur kot painda aagey hoe lait hai ||**
(Take one step towards the Guru's shelter, and the SatGuru will take countless steps to meet you).

- Ajit Makhija

ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ!

ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਹੈ? ਸੰਗਤ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਥਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਦੇ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰੰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਥਾਂ ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਪਸਾਰਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਾ ਜਲਵਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਾ ਜ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ, ਘਰਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮੇਲਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਹੋਰ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਥਾਂ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਮੁਤਾਬਕ ਘਰ ਘਰ ਅੰਦਰ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਵੇ ਕੀਰਤਨ ਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਆਂ॥ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਘਰ ਘਰ ਅੰਦਰ ਧਰਮਸਾਲ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਘਰ ਨੂੰ ਧਰਮਸਾਲ ਬਣਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਰਮਸਾਲ ਨੂੰ ਹੀ ਘਰ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥ (ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੬) ਸੋ ਦਰ ਤੇ ਸੋ ਘਰ ਦੀ ਗਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੋ ਦਰ ਤੋਂ ਸੋ ਘਰ ਤਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਣ ਲਈ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। 'ਸੋ ਦਰ' ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ 'ਸੋ ਘਰ' ਤਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਘਰ ਨਹੀਂ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰ, ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਸੋ ਦਰ ਤੇ ਸੋ ਦਰ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ

ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਰ ਤੇ ਪਵਣ, ਪਾਣੀ, ਬਸੰਤਰ, ਰਾਜੇ, ਚਿਤ— ਗੁਪਤ, ਈਸਰ, ਬਰਮੇ, ਦੇਵੀ, ਦੇਵਤੇ, ਇੰਦਰ, ਸਿਧ, ਜਤੀ, ਸਤੀ, ਸੰਤੋਖੀ, ਪੰਡਤ, ਮੋਹਣੀਆਂ, ਜੋਧੇ, ਸੂਰੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਫਰਮਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੇਈ ਤੁਧੁਨੋ ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ। ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਲਈਏ ਕਿ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹੀ ਤੈਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥

ਗਾਵਹਿ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ ॥

ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥

ਗਾਵਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ ਗਾਵਨਿ ਸਾਧ ਵਿਚਾਰੇ ॥

ਗਾਵਨਿ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਹਿ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ ॥

ਗਾਵਨਿ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ ਰਖੀਸਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ ॥

ਗਾਵਹਿ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਸੁਰਗਾ ਮਛ ਪਇਆਲੇ ॥

ਸੇਈ ਤੁਧੁਨੋ ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ ॥

ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਵੀਚਾਰੇ ॥

(ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੬)

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪਣਾਏ ਜਾਣ, ਉਸਦਾ ਹੋ ਜਾਣ, ਪਭੂ ਪੀਤਮ ਨਾਲ ਲਾਵਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਇਹ ਸਥਾਨ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹਮਰਾ ਵੀਆਹੁ ਜਿ ਹੋਆ ਜਾਂ ਸਹੁ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਜਾਨਿਆ ॥
ਤਿਹੁ ਲੋਕਾ ਮਹਿ ਸਬਦੁ ਰਵਿਆ ਹੈ ਆਪੁ ਗਇਆ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥੨॥
(ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੩੫੧)

ਇਸ ਦਰ ਦੀ ਸਿਫਤ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰ ਹਰ ਇਕ ਲਈ ਖੁਲਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਸ ਥਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਰੋਕ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗ ਜਾਏ ਉਹ ਹੋਰ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕਹਾ ਸਕਦਾ।

ਕਬੀਰ ਜਿਹ ਦਰਿ ਆਵਤ ਜਾਤਿਅਹੁ ਹਟਕੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥

ਸੋ ਦਰੁ ਕੈਸੇ ਛੋਡੀਐ ਜੋ ਦਰੁ ਐਸਾ ਹੋਇ॥ ੬੬॥ (ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੩੫੧)

ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮਾਲਿਕ ਬਾਹਵਾਂ ਉਲਾਰ ਉਲਾਰ ਕੇ ਸਤਸੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਵਕਤੀ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਇ ਮਿਲੁ ਗੁਰਸਿਖ ਆਇ ਮਿਲੁ ਤੂ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ॥ (ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੭੨੫)

ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਭੀੜ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਰ ਹਜ਼ੂਮ ਮੁਬਾਰਕ ਨਹੀਂ। ਭੀੜ ਤਾਂ ਬਜ਼ਾਰਾਂ, ਸਿਨਮਿਆਂ, ਕਲੱਬਾਂ, ਮੇਲਿਆਂ, ਜਲਸਿਆਂ ਵਿਚ

ਵੀ ਬੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਹੜਾ ਹਜ਼ੂਮ, ਜਿਹੜੀ ਮਜ਼ਲਸ, ਜਿਹੜਾ ਇਕੱਠ ਇਕ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਉਸਤਿਤ ਲਈ ਇਕੱਤ— ਹੈ ਉਹ ਸੰਗਤ ਹੈ। ਸਤਸੰਗਤਿ ਕੈਸੀ ਜਾਣੀਐ ॥ ਜਿਥੈ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀਐ ॥ (ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੭੨)

ਜਿਵੇਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕਿਤਨਾ ਵੀ ਸਮਰਥ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਸੰਪਨ ਹੋਵੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਵਿਦਿਆਲਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਘਰ ਦੇ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਸਿਮਰਨ ਜਿਤਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰ ਲਵੇ ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਗਤ ਦੇ ਬਿਨਾ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਇਕਤਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਦੇ ਬਿਨਾ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਨਹੀਂ ਮਿਟ ਸਕਦੀ ਤੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਵਡਭਾਗੀ ਹਰਿ ਸੰਗਤਿ ਪਾਵਹਿ ॥

ਭਾਗਹੀਨ ਭ—ਮਿ ਦੋਟਾ ਖਾਵਹਿ ॥

ਬਿਨੁ ਭਾਗਾ ਸਤਸੰਗੁ ਨ ਲਭੈ ਬਿਨੁ ਸੰਗਤਿ ਮੈਲੁ ਭਰੀਜੈ ਜੀਉ॥੩॥

(ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੯੫)

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਉਹ ਮਿਲਣਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਹੈ। ਦੇਵਣ ਵਾਲੇ ਕੈ ਹਥਿ ਦਾਤਿ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਪਾਇ ॥ ਅਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਹੋਣਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ।
ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ।

ਆਪੇ ਦੇਇ ਤ ਪਾਈਐ ਹੋਰੁ ਕਰਣਾ ਕਿਛੁ ਨ ਜਾਇ ॥

ਦੇਵਣ ਵਾਲੇ ਕੈ ਹਥਿ ਦਾਤਿ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਪਾਇ ॥

ਜੇਹਾ ਕੀਤੇਨੁ ਤੇਹਾ ਹੋਆ ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ॥੩॥ (ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੩੩)

ਇਰਾਨ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਸ਼ੇਖ ਸਾਅਦੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਨੇ
ਤਾਅਨਾ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਸਾਅਦੀ! ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ
ਕਾਫ਼ੀ ਖ਼ਸਤਾ ਹੈ, ਗ਼ਰੀਬੀ ਹੈ, ਮੰਦਹਾਲੀ ਹੈ, ਮੁਫ਼ਲਿਸੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ
ਤੂੰ ਨੇਮ ਨਾਲ ਮਸੀਤ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈਂ। ਇਸਦਾ ਕੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੈ? ਸਾਅਦੀ
ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਿੱਤਰਾ, ਜੇ ਮੈਂ ਆਟਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤੇ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਹੱਟੀ
ਤੇ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਹੁਣ ਜੇ ਉਥੇ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਮੁੜ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਤੇ ਜਦ
ਤਕ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਹੀ ਜਾਵਾਂਗਾ,
ਮੋਚੀ ਕੋਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਨਾ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਮੇਰੇ
ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਸੋ ਮੈਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਉਥੇ ਹੀ ਜਾਵਾਂਗਾ।
ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਹੇ ਸੰਵਾਦ ਵਿਚ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰਹੱਸ ਲੁਕਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਸਾਡਾ ਭਾਂਡਾ ਸਵਛ ਹੋ ਕੇ ਦਾਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕਰਨ ਲਾਇਕ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਵਛ ਕਰਣ ਦੀ ਜਾਚ, ਸੁਰਤਿ ਜਾਂ ਲੋੜ
ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏਗੀ। ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹੋਇ ਸੋਝੀ ਪਾਇਸੀ ॥
ਇਲਾਹੀ ਫ਼ੁਰਮਾਨ ਹੈ,

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥ ਭਾਂਡਾ ਹਛਾ ਸੋਇ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ ॥

ਭਾਂਡਾ ਅਤਿ ਮਲੀਨੁ ਧੋਤਾ ਹਛਾ ਨ ਹੋਇਸੀ ॥

ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹੋਇ ਸੋਝੀ ਪਾਇਸੀ ॥

ਏਤੁ ਦੁਆਰੈ ਧੋਇ ਹਛਾ ਹੋਇਸੀ ॥ (ਗੁ.ਗੰ.ਸਾ.੨੩੦)

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਫ਼ਰਮਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਪਾਵਨ ਦਰ
ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਚਰਨ ਪੂੜ ਨਾਲ ਦਿੱਬ ਦਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏਗੀ।

ਚੁ ਸੁਰਮਾਇ ਦੀਦਾ ਕੁਨੀ ਖ਼ਾਕਿ ਮੁਰਸ਼ਦ ਐ ਗੋਯਾ

ਜਮਾਲਿ ਹੱਕ ਨਿਗਰੀ ਧਾ ਤੂ ਤੂਤੀਆ ਚਿ ਕੁਨਦ ॥ (ਭਾਈ ਲੰਦ ਲਾਲ ਗੋਯਾ)

(ਐ ਗੋਯਾ (ਨੰਦ ਲਾਲ) ਜਦ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨਪੂੜ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਇਹਨਾਂ
ਅੱਖਾਂ ਲਈ ਸੁਰਮਾ ਬਣਾ ਲਏਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਜਲਵਾ ਵੇਖ ਸਕੋਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਤੇਰੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿ ਗਈ।)

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਕਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਜਿਹਨਾਂ
ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ
ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਕੀਰਤਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ
ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ
ਪਬੰਧ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ
ਜੇ ਕਰ ਬਾਹਰ ਅੱਗ ਲਗ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਬੁਝਾਇਆ
ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਕਰ ਨਦੀ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲਗ
ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾਏ ਗਾ? ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾਕੂਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਜੇਕਰ ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਜਾਈਏ ਤੇ ਜੇਕਰ
ਉਥੇ ਹੀ ਡਾਕੂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਰਾਂ ਦੇ
ਡਰ ਤੋਂ ਬਚਦਿਆਂ ਰਾਜੇ ਪਾਸ ਜਾਈਏ ਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹੀ ਲੁਟਣ ਵਾਲਾ ਹੋਏ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਕਰੀਏ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ
ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਸਤਾਏ ਹਾਰ ਕੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ
ਵਿਚ ਜਾਈਏ ਤੇ ਜੇਕਰ ਉਥੇ ਵੀ ਮਾਇਆ ਦਾ ਹੀ ਰੋਲਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਫਿਰ
ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਆਸਰਾ ਮਿਲੇਗਾ?

ਬਾਹਰ ਕੀ ਅਗਨਿ ਬੁਝਤ ਜਲ ਸਰਤਾ ਕੈ।

ਨਾਉ ਮੈ ਜਉ ਅਗਨਿ ਲਾਗੈ ਕੈਸੇ ਕੈ ਬੁਝਾਈਐ।

ਬਾਹਰ ਸੈ ਭਾਗਿ ਓਟ ਲੀਜੀਅਤ ਕੋਟ ਗੜ।

ਗੜ ਮੈ ਜਉ ਲੂਟਿ ਲੀਜੈ ਕਹੋ ਕਤ ਜਾਈਐ।

ਚੋਰਨ ਕੈ ਤ—ਾਸ ਜਾਇ ਸਰਨਿ ਗਹੈ ਨਰਿੰਦ।

ਮਾਰੈ ਮਹੀਪਤਿ ਜੀਉ ਕੈਸੇ ਕੈ ਬਚਾਈਐ।

ਮਾਇਆ ਡਰ ਡਰਪਤ ਹਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰੈ ਜਾਵੈ।

ਤਹਾ ਜਉ ਮਾਇਆ ਬਿਆਪੈ ਕਹਾ ਠਹਰਾਈਐ ॥੫੪੪॥

- ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇੱਕ ਹੈ, ਸਰਬਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਸਤਿਨਾਮੁ - ਰੂਪ ਰੇਖ ਰੰਗ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਹੀ ਉਸਦਾ
ਸਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਅਥਵਾ ਨਾਮਨਾ ਹੈ

ਕਰਤਾਪੁਰਖ - ਅਜੇਹੀ ਹਸਤੀ ਜੋ ਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਰਚਣ ਅਤੇ ਬਨਾਉਣ
ਵਾਲੀ ਹੈ

ਨਿਰਭਉ - ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੁਹਤਾਜੀ ਡਰ
ਨਹੀਂ

ਨਿਰਵੈਰੁ - ਉਸਦੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਾਸਤੇ ਪਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ
ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ - ਅਜਿਹੀ ਹਸਤੀ ਜਿਸ ਉਪਰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ, ਸਦਾ
ਥਿਰ ਅਤੇ ਇਕ ਰਸ ਹੈ

ਅਜੂਨੀ - ਉਹ ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਭਾਵ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਸੈਭੰ - ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ

ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ - ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਭਾਵ
ਨਿਗੁਰਾ ਮਨੁੱਖ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

- ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

East West Hauling, Inc

Coast to Coast carrier Truck load and LTL specialist

*Wishes for a blessed,
Prosperous and Joyful
Baisakhi 2011*

- HOTSHOT SERVICE
- FORKLIFT SERVICE
- CONTRACT HAULING
- 24Hrs WAREHOUSING

Head Office:

700 1st st, Harrison,
NJ-07029

Ph - 973-497-7206

Fax - 973-497-7117

Branch:

1024 S. Maple Ave,
Montebello, CA- 90640

Ph- 323-722-5510

Fax 323-722-5524

Branch offices located in Reno, Nevada.

Harish Sacdeva

Adarshpal Kaur Sachdeva

Wishes for a blessed, Prosperous and Joyful Baisakhi
2011

SINGH JEWELERS

&

STYLE FASHION JEWELERY

**EXCLUSIVE 22K & 24K
GOLD & DIAMOND JEWELERY**

834 NEWARK AVE
JERSEY CITY NJ 07306

TEL: (201) 792 3300
(201) 792 3100

Dastaar – The symbol of Khalsa

One day, while going to New York on PATH train, I saw another (unknown) person boarding the train and suddenly we greeted each other with “Waheguru ji ka Khalsa Waheguru ji ki Fateh” and following that, our conversation started. Have you wondered why we wished each other in a big crowd of hundreds of people, even though we had seen each other, perhaps for the first time? **Yes, you guessed it right!** It was because of his “**Dastaar, the symbol of Khalsa**” that I was able to recognize him as a “Sikh” and perhaps the same thing happened to him as well.

Now, just think how often have you observed “**the presence of a sikh**” while watching a match, movie, parade or attending any big event. Yes, it is because of our Dastaar that one can “*recognize a sikh*” in a crowd of hundreds and thousands OR may be even more and we should be thankful to our Gurus who have given us such an identity.

Dastaar (turban), a mandatory headgear for Sikhs, is a very important part of Sikh culture. An uncut beard and hair and turban are among required articles of the Sikh faith, keeping Sikhs in the natural state in which God created them. Wearing a Sikh turban is mandatory for all Amritdhari (baptized) Sikhs (also known as Khalsa). The Khalsa Sikhs regard the turban as an important part of the unique Sikh identity. They are easily recognizable by their distinctive turbans. The turban is mostly identified with the Sikh males, although some Sikh women also wear turban. Among the Sikhs, the turban is an article of faith that represents **honour, self-respect, courage, spirituality, and piety**. “Dastaar” has been given importance by all Gurus but it became an integral part of Sikhism when **Guru Gobind Singh ji**, tenth Guru of Sikhism, created “**Khalsa**” and said “*I will give my Sikh a distinct and unique appearance which will allow him to be recognized while standing in millions*”. This uniqueness comes from following the path of Sikhi which is to have *unshorn hair and wearing Dastaar* on the head. Maintaining long hair

and tying turban is seen as a token of love and obedience of the wishes of Sikh gurus.

One can easily recognize a Sikh by looking at his appearance and most of that does come from Dastaar. Guru Gobind Singh ji wrote:

Kangha dono vaqt kar, paag chune kar bandhai.

("Comb your hair twice a day and tie your turban carefully, turn by turn.")

The bare head is not considered appropriate as per Gurbani. If a Sikh wants to become one with his/her Guru, he/she must look like a guru (wear a turban). Guru Gobind Singh ji also stated:

Khalsa mero roop hai khaas. Khalse me hau karo niwas.

("Khalsa is a true picture of mine. I live in Khalsa.")

Similarly, there is a quote from Guru Granth Sahib ji, where Guru Ji says “**Saabat Soorat Dastaar Sira**” means “*Let your total awareness be the turban on your head*” (Page 1084). This clearly states that a Sikh is instructed to live a natural life and have unshorn hair and to protect and keep those hair clean he/she must wear a Dastaar on his/her head.

In the Khalsa society, the Dastaar signifies many virtues:

- **Spirituality** : The turban is a symbol of spirituality and holiness in Sikhism.
- **Honour and self-respect** : The turban is also a symbol of honour and self-respect. In the Punjabi culture, those who have selflessly served the community are traditionally honoured with turbans.
- **Responsibility** : *Rasam Pagri* ("turban ceremony", a ceremony in North India, takes place, when a man passes away and his oldest son takes over the family responsibilities by tying the turban in front of a large gathering. It signifies that now he has shouldered the responsibility of his father and he is the head of the family.
- **Piety and moral values** : The turban also signifies piety and purity of mind.

- **Courage** : A saffron-colored turban is especially identified with courage, sacrifice and martyrdom.

In modern times, there **have been conflicts** between Sikhs, especially those outside India, and laws which conflict with always wearing a turban. There have been various instances in the past where Sikhs have not been allowed to wear Turbans. However, Sikhs have continued to fight hard against the "injustice" and have been successful on numerous occasions to be allowed to wear the religious symbols including Dastaar, which is an integral part of Sikhism.

In one of the recent examples, Capt. **Kamaljeet Singh Kalsi** and 2nd Lt. **Tejdeep Singh Rattan** challenged a U.S. Army order that they remove their turbans and shave their beards. In March 2010, Rattan became the first Sikh to graduate Army Officer School at Fort Sam Houston since the exemption was eliminated in 1984; a waiver was granted for his religion. Similarly, Capt. Kamaljeet Singh Kalsi became the first Sikh to be allowed to go on active duty with a turban, beard and unshorn hair in more than 20 years. Similarly, **Simran Preet Singh Lamba** became the first enlisted Sikh-

American soldier in more than two decades to complete basic training while maintaining his religiously-mandated turban and unshorn hair.

The Khalsa Sikhs have been traditionally considered as **protectors of the weak**, even among the non-Sikhs. In the older times, the Khalsa warriors moved from village to village at night, during the battles. When they needed a place to hide from the enemy, the womenfolk, who had a very high degree of trust in them used to let them inside their houses. It was a common saying in Punjab: **Aye nihang, booha khol de nishang**

("The Nihangs are at the door. Dear woman! go ahead open the door without any fear whatsoever.").

We are privileged to be given "such an identity" by our Gurus and we **must do "everything we can"** in order to preserve this identity by taking examples from people like Capt. Kalsi and Rattan, who have made all of us proud.

- Mahendra Singh

Sikh Sikh Sikh Sikh Sikh Sikh Sikh Sikh Sikh

AJAY SINGH BANGA

- ❖ President & CEO, MasterCard
- ❖ Son of H S Banga, retired general of Indian Army
- ❖ Younger brother of M S Banga, ex-CEO Hindustan Lever Limited
- ❖ B.A. in Economics from Stephen's College (Delhi)
- ❖ Alumnus of IIM Ahmedabad
- ❖ Begun his career in 1981 with Nestle
- ❖ Worked with PepsiCo
- ❖ Worked with Citi Group for 13 yrs

Proud to be a SIKH

Let Sikhi Be Your Guide to Success in Life

(Message from a Sikh Councilman-at-Large to young Sikh generation)

Often in the course of my career as a lawyer and a public servant, it has been suggested and often stated outright that I simply cannot achieve my dreams and aspirations as a Sikh. Put another way, questions have always been raised about whether there is an inherent conflict between my religion and my ability to succeed in America. I submit this article to tell you that I am living proof that the answer to this question – whether you need to compromise your belief in Sikhi to be successful in America – is a resounding ‘no’. To the contrary, being a Sikh is an asset, not a liability, to professional success in the United States.

When I finished law school and passed the bar exam, I wondered, “Will any law firm hire a turbaned Sikh?” “Would anyone pay money to hire me to represent their interests in Court?” “How would I be perceived by a judge or even worse, a jury of laypersons?” “Would my Sikh identity get in the way?” These are all questions I encountered at a time when there were very few Sikh litigators practicing in the United States.

Over a decade later, I can say proudly that within one month of passing the bar, I was hired by a reputable law firm, and I have represented hundreds of clients and made hundreds of court appearances before judges and juries across the New Jersey and New York. I cannot think of a single time where being a Sikh was ever a problem or hindrance to my ability to succeed as a lawyer. To the contrary, Sikhism gives you the strength and confidence to succeed as a lawyer or in any area of life. When I deliver an opening statement to a jury at the start of trial, I have found that being a visible Sikh, with turban and beard, is actually be an asset because it is disarming to most laypersons who may have preconceived ideas about a turbaned Sikh. As I deliver my presentation, juries come to understand that I am focused on representing the interests of my client in a professional manner.

Similarly, before running for elective office, several people in Hoboken questioned whether a person

with a turban and beard can get elected to office. I was asked how many Sikhs live in Hoboken. The answer is very, very few. I was asked how many Indians live in Hoboken. The number is less than 1% of the population. People asked who will vote for me if there are no Sikhs or Indians in Hoboken? I was also told – in a negative way – that, “if you run for office, your turban and beard will not go unnoticed.” This was not intended as a compliment, and it made me question again, whether there was a conflict between my Sikh faith and ability to achieve my aspiration of winning an election in Hoboken. I wondered whether being a Sikh was an obstacle to success in American politics.

The answer to this question lies in the results of the election. I ran for Hoboken City Council in 2009. There was a crowded field of 12 candidates running to win one of 3 open seats. The top three vote getters would be elected out of the 12 candidates in the race. I went out there and simply worked very hard. I knocked on thousands of doors, met residents at bus stops, train and ferry terminals, parks and anywhere else I could introduce myself and ask residents for their support. I also participated in television debates which, like standing in a courtroom before a jury, enabled me to deconstruct misperceptions residents may have had about me based on appearance. I am proud to say that on election night, out of the 12 candidates, I came in first place, receiving the highest number of votes.

The lesson I would like to impart upon the Sikh youth is that I am living proof that if you work hard, you can achieve your goals and also be a proud Sikh. Sikhism is not an obstacle to success – it is an asset and a guide to achieving your hopes and dreams.

- Ravinder Singh
Councilman-at-Large
City of Hoboken

Sikhism – A Religion of Universal Brotherhood

One Sunday Morning while I was searching for video of *Japji Sahib* on Youtube, I got the privilege of listening to some *Vaiakhaya* (lectures). These took me back to my school days, when I got the opportunity to study Divinity as a subject, like the children of our Khalsa School at Gurudwara Nanak Naam Jahaj. All students used to love that class as it was not about regular curriculum but listening to positive thoughts, preaching of Sikh Gurus, *Sakhis & Paath*. The cherished memories brought along a strange question too: Why was it named Divinity class instead of Religious or 'Paath' class?

Maybe it is a lame question for some but I was already reaching for the answer. Another thing I will like to share is every year one question was surely part of the questionnaire --- 'what is the meaning of Mool Mantar.' In this question lies the answer to what I was concerned about.

Let's discuss the Mool Mantar first:

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ
ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

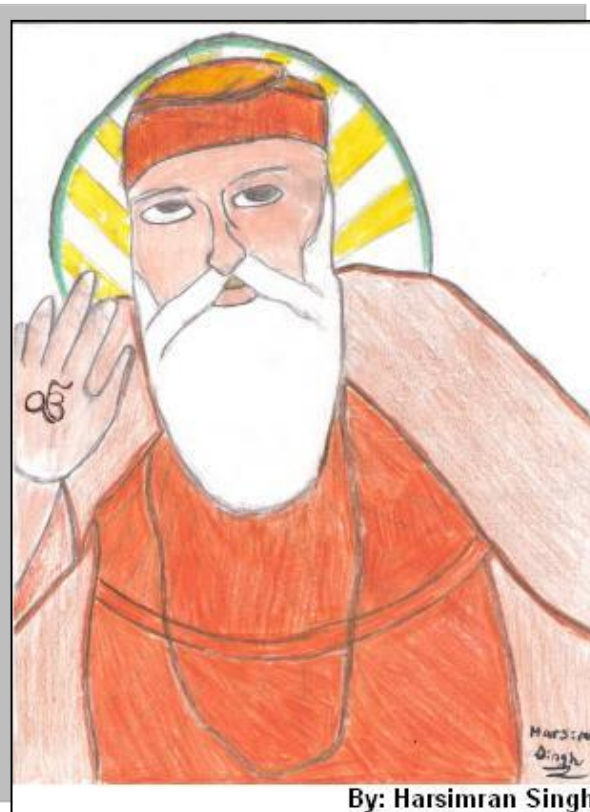
Transliteration: *ikk ōankār sat(i)-nām(u) kartā purakh(u) nirpā'u nirver(u) akāl mūrat(i) ajūnī sepān gur-prasād(i)*

One God, the true name, the creator, without fear, without hatred, timeless, self-existent, known by the Guru's grace.

When we recite Mool Mantar, we praise the Akal Purakh (God) and try to learn His virtues and ask Him to help us practice them in our day-to-day life. Gurbani is about the divine Akal Purakh and the Divinity that encourages us to be in sync Him.

Sikhism believes in One God who is Generator, Operator and De-generator of this universe. He is Eternal and Self Existent. Sikhism believes in the

concept of doing honest labor, sharing the earnings with needy and doing meditation on the Name of God Who is Omnipotent, Omnipresent and Omniscient. Although social and economic liberty play essential part in maintenance of materialistic needs of a human being but spiritual liberty is of top notch importance in spiritual concepts of Sikhism. This is the reason that spiritual attitude is given top priority over anything else in Sikhism.

By: Harsimran Singh

Sikhism stands infallible for the concept of human liberty, equality and fraternity. This concept gave birth to a new thought against privileged hierarchy of elite. From this thought erupted the immense consequences of civil

liberties against human oppression. The three golden principles of Sikhism also teach us humanity and the universal brotherhood:

1. *Kirt Karna (Honest Earning)*- Honest earning of bread with dignity and labor. Earn your livelihood through creative, productive and honest labor.
2. *Wand Chhakna (Share Earning)* - Share your earnings with needy. Sharing with and caring for the needy and sick. Help those people who cannot help themselves.
3. *Naam Japna (Pray to God)*- Do meditation on the Divine Name with love and devotion. To be in tune with the Infinite through meditation on the Divine qualities so that the believer becomes filled with His Name.

Guru Nanak Dev Ji prays: "The first is truthfulness, second the honest earning and third charity in God's name. The fourth is pure intent and mind, and the fifth is the Lord's admiration and praise."

Our gurus have also taught us that all men are created equal by the divine Akal Purakh (God). Thus,

irrespective of religion, caste, color or creed; all humans must be treated equal.

ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭੁ ਜਗੁ ਉਪਜਿਆ ਕਉਨ ਭਲੇ ਕੇ ਮੰਦੇ ॥੧॥

Transliteration: eak noor thae sabh jag oupajiaa koun bhalae ko ma(n)dhae ||1||

From the One Divine Light, the entire universe welled up. So who is good, and who is bad? ||1||

Talking about the universal brotherhood, has been also written by Guru Gobind Singh ji:

ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫੀ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ ॥

Transliteration: hi(n)dhoor thurak kooo raafajee eimaam saafee maanas kee jaath sabai eekai pehichaanabo ||

Some are Hindus and others are Muslims. someone is Iliifazi (ashiah=renouncer-follower of Ali) and another an Imam-Shafi (Sunni=adherent of the Prophet) but ye recognize all human race as one.

So, we should recognize all humans as children of one God.

Every single time we do Ardas we ask the well-being of one and all by reciting:

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇਰੇ ਭਾਏ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ

"Nanak Naam Chardi Kala, Tere Bhane Sarbat da bhala."

Anyone who follows this will love thy neighbor and will wish for the well-being of the mankind. That's why Sikhism is known to be not about rituals but a disciplined lifestyle so that we become worthy of the blessings of our Gurus and Akal Purakh (God).

Contributed By: Simar

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ ?

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਕ ਮਹਾਨ ਧਰਮ ਹੈ । ਇਹ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਉਚੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਢਾਲਣ ਵਾਲਾ ਧਰਮ ਹੈ । ਇਹ ਨਿਤ ਦੇ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਹਨ, ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਜਿਊਣੀ ਜੀਉਣ ਵਾਲਾ ਧਰਮ ਹੈ । ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ

ਰਹਿਕੇ ਹੀ ਕੰਵਲ-ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ ਚਿੱਕੜ 'ਚੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਭਗਤੀ ਹਰ ਵਕਤ ਆਪਣੇ ਮਨ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਭਗਤੀ ਹੈ । ਖਾਲੀ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਚਿਆਈਆਂ ਦੀ ਸਚਿਆਈ ਹੈ । ਸਿੱਖ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਹੈ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਸਚਿਆਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ । ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਜਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰੂ-ਪਦਵੀ ਦੇ ਗਏ ਹਨ । ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਪਦਵੀ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਚਿਆਈ

ਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮਾਰਗ ਫੜਾ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਸਿੱਖਾ ! ਤੂੰ ਕਿਤੇ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੀਂ ਤੇ ਹਰ-ਰੋਜ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ । ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਢਾਲ, ਇਹ ਗਿਆਨ ਸਮਝਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੈ । ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਵਾਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ

ਨਹੀਂ, ਸਮਝਾਂਗੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ (ਫਿਰ) ਅਸੀਂ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ਪੈ ਜਾਵਾਂਗੇ (ਜੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਪੈ ਚੁੱਕੇ ਹੋਏ ਹਾਂ) । ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿੰਨਾਂ ਗਲਤ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ । ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਬਾਣੀ ਅਸੀਂ ਤੋੜਾ ਰਟਨ ਹੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੂਰਨ

ਤੌਰ ਦੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਂ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ।

ਸਿੱਖੋ ਜਾਗੋ ! ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਮਈ ਬਣਾਉ ਅਤੇ ਇਕ ਐਸੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਮਾਣ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ ਕਿ ਕਾਸ਼ ਇਸ ਕੌਮ ਦਾ ਰਾਜ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਚਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਣ ਕਰ

ਸਕਾਂਗੇ ਕੀ - 'ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ' ।

- ਧਨਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਬਿੱਟੂ)

Sikhism

Envisage living in a world full of corruption and malfeasance, then it would be a total dystopian society and to inhibit this from ensuing people believe in religion. In today's world, technology has led people to exploitation and religion has changed this to aid. Religions provide norms, sets of values, and allot human possibilities. There are many faiths out there, but every soul tends to believe in one. Sikhism is one of those faiths. Sikhism is derived from the ten gurus. Sikhism was founded by Guru Nanak Dev Ji. He was engendered in 1469. Guru Nanak dev Ji became intensely involved in meditation from a very young age. Guru Nanak dev Ji got married in 1485 with Bibi Sulakhani Ji and had two sons.

He believed that creed, caste, color, and culture were futile and a man's merit depended on their character and actions. He said that "religion consists not only in words, he who looks on all men his equal, is religions" means that Abal Allah noor upaya kudrat kai sab bandai, ik noor te sab jag upjaia kaun plalai kaun mandai. This means that every religion is equal and that people are living in misconception, no religion is greater than the any other religion. Guru Nanak Dev Ji had initiated the three golden rules which are Kirt Karo, Wand Kai Shako, and Naam Japo.

The pillars of Sikh faiths are embedded in Sadh-Sangat, Kirtan, Ardas, guru ka Langar and Seva. Sadh – Sangat is association for the social and moral uplift of the Sikhs, meaning company of holy men. Kirtan is the hymn singing for it touches the heart of ordinary men. Ardas is the general prayer of the Sikhs, can be recited for the special purpose or a special celebration. Langar is the Community kitchen, the purpose of it is that Sikhs should pray

and eat together regardless of status, race, caste, religion and gender. Seva is the service by doing good. Seva service is to make apparent one's love of god by serving his family –which means everyone.

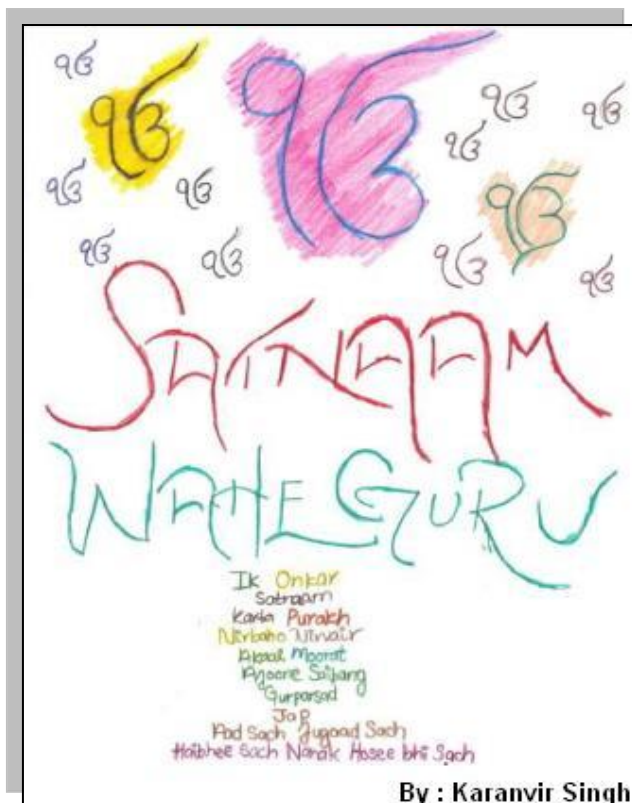
The Adi Granth was elaborated by Guru Angad dev ji. He aggregated the Mohan Pothis and the hymns. He took the compositions of the Indian saints and minstrels which supported Sikh philosophy. It took more than a year to finalize the Adi Granth. The total

numbers of Vars are 22 and hymns are in 30 ragas. Adi granth installed the scripture in Harmandar sahib in 1604.

The Guru Granth Sahib emanates with a statement of basic creed, which defines god. It is a guide to the Sikh way of life. It recommends leading of a pure life whilst fighting temptations and imperfection of this world. Guru Granth sahib was primarily written by the first five gurus, fifteen Bhagats, eleven Bhattas and three Rababis. Guru Tegh Bahadur and Guru Gobind Ji's compositions were later added to the Guru Granth Sahib. The four sacred compositions are Japji Sahib,

Asa-Di-Var, Sukhmani Sahib, and Anand sahib.

There are ceremonies almost through every religion. Sikh ceremonies are simple but significant, they must be held in the presence of Guru Granth Sahib. Some Sikh ceremonies are naming ceremonies, baptism ceremony, marriage ceremony, death ceremony and path and Bhog. There are also some Sikh festivals known as Guru Nanak Birthday, Guru Gobind Singh birthday, Vaisakhi, Holla Mohalla, and many more. Sikhism is only 500 years old but it still holds the place of the 5th largest religion in the world.

- Pritya Singh

Sikhism – Religion of Gender Equality: Are we living it?

In Ancient times, Greek philosophers believed “A woman is an unfinished man left standing at a lower step in the scale of development. The male is by nature superior and female inferior. The one is ruler and the other ruled. Woman is weak of will and, therefore incapable of independence of character and position.”

Along with industrialization, the 19th century brought with it a change in the role of men and women in the society, enforcing equalization of sexes, making ‘family’ as a cohesive unit.

Living in a world that continually emphasizes that “All men and women are created Equal” –Let’s ask ourselves this question – “ Though we believe in it too , but do we abide by it?”. Take a first look amongst our own family and social network further introspection tells us that this is far from realistic. Such prejudice prevails even today. This gap between men and women can be seen in countless social areas, such as, the workplace, the average household, level of education and even in some religions where the participation of woman is forbidden.

Sikh religion and philosophy always recognized woman as spiritually equal to man . Guru Nanak Dev Ji understood and appreciated the role of women in society and worked for their emancipation. The Guru Granth Sahib asserted both man and woman are complementary to each other and share the grace of God equally , together making the society complete, whole and a balanced one.

ਮਃ ੧ ॥

ਭੰਡਿ ਜੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਨਿੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਮੰਗਣੁ ਵੀਆਹੁ ॥ਭੰਡਹੁ ਹੋਵੈ ਦੋਸਤੀ ਭੰਡਹੁ
ਚਲੈ ਰਾਹੁ ॥ਭੰਡੁ ਮੁਆ ਭੰਡੁ ਭਾਲੀਐ ਭੰਡਿ ਹੋਵੈ ਬੰਧਨੁ ॥ਸੇ ਕਿਉ ਮੰਦਾ
ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ ॥ਭੰਡਹੁ ਹੀ ਭੰਡੁ ਉਪਜੈ ਭੰਡੈ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ
॥ਨਾਨਕ ਭੰਡੈ ਬਾਹਰਾ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੀਐ ਭਾਗਾ
ਰਤੀ ਚਾਰਿ ॥ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ॥੨॥ ਪੰਨਾ ੪੨੩}

"Then why call her evil from whom are great men born, And without woman none could exist The eternal Lord is the only one, O Nanak Who depends not on woman." (Guru Granth Sahib, P. 473)

Guru Nanak Dev Ji's ideals were consolidated by Guru Amar Das ji , the third Sikh Guru. He condemned and forbade the cruel custom of Sati,

Purdah, female infanticide and advocated widow remarriage. In the Baani Guru ji says

ਧਨੁ ਜਨਨੀ ਜਿਨਿ ਜਾਇਆ ਧੰਨੁ ਪਿਤਾ ਪਰਧਾਨੁ ॥ ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ
ਪਾਇਆ ਵਿਚਹੁ ਗਇਆ ਗੁਮਾਨੁ ॥ (Blessed is the mother
who creates life (SGGS, p. 32).

Such thinking was revolutionary and far ahead of times. Women were enabled to participate in social and religious affairs.

Sikhism underwent a major transformation with ‘Khalsa’ created in 1699 by Guru Gobind Singh Ji, our 10th Guru. Woman alongside men, with no discrimination were baptized as ‘True Sikhs’ and blessed with the ‘Amrit’ which was prepared by Mata Sahib Kaur herself. Where in other religions, association of women in such affairs was viewed improper, it was a rare honor to be bestowed on a woman. Guru ji gave the name’s ‘Kaur’ (princess) to all women and ‘Singh’(Lion) to the men who took ‘ Amrit’. The custom intended to give women a sense of self respect and confirm the equality amongst both genders. Woman were given an identity of their own and recognized as an individual and were no longer expected to take their husband’s family name after marriage.

An important aspect of the rights of women in the Sikh faith was that they did not have to fight for their rightful place in Sikh society: they were given their due voluntarily because of the enlightened vision of the Gurus.

The formative era of Sikh history saw eminent contribution by Bibi Nanaki, Mata Sahib Kaur , Mata Gujari and many other great sikh woman.

History is a witness to the gallant and bravery of sikh woman like

- Bibi Sada Kaur – 1st woman commander in chief , defeated Zaman Shah
- Rani Jind Kaur – married to Maharaja Ranjit Singh , fought against the British rule,
- Mai Bhago – with Guru Gobind singh Ji lead many battles , including the battalion in Muktsar
- Bibi Khem Kaur - Revolted against the British in 1849
- Bibi Rajinder Kaur – Maharani of Patiala who displayed her chivalry in numerous battles.

Some eminent Sikh woman who have engraved their name in the modern era are

- 1954: First Indian Woman Union Health Minister: Rajkumari Amrit Kaur
- 1970: First Indian Woman to win gold at the Asian games: Kamaljit Sandhu
- 1974: First Indian Woman IPS Officer: Kiran Bedi
- 1994: First Indian Woman to perform a solo flight: Harita Kaur Deol
- 1997: First Indian Woman to go in Space: Dr. Kalpana Chawla

Clearly women have made tremendous achievements and taken steps towards equality, but we still live in a society where the worth of women is

measured by their physical appearance and not their intellectual capabilities. The role of a wife, a mother, a sister, a daughter extends much beyond taking care of the family and the house. As a husband, a father or a brother men have to start with sharing equal responsibilities both at work and home. It is in our hands to bring about this change in attitude and narrow the differences starting from our own home – Let's follow our Guru Ji's teachings and give women the respect and honor they duly deserve.

- Geetika Singh

Bibi Sushil Kaur

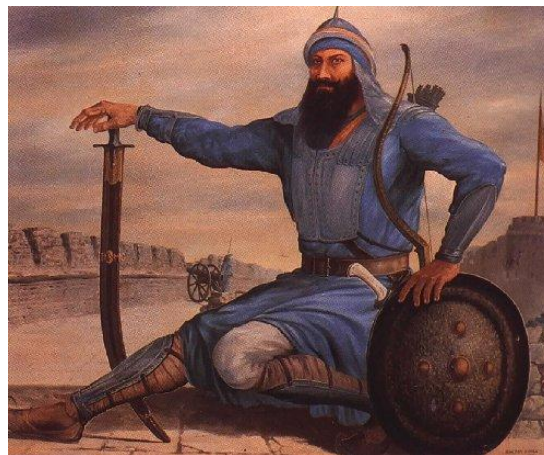
Waheguru ji ka Khalsa, Waheguru ji ki Fateh!
Pyaari Sadh Sangat ji, as we know, Sikhs have been fighting for saving their individual existence since long. Even Sikh women have not lagged behind their men in this holy war. They have also suffered the inhuman tortures at the hands of bigots like Mir Mannu. Sikh women were kept hungry and forced to grind grain by working heavy stone mills. To break their wills and high spirits, their children were thrown up in the air to fall back on sharp blades of spears in their presence. Pieces of their children's dead bodies were put up as a necklace around the necks of their mothers, but these great women bore this all without even a sigh on their lips.

Today, let me share the sacrifice of one such great woman, **Bibi Shushil Kaur**, wife of Baba Banda Singh Bahadur.

In 1708, Banda Singh Bahadur was instructed by Guru Gobind Singh Ji to carry on the national struggle in the Punjab. With the blessings of the

Guru Ji, Baba Banda Bahadur left Nander (South India) for Punjab (North India).

In next two years, he conquered a large part of the Punjab including Sirhind. He also conquered many hill states.

When he reached near the hill state of **Chamba**, its ruler, Uday Singh offered Banda to marry his daughter. After consulting his companions & **Panj Pyaare**, Baba Banda agreed and the **Anand Karaj** was performed in 1711.

Sadh Sangat ji, we learn from this incident that when making major decisions of our life, we should consult the elders for advice.

After marriage, Bibi Sushil Kaur ji started living a Sikh's life. She

learnt the martial art of Khalsa and soon became a skilled fighter. She participated in many battles, along with her husband. She used to lead in doing sewa in langar.

After marriage, they stayed in the hill area for about 2 & half years. In 1712, a son named **Ajai Singh** was born to Baba Banda & Bibi Shushil Kaur.

In 1715, Baba Banda Bahadur and his Sikhs captured Batala after a bloody battle.

Around that time, Mughals besieged Banda Singh and his Sikhs with a huge force in an enclosure at village near Gurdaspur. The siege continued for **eight months**. Banda Singh and his men fought against heavy odds and held their ground with courage. But Banda Singh along with his family and famished soldiers, who had survived, were taken prisoners in December, 1715. They were brought to Delhi. They were humiliated, but there was no sign of sorrow or dejection on the face of anyone.

At Delhi, Bibi Shushil Kaur and her child were separated from the other prisoners and taken to the

palace where other queens lived. The Mughal Emperor at Delhi, Farrukh Siyar wanted to marry her, so she was not tortured. She was provided with all the comforts. Other queens and maid servants were instructed to induce Bibi

Shushil Kaur to embrace Islam and live a comfortable life. To persuade her, she was told that 100 Sikh soldiers were being murdered daily because they also refused to embrace Islam. She was told that her lovely child would also be killed mercilessly if she did not agree to be converted. In spite of all these, she replied without any fear, ***“Do whatever you like. Neither I nor my innocent son would like to be converted. We, Sikhs, are not afraid of death. Time of our death is fixed and none but God can prolong our life. My religion is dearer to me than my or my son’s life”.***

When Bibi ji refused to bow to their demands, they snatched away her innocent 4 years old child – Ajay Singh. Next day they hacked the child to pieces with a long knife while the child was sitting in the lap of his father. Quivering heart of the child was thrust into the mouth of his father. Baba Banda Bahadur was also cut to pieces. Despite hearing all these bad news, she thanked God that everyone had been firm

in his faith. Bibi Sushil Kaur ji, with great Gurmukhee patience, listened to the news of her husband’s and son’s shaheedi. She stayed calm and still refused to bow before the Mughals.

Mughals kept on pressurizing her, but in vain. When this self-respecting woman realized that her honor was in danger, she decided to end her life. She followed the example set by Bibi Anup Kaur, found a dagger and thrust it into her chest at midnight. She became a mortal on 20th June, 1716. Her soul joined her husband’s and her son’s souls.

Sadh Sangat ji, Bibi Sushil Kaur ji played a crucial role in saving the existence of Sikhs.

To summarize -
>

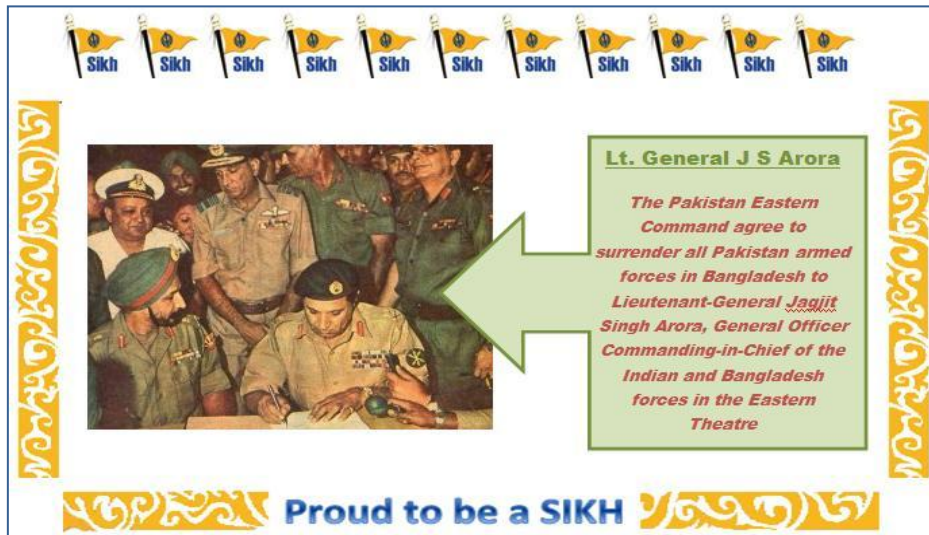
- She was brought up like a princess by her parents but after

getting married to Baba Banda Bahadur ji, she faced all the hardships that befell on her, with the same Khalsa spirit as her husband.

- After marriage, Bibi Sushil Kaur ji started living a Sikh’s life, learnt the martial art of Khalsa and participated in many battles, along with her husband.
- She was promised high position among the Mughal queens, but she refused & preferred to remain a Sikh.
- To break her will and high spirits, her 4-year old son & husband were killed, but this great woman bore all this without even a sigh on her lips.
- She showed the world that Sikhi is more precious than our life, our possessions and our family.

Sadh Sangat ji, we all need to learn from her supreme sacrifice.

Waheguru ji ka Khalsa,
Waheguru ji ki Fateh!
- Dr. Gurveen Kaur

Happy Baisakhi 2011

PATEL CATERING

BENGALI SWEET/SNACKS HOUSE

NOW SERVING A VARIETY OF SWEETS & SNACKS
SPECIALIZING IN INDIAN VEGETARIAN CUISINE

**CATERING FOR
WEDDINGS, ANNIVERSARIES,
GRADUATION, CONVENTIONS
& OTHER OCCASIONS**

**LUNCH & DINNER BUFFETS
11:15am to 10:00pm**

**WE SPECIALIZE IN
CUSTOM
CATERING
NATIONWIDE**

836 NEWARK AVENUE
JERSEY CITY, NJ 07306
201-798-9241
201-798-9240

ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੈਸਾਖੀ ਦੀ ਲਖ ਲਖ ਵਾੱਦਾਈ

**We accept most major insurances.
Please call us for more information on
insurances.**

**We Speak: Punjabi, Hindi, Gujarati,
Telugu
our multi-lingual staff will aid you with
all your prescription needs.**

Key Services Provided

- Free Rx Pickup and Delivery
- Free Diabetic Blood Pressure Check
- Emergency Services Available
- Free Allergy and Side Effects monitoring
- Affordable Prices for customers with no insurance
- Prescriptions filled within in 5-10 minutes

Hours of Operation:

Monday – Friday: 10:00AM – 7:00PM

Saturday: 10:00AM – 2:00PM

Sundays and Holidays: Closed

CONTACT:

NAVDEEP SINGH

JASPAL SINGH (908-937-1941)

**745 BERGEN AVE
JERSEY CITY, NJ 07306**

TEL: 201-521-0545

FAX: 201-521-0546

EMAIL: INFO@BERGENDRUGS.COM

ONLINE: WWW.BERGENDRUGS.COM

Sikh Sanskars

Our Gurus have well-defined the "Sikh way of life" in simple and practical manner. The Gurus emphasized that a Sikh should lead a disciplined life engaged in Naam Simran - meditation on God's name, Kirat Karni - living a honest life of a house-holder and Wand kay chhako - share ones wealth with the community.

Starting the *namkaran sanakar* and ending with the *antam ardas*, there are four main ceremonies that Sikhs usually perform at respective stages of life, known as **sanskars**. The main four 'Sanskars' of Sikhism advocate guides us to attain various worldly goals in sync with the religion. They are:

- **Naam Karan** or the naming ceremony: When a child is born, this Sikh ceremony of **naming a child** usually takes place in a Gurdwara (Sikh place of worship).
- **Amrit Sanskar / Sanchar** is the Sikh ceremony of initiation. This practice has been in existence since the times of Guru Nanak Dev (1469 - 1539). During that time-period, this ceremony was known as **Charan Amrit**. However in 1699, the ***Khande di Pahul*** (Amrit ceremony) was initiated by Guru Gobind Singh when Khalsa panth was formed at Sri Anandpur Sahib on the day of Vaisakhi. "Khande Di Pahul" embodies the primary objects of Sikh faith; promises connection with the Guru; and also promotes the ability to lead a pure and pious life. Some Amritdhari parents get their children blessed with Amrit during infancy, known as **Chullah**, and teach them the **Rehat Maryada** of Amritdhari Sikhs.
- **Anand Karaj or wedding ceremony** is the name of the Sikh Marriage ceremony, meaning Blissful Union which was introduced by Guru Amar Das. The four Lavan (hymn sung during the marriage ceremony) were composed by his successor, Guru Ram Das.
- **Antam Ardas Sanskar** or the cremation: In Sikhism death is considered a natural process and God's will or Hukam. To a Sikh, birth and death are closely associated, because they are both part of the cycle of human life of "coming and going" which is seen as transient stage towards Liberation complete unity with God. Sikhs thus believe in reincarnation. The soul itself is not subject to death. Death is only the progression of the soul on its journey from God, through the created universe and back to God again.

Seva

The broad concept of Seva is to do Seva of Waheguru who resides in each of us. I want to address Seva in Gurudwara but not limited to Gurdwaras. According to me 'Seva' is something that gives me extreme happiness to cook different variety of good food and I love when people enjoy the food. I urge people to wash their hands before touching the food and again before serving yourself

All kind of sevadars come in the kitchen and have different ways of preparation of food and Seva but please follow the way it is done and someone who has been working long to tell the ways. Everybody should be respectful to each other in communicating.

We all are humble servants fo Waheguru. It is great Seva to help somebody who needs help whether somebody needs to learn that they cannot otherwise not affordable to her/him and also to give ride to people who otherwise can not make their own to wish Waheguru Darbar. Hope Waheguru inspires all of us to do as much Seva as we all can.

- Kanwarjeet Singh
(Fauji Uncle)

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਫਲ ਹੈ...

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੁਰਮਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਟੱਲ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਨ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਕਰਕੇ ਸ਼ੰਕਾਵਾ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਕੀਤੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਹੀ, ਸੇਵਕ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪੁੰਜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਸ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਕਦ ਸੋਚਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਕਰੋਗੇ ਉਨਾ ਹੀ ਲਾਭ ਲੈ ਪਾਉਗੇ।

ਸੇਵਾ ਕੀ ਹੈ? ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਰੱਬੀ ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਭਾਵ ਨਾਲ ਰੱਬ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸੇਵਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਿਮਰਤਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਜਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਲਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਅਪਾਰ ਦਇਆ-ਮਿਹਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਭਾਗ ਵਾਲੇ ਹਨ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਇਸ ਲਾਇਕ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੋਈ ਸਵਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਕਸਦ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਛ ਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ

ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਦਾਤਾਂ ਬਖਸ਼ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਨਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਕੀ ਹੈ। ਸੋ ਸੇਵਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਹਸਵਾਰਥ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹਾਉਮੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੈਂ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੰਤਵ ਤਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਝਕਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਨਹੀਂ ਝੁਕਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ। ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਸਭਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸਮਾਂ ਤਨ-ਮੰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਏ ਤੇ ਧੰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਰਪਣ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਏ।

ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਤੋਟ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ, ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਤੇ ਮੰਗਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ।

ਜੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਨੂੰ,
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉਠਣ ਨੂੰ, ਜੇ ਅੱਜ ਵੀ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਨਣ ਨੂੰ,
ਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਅਜੇ ਮਨ ਮੈਲਾ ਹੈ।

- ਅਸ਼ੋਕ ਪਾਸਲਾ

ਤਾ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ

I was very disturbed on September 11, 2001, when my son and I went over to downtown Manhattan and wanted to go and help those who may be in need of help, but were stopped by Police many blocks away from World Trade Center. I told them that my son and I wanted to go and help those in distress. They asked us if we had a license for that. **“What ! a license for SEVA?”** was all I could say. TV Asia guys a few yards away were watching us in this pleading with the Police. They came over to me with their camera and started interviewing me. I was shocked that for doing such a thing as helping people in distress the Police here in the US wanted me to produce a license. I was surprised because I was used to the Sikh tradition of SEVA. Nobody asked Bhai Kanhaiyya to produce a license when he went to the battlefield to give water to all injured. This tradition of selfless SEVA is unique to Sikhism. It is a source of love and other virtues in life. It shuns vices

and removes “haumai” (ego). It helps those who are needy, poor and sick.

Seva is performed voluntarily without any expectation in return. It has to be selfless. Great Gurdwaras in India are built through Kar Seva, which is donation of manual labor for no returns. Any Seva is performed by sacrificing one's own personal interest and keeping the interest of the community or humanity at large uppermost in mind.

It is part of Sikhism that when we visit Gurdwaras, we find people who hire many servants to look after their own homes, would be sweeping the floors or shining the shoes of other devotees or working in langar hall preparing food for the sangat. A true Sikh's most important conduct is Nishkaam Seva. It is a voluntary **service** to others to earn Waheguru's grace. It is a Selfless **service** to the humanity and is a unique concept in **Sikhism**. **Seva** is the willingness to sacrifice selfish desires for the benefit of larger interest of others as an indication of

love and commitment. **Seva** is the most important conduct expected of a true **Sikh**.

A true **Sikh** is always willing to endure pain and suffering in order to provide comfort and facility to others. He does not want another person to suffer through him.

"You have not shunned lust. O brother, you have neither forgotten anger nor avarice. You have not abandoned slander of others. Your **service** or **Seva** is fruitless if all these vices are your friend."

ਕਾਮੁ ਨ ਬਿਸਰਿਓ ਕ੍ਰੋਧੁ ਨ ਬਿਸਰਿਓ
ਲੋਭੁ ਨ ਛੂਟਿਓ ਦੇਵਾ ॥

ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟੀ ਨਿਫਲ
ਭਈ ਸਭ ਸੇਵਾ ॥ (1253)

An important event in **Sikh** History is when the title of Nawab was conferred upon Kapur **Singh**. He accepted this bestowment provided he was not debarred from doing menial **Seva** (**service**) in the horse stable and fanning the **Sikh** congregation.

The Gurdwaras are training centers where the

Sikhs learn the technique of doing **Seva**. It may be the **Seva** of cleaning the building, washing utensils, preparing Langar in the Kitchen etc.

"Whatever good **service** to humanity is done on this earth, will secure a seat in the Court of Lord."

Vich dunya sev kamayie ta dargah baisan payie.

ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ ॥ਤਾ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ ॥ (26)

SEVA derives from Sanskrit root sev (to **serve**, wait or attend upon, honor, or worship, is usually translated as '**service**' or 'serving' which commonly relates to work paid for, but does not convey the sense in which the term is used in the **Sikh** tradition. The word **Seva** has, in fact had two distinct connotations; one, it means to **serve**, to attend to, to

render obedience to and the second, to worship, to adore, to revere.

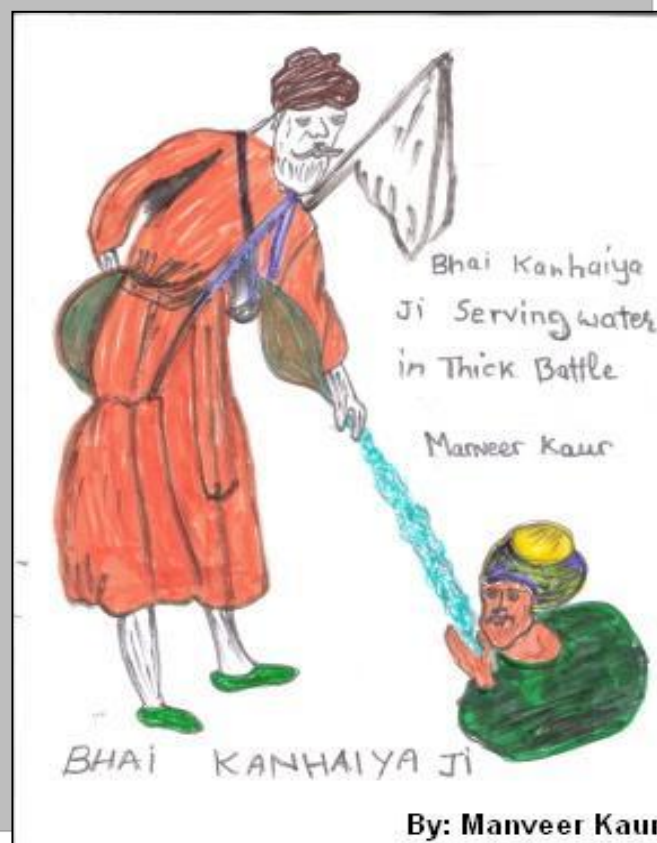
Sikhism does not recognize caste distinctions, and hence no distinctive caste roles in it; and second, God in **Sikhism** is not apart from His creatures. He pervades His Creation (GG, 1350). Therefore **service** rendered to humanity (i.e. God in man) is indeed considered a form of worship. In fact, in

Sikhism, no worship is conceivable without **Seva** (GG, 1013). The **Sikh** is forbidden from serving anyone apart from God ('**Serve** you the Lord alone: none else must you **serve**' ((GG, 490). However, this also means that whomsoever we **serve**, we really **serve** our Lord through him. Therefore it becomes incumbent upon the **Sikh** to render **Seva** with the highest sense of duty since thereby he or she is worshipping the Lord.

Seva in **Sikhism** is imperative for spiritual life. It is the highest penance (GG, 423). It is a means to acquiring the highest merit. The **Sikh** often prays to God

for a chance to render **seva**. Says Guru Arjan, Nanak V, "I beg to **serve** those who **serve** you (GG, 43)" and "I, your servant, beg for **seva** of your people, which is available through good fortune alone (GG, 802)." According to Guru Amar Das, "He who is turned towards the Guru finds repose and joy in **seva**" (GG, 125)

SEVA helps to curb Haumai, the false ego, in the Sikh. Hence, SEVA can be interpreted to help erase Haumai (False ego or Self). Thus SEVA is **Self Effacing Volunteer Activity**.

- Nirmal Singh

Sri Guru Nanak Dev Ji

Sri Guru Nanak Dev ji was a founder of Sikhism . He was born on October 20, 1469 and he passed away on May 7th 1539. Guru Nanak Dev ji was the first of the ten Guru's of Sikhs. He was born in the village of Talwandi now called Nankana Sahib, near Lahore in present day Pakistan. His parents, Mehta Kalu and Matta Tripta , were Hindu's of the Khatri caste. Even as a boy, Guru Nanak Dev Ji was fascinated by religion, and his desire to explore the mysteries of life eventually led him to leave home.

Guru Nanak married Sulkhni, of Batala and they had two sons, Srichand and Lakshmi Das. He continued his religious pursuits as always. His brother in law , the husband of his sister Nanaki, obtained a job for him in Sultanpur as the manager of the government

grainery. One morning when he was twenty- eight, he went as usual down to the river to bathe and meditate. It was said that he was gone for three days. When he reappeared filled with the spirit of God he said “ There is no Hindu and no Muslim” . It was then he began his missionary work. Tradition states that he made four journeys, travelling to all parts of India, Arabia, Persia, Mecca and Baghdad. After the last of his great journey's , Guru Nanak Dev ji settled in the town of Kartarpur (in Punjab)on the banks of the Ravi where he taught for another fifteen years. Befor Guru Nanak Dev Ji died, he called his disciples together and requested them to sing Kirtan Sohila , the evening hymn.

- Vyshnavi Figueroa

ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ , ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ।ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦਿਤੀਂ - ਜੋ ਸੰਸਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀਆ ਪ੍ਰਤੀਲਿਪ , ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਸਚੁਲਕ ਕਲਗੀ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਸਨ।ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੋਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । “ਤੇਗ” ਅਤੇ “ਦੇਗ” ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਚੱਲਣਗੇ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਕਤੀਆ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਕੋਮਲਤਾ: ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਸੂਰਮਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਕੋਮਲਤਾ ਤੇ ਦਇਆ ਤੇ ਪਿਆਰ । ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਜਰੂਰੀ ਹਨ, ਜਗਤ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਾਸਤੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੁਰਾਣਾ ਹੀ ਤੁਰਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿ ਸਿਪਾਹੀ ਸੂਰਮੇ ਦਾ ਜਨਮ ਤਲਵਾਰ ਤੋਂ ਹੈ । ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਆਦਰਸ਼ਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਭਗਤੀ ਦਾ ਹੱਕ ਹਰੇਕ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਉੱਥੇ ਸੂਰਮਤਾ ਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਕੁੱਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੋਵੇਂ ਗੁਣ ਰੱਖੇ ਹਨ । ਜੋ ਧਰਮ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਪਾਪ ਦਾ ਭਾਗੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਵੀਰਤਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ-ਡਰ ਦੇਣਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾ-ਡਰ ਮੰਨਣਾ।

ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ਾਤਮਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾਇਆ । ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ “ਸਪਿਰਿਟ” ਨੂੰ ਇਕ ਤੁਕ ਵਿੱਚ ਇਉਂ ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

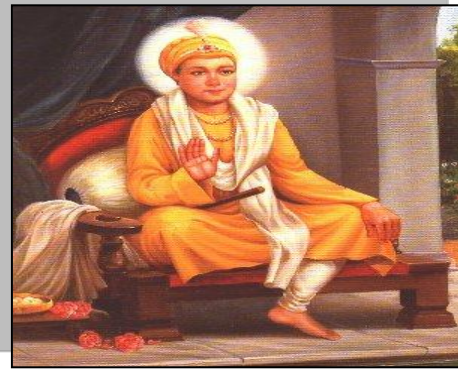
“ ਦਲਭੰਜਨ ਗੁਰ ਸੂਰਮਾ ਵਡ ਯੋਧਾ ਬਹੁ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ”

- ਸਿਮਰਤ ਕੌਰ

Guru Har Krishan Ji

Guru Har Krishan Ji was born on July 7, 1656 to Mata Krishna Ji and Guru Har Rai Ji at Kiratpur Sahib. He was the second son of Guru Har Rai Ji. Guru Har Krishan Ji was only five years old when he succeeded his father as Guru. Guru Har Rai Ji instructed Guru Ji to never meet Aurengzeb. But their elder son Ram Rai Ji wanted to meet Aurengzeb in Delhi. And he sent Raja Jai Singh, a high court official to escort the Guru to Delhi. During their journey, Guru Ji was met by large crowd of devotees. On their way, Guru Ji met a jealous Brahmin. A small pox epidemic was raging in Delhi when they arrived there. Guru Ji helped heal many sick people. Coming in contact

with so many people every day, he too got infected and was taken seriously ill. On March 30th, Guru Ji decided to name his successor. He asked for five coins and a coconut. He took them, and being too weak to move, he waved his hands three times in the air and said "Baba Bakala" – meaning his successor was to be found in the village of Bakala. Guru Ji died at a tender age of eight years.

One of the historic Gurudwaras built in India is Gurudwara Bangla Sahib in New Delhi, the place where Guru Ji had died of small pox.

- Manveet Singh

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ੧ ਅਪ੍ਰੈਲ, ੧੬੨੧ ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਸਨ। ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਆਪ ਦਾ ਨਾਮ ਤਿਆਗ ਮੱਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬੜੇ ਸ਼ਾਂਤ ਸੁਭਾਵੀ ਦੇ ਸਨ। ੧੬੬੪ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੁੰਦੇ ਕੁਕਰਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ੨੨ ਨਵੰਬਰ ੧੬੬੪ ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜੇ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜੁਲਮ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਸਤਰ ਉਠਾਉਣੇ ਪਏ ਸਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਜੰਗਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੜਨੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ੧੯ ਜੂਨ, ੧੬੬੫ ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਹੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਪਾਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨੀਂਹ-ਪੱਥਰ ਰਖਵਾਇਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ 'ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ' ਰੱਖਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਆਪ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਖਾਸ

ਖਿਆਲ ਰਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿੱਤਣਾ ਸੌਖਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਚਾਰ ਚੌਕ, ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੱਕੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਬਣਵਾਈਆਂ। ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਨੇ ਅੰਨਦਪੁਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਪਾਸੇ ਟੈਕਸ ਜਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਜੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਾ ਸੁਣੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸਚੈ ਕੀਤਾ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤ ਆਪਣੀ ਫਰਿਆਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਲੈ ਕੇ ਅੰਨਦਪੁਰ ਸਹਿਬ ਪੁਹੰਚੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ

ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਹੀ ਡੁੱਬਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ

ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਡਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਕੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿਓ ਜਾਹ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾ ਲੈ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਇ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਵਾਰਿਸ ਥਾਪ ਕੇ ਆਪ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਆਦਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਚੱਲ ਪਏ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ

ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਆਰੇ ਨਾਲ ਚੀਰਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਉਬਲਦੀ ਦੇਗ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾ ਡੋਲੇ ਤਾਂ ੧੧ ਨਵੰਬਰ, ੧੬੭੫ ਈ ਨੂੰ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਫਤਵਾ ਪੜਿਆ। ਜਲਾਦ ਜਲਾਲਦੀਨ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੀਸ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਕੰਬ ਉੱਠੀ। ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀਆ ਤੋਂ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੀਸ ਲੈ ਕੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੀਸ ਸਤਿਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ‘ਰੰਘਰੇਟਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬੇਟਾ’ ਵਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਧੜ ਭਾਈ ਲੱਖੀ ਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅਗਨ ਭੇਟ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਾਹ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ।

- ਤਮੰਨਾ ਕੌਰ

Guru Tegh Bahadur Ji

Guru Tegh Bahadur Ji was the ninth Guru of the Sikhs. Everyone thought that he was God in the form of a human who came from above. Guru Ji was born at Amritsar on April 1st, 1621. His father was Guru Hargobind Sahib Ji and his mother was Mata Nankee. At birth, his name was Bhai Tegh Bahadur.

Bhai Tegh Bahadur was a very generous man. He was the grand-uncle of Guru Har Krishan Ji. In Sikhism, many people say that this relationship is just like that of a grandfather. Guru Hargobind called Tegh Bahadur, “Mighty of Sword”. When Guru Har Krishan Ji left for his heavenly abode, Bhai Teg Bahadur became Guru Tegh Bahadur Ji.

Guru Tegh Bahadur Ji made major contributions to Sikhism. Guru Ji traveled to many places in order to spread the message of Sikhism. During the Guru Ji's time, Aurangzeb was forcefully converting Hindus into Islam. While Guru Ji was at Patna Sahib, some Hindu pundits from Kashmir came to him to seek his

protection. Guru Tegh Bahadur Ji said that it would be necessary for some spiritual leader to give up his life for the cause. At this time, Bhai Gobind Rai, Guru Tegh Bahadur Ji's son said that there could be no one better than Guru Tegh Bahadur Ji.

Upon hearing these words, Guru Tegh Bahadur Ji knew that Bhai Gobind Rai was ready to become the Guru and now he could sacrifice his life for the cause. Guru Ji was arrested by Aurangzeb's forces along with three Sikhs. After torturing these Sikhs to death, Guru Tegh Bahadur Ji was given three choices: 1) Convert to Islam; 2) Perform a miracle; 3) Prepare to die. Guru Ji choose to die instead of taking the other choices. In this way, Guru Tegh Bahadur Ji was martyred in 1675 at the age of 54.

- Harleen Kaur

Sri Guru Granth Sahib Ji

Sri Guru Granth Sahib Ji is the holy scripture book of Sikhism. It is also known as Adi Granth. Guru Granth Sahib was compiled by the Fifth Guru – Guru Arjan Dev Ji in 1604 in Harmandar Sahib (known as Golden Temple), Amritsar. Guru Granth Sahib Ji is the final and eternal Guru of the Sikhs. It has hymns

of the first five Gurus and other Great Saints or Bhagats including those of the Hindu and Muslim faith.

Guru Granth Sahib Ji was written in Gurumukhi script, predominantly in archaic Punjabi with other languages like Braj, Punjabi, Khariboli (Hindi),

Sanskrit, regional dialects and Persian. It has 5894 Shabads which are arranged in 31 Ragas and has the holy text spanning 1430 pages divided into 33 sections. The first section comprises the soulful and inspiring song of the Japji Sahib, Mool Mantar, Sodar and Kirtan Sohala. Composed by Guru Nanak Dev Ji as a few selected pauris or couplets. The final section is collection of assorted verse including the shalots and the swavyas of the Bhatles. The remaining 31 sections are named

after the well known classical raga's such as *Sri* , *Magh*, *Gauri*, *Devghandhari*, *Dhanassari*, *Bilavial*, *Kedara*, *Malhar* , *Kalyan*, etc .

The major hymns are Japji Sahib (Guru Nanak Dev Ji), Anand Sahib (Guru Amardas Ji), Sukhmani Sahib (Guru Arjan Dev ji), Rehras Sahib (Guru Nanak Dev Ji, Guru Ramdas Ji, Guru Arjan Dev Ji) which are recited daily as solo and in congregation by the faithful as morning and evening prayers. Guru Gobind Singh Ji also added the composition of his father Guru Teg Bahadur Ji . There were 4 copies made of the Guru Granth Sahib Ji. The first copy

was sent to Gurudwara Harmandar Sahib at Amritsar, the second one to Anandpur Sahib, the third to Patna Sahib, and the fourth was kept at Damdama Sahib in the year 1705.

Guru Granth Sahib Ji is the ultimate teacher of the Sikhs. “*Sikh*” means discipline and “*Guru*” means teacher. The subject of Guru Granth Sahib is truth. As Guru Nanak Dev Ji states in the ‘*Mool Mantar*’ , “God is the ultimate truth and one has to cultivate those

qualities” . Guru Gobind Singh Ji in 1708 said before his demise that Sikhs were to treat the Guru Granth Sahib Ji as their next Guru. Guru ji also said - “*Sabh Sikhian ko Hukam hain Guru Manjo Granth*”. So, when we visit the Gurudwara Sahib the Guru Granth Sahib Ji forms the main part of Darbar Sahib. No Sikh ceremony is regarded complete unless it is performed in the presence of Sri Guru Granth Sahib Ji. The Sikh belief system as embodied in the Guru Granth Sahib is chiefly a philosophy of action, deed and consequence.

- Supriya Kaur

ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ

ਖੁਸ਼ੀਆ ਹੈ ਅਪਾਰ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ,
ਹਰ ਪਲ ਹਾਂ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜਾਰ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।
ਅਗਰ ਕਦੇ ਹੋ ਜਾਈਏ (ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ), ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ,
ਬਾਂਹ ਫੜਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।
ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਕੀ ਗੁਣ, ਮੈਂ ਕਾਹਦੇ ਜੋਗਾ ਹਾਂ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਮਿਹਰਬਾਨ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।
ਰਹਿਣੀ ਸਹਿਣੀ ਉੱਚੀ ਸੁੱਚੀ , ਹੱਥੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰ,
ਕਲਗੀਆ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬਖਸ਼ੀ ਦਸਤਾਰ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ।
ਰੋਜੀ ਰੋਟੀ ਇੱਜਤ ਮਾਣ ਤੇ ਬੇਫਿਕਰੀ,
ਬੱਚੇ ਅਗਿਆਕਾਰ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ ।
ਤੇਰਾ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ, ਚਾਹੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ,

ਸੇਵਾ ਕਰੀਏ ਤੇਰੇ ਦਰਬਾਰ , ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਕੀ ਮੰਗਾਂ, ਕੀ ਨਾਂ ਮੰਗਾਂ,
ਬਿਨ ਮੰਗਿਆ ਦਿਤਾ ਦਾਤਾਰ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।
ਜਿਸਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਖਸ਼ੀ ਏ, ਉਸ ਦੇ ਚਰਨੀ ਲਗਕੇ,
ਕਰ ਲੈ ਬੇੜਾ ਪਾਰ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।
ਪਛਤਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ , ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿਚ,
ਕੁਝ ਕਰ ਲੈ ਚੰਗੇ ਕਾਰ , ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।
ਜਦ ਮੌਤ ਨੇ ਆ ਚੁਕਣਾ ਹੈ ਛੱਡਕੇ ਇਹ ਸੰਸਾਰ,
ਮੁਕ ਜਾਣਾ ਆਖਰਕਾਰ , ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।

- ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ
(ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ)

JAPSI TRANSPORT INC

*Wishes for a
blessed, Prosperous
and Joyful
Baisakhi 2011*

We Provide Service All Over the US

**FORKLIFT SERVICE
HOTSHOT SERVICE
CONTRACT HAULING
24 Hrs WAREHOUSING**

**400 Duncan Ave Jersey City NJ 07306
Tel: 201-432-1133 / Cell: 908-693-4066**

**RCD CHECK CASHING
&
FINANCIAL SERVICES INC**

*Wishes for a Prosperous
and Joyful
Baisakhi 2011*

OUR SERVICES

Check Cashing

Western Union money transfers

Money orders (upto \$1000)

Verizon authorized agent

Pay all utilities

Phone Cards

Pre-paid phone cards

Fax & copy services

Notary public

222 -224 Duncan Ave Jersey City NJ 07306

Tel: (201) 434-3700 Fax: (201) 434-7700

ਕਰਜ

ਦੱਸ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰਜ ਚੁਕਾਵਾਂ ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਅਹਿਸਾਨਾਂ ਦਾ
ਮਾਂ ਤੋਂ ਉਤੱਮ ਨਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਮਕਾਨਾਂ ਦਾ
ਦੱਸ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰਜ ਚੁਕਾਵਾਂ ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਅਹਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ।
ਮਾਂ ਹੈਂ ਜਨਣੀ ਮਾਂ ਹੈ ਪਾਲਣਹਾਰ
ਮਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹੈ ਸਵਾਰਣਹਾਰ
ਮਾਂ ਤੂੰ ਸਦਾ ਕਰੇ ਦੁਆਵਾਂ
ਮੇਰੇ ਸੁੱਖ ਚੈਨ ਲਈ
ਪਰ ਤੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ
ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਰਹਿਣ ਲਈ ।
ਮਾਂ ਇਕ ਲੋਰੀ , ਮਾਂ ਇੱਕ ਮੂਰਤ
ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲੋਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ
ਪਿਆਰ ਛੁਪਿਆ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਦਾ

ਦੱਸ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰਜ ਚੁਕਾਵਾਂ
ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਅਹਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ।
ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਮਮਤਾ ਦਾ ਬੂਟਾ
ਲੈ ਕੇ ਹੈ ਆਉਂਦਾ ਸਵਰਗ ਦਾ ਬੂਟਾ
ਮਾਂ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਮੈਂ
ਤੇਰੀ ਝੋਲੀ ਕੀ ਪਾ ਸਕਦੀ ਮੈਂ
ਕਾਸ਼ ਅਹਿਸਾਨ ਚੁਕਾ ਸਕਦੀ ਮੈਂ
ਤੈਨੂੰ ਮੋੜ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਮੈਂ
ਇੰਜ ਤੇਰਾ ਕਰਜ ਚੁਕਾ ਸਕਦੀ ਮੈਂ
ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਅਹਿਸਾਨਾਂ ਦਾ , ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਅਹਿਸਾਨਾਂ ਦਾ

- ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ

ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਸਿੱਖੀ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਸਿੱਖੀ

ਪੰਜੇ ਬਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਾਤੇ,
ਕੀਤਾ ਖਾਲਸੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ।
ਮਲੂਮ ਬਣ ਗਿਆ ਵਤਨ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਉੱਤੇ,
ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਾਸਤੇ ਤੇਜ਼ ਤਲਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ।
ਲੱਖਾ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਤੇ ,
ਬੇੜੇ ਵਤਨ ਦੇ ਕਰ ਗਿਆ ਪਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ।
ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਪੀਤਾ ਜੋਰਾਵਰ ਪੀਤਾ,
ਪੀਤਾ ਜਦੋਂ ਅਜੀਤ ਜੁਝਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ।
ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ,

ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਸਿੱਖੀ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਸਿੱਖੀ।
ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਜੋ ਮੌਤ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ,
ਉਸ ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਰਵਾਨ ਸਿੱਖੀ।
ਸਿੱਖਾ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣਾ ਤਾਂ ਬੜਾ ਸੋਖਾ,
ਗਾੜੇ ਲਹੂ ਦਾ ਮੰਗਦੀ ਦਾਨ ਸਿੱਖੀ।
ਮਿਟ ਗਏ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਆਖਿਰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ,
ਮੇਟ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੱਖੀ।

- ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ

ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਂਦੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਂਦੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਬੈਠਣਾ ਸਿਖਾਂਦੀ ਏ
ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ।
ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਿਆ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਂਦੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਂਦੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੌ ਦਰੁ (ਰਹਿਰਾਸ) ਦਾ ਪਾਠ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਕਰਦੀ ਏ

ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੌ ਦਰੁ (ਰਹਿਰਾਸ) ਪਾਠ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇਕ ਸਾਖੀ ਸੁਣਾਂਦੀ ਏ
ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ।

ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਤੇ EXERCISE ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਂਦੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਖਾਣਾ ਤੇ ਸੋਹਣਾ ਕਪੜਾ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਂਦੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਿਡਰ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਬਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਦੀ ਏ
ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਸੌਣ ਵੇਲੇ ਸੋਹਿਲਾ ਦਾ ਪਾਠ ਸੁਣਾਂਦੀ ਏ
ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ।

ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਏ

- ਦਿਵਾਂਸ਼ੀ ਕੌਰ

ਗੁਰਮੁਖਿ- ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣਾ

“ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੂੜ ਨ ਭਾਵਈ ਸਚਿ ਰਤੇ ਸਚ ਭਾਇ
ਸਾਤਕ ਸਚ ਨ ਭਾਵਈ ਕੂੜੈ ਕੂੜੀ ਪਾਇ”

ਪੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਮਾਰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਇਸ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚਲਦਿਆ ਚਲਦਿਆ ਹਰ ਮਾਰਗ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਹੈ ਹਾਨੀ ਹੈ, ਚੰਗਾ ਹੈ-ਮਾੜਾ ਹੈ, ਨਰਕ ਹੈ-ਸਵਰਗ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਹੈ-ਮੌਤ ਹੈ, ਇਸਤਰੀ ਹੈ-ਪੁਰਸ਼ ਹੈ, ਗੁਰਮੁਖਿ, ਮਨਮੁਖਿ, ਗੁਰਮਤਿ ਹੈ-ਦੁਰਮਤਿ ਹੈ। ਹਰ ਜੀਵ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਣਜਾਰਾ ਬਣ ਜੇ ਵਣਜ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੱਚ ਦਾ ਵਣਜ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੀਵ ਨੇ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ-ਮਾਇਆ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਸੱਚ ਦੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਭੁਲ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਕੀ “ਅੰਤਿ ਚਲੈਗੇ ਹਾਰੀ” ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਬਣ ਗਈ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਗਿਆ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚਲ ਪਿਆ ਚੰਗੇ ਤੇ ਮਾੜੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਾ ਰਹੀ। ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ-ਭਜਨ-ਸਿਮਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਨਸਾਨ ਮੌਤ ਦਾ ਭੈ ਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਇਆ ਹੁਣ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਘਰ ਮੇਰਾ, ਪੈਸਾ ਮੇਰਾ, ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰ ਇਸਤਰੀ ਮੇਰੀ,

ਜੋ ਉਪਜਿਉ ਸੋ ਬਿਨਸਿ ਹੈ, ਪਰੇ ਆਜ ਕੈ ਕਾਲ।

ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਲੈ ਛਾਡ ਸਗਲ ਜੰਜਾਲ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਫੁਰਮਾਂਦੇ ਹਨ ਜੇ ਕੁਝ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤੈਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੇਰਾਂ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣਾ। ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਜਾਣਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖ। ਕਸ਼ੂਭਾ ਇਕ ਫੁੱਲ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰੰਗ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਛੇਤੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ (ਮਜੀਠ) ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਪੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਸਾਥ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਧਨ ਸਦਾ ਵਾਸਤੇ ਨਾਲ ਨਿਭਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗ, ਮੀਨ, ਪੰਤਗ ਅਲਿ, ਇਕੁਤ ਇਕੁਤ ਰੋਗਿ ਪਚੰਦੇ

ਮਾਣਸ ਦੇਹੀ ਪੰਜ ਰੋਗ, ਦੂਤ ਦੂਤ ਕਸੂਤ ਕਰੰਦੇ।

ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਭਾਇਣੀ, ਹਰਖੁ ਸੋਗ ਬਹੁ ਰੋਗ ਵਧੰਦੇ।

ਮਨਮੁਖ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਲਗ ਭੰਭਲ ਭੁਜੇ ਖਾਇ ਭਵੰਦੇ।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਚਾ ਪਾਤਿਸ਼ਹ ਗੁਰਮੁਖ ਗਾਡੀ ਗਹਿ ਚੰਲੰਦੇ।

ਸਾਧ ਸੰਗਿਤ ਮਿਲ ਚੱਲਣਾ ਭੋਜਿ ਗਏ ਠਗ ਚੋਰ ਡਰੰਦੇ।

ਲੈ ਲਾਹਾ ਨਿਜ ਘਰਿ ਨਿਬੰਦੇ।

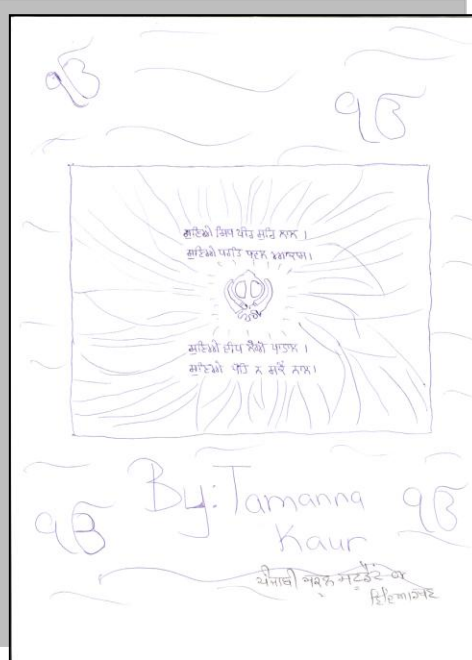
ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਿਤਨੇ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਹਨ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਰੋਗ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਨਾ ਮੱਛੀ ਜੀਵਨ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਭੰਵਰਾ ਸੁਗੰਧ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋਇਆ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਾਮ,

ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਅੰਧਕਾਰ ਇਹ ਪੰਜ ਰੋਗ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਪ੍ਰਾਣੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆ ਵਿਚ ਲਿਜਾਕੇ ਜੀਵਨ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਗੁਰਸਿਖ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਨਮੁਖਿ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਭੈ ਡਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸਤਾਉਂਦਾ। ਉਹ ਸਦਾ ਨਿਰਭੈਅਤਾ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਹਾ ਲੈ ਗਏ ਮਨਮੁਖ ਚਲੈ ਮੂਲਿ ਗਵਾਇ ਜੀਉ। ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਇਹ ਹੀ ਸਮਝਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਤੂੰ ਆਇਆ ਲਾਹਾ ਲੈਣ, ਲਗਾ ਕਿਤ ਕੁਫਕਤੈ ਸਭ ਮੁਕਦੀ ਚਲੀ ਰੈਣ। ਭਾਈ ਤੇਰਾ ਜੀਵਨ ਬੀਤਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁ। ਤੂੰ ਜਾਗ ਉਸ

ਰਚਨਹਾਰੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਜੁੜ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੁਆਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਇਹ ਜੀਵਨ ਜੁਗਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਪਲ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨੇ ਮੌਤ ਲਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਅਨੰਦ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਾਈ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਲੋਂ ਇਕ ਅਮੋਲਕ ਦਾਤਿ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮਨ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪਿਆਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਆਤਮਕ ਅਨੰਦ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਅਨੰਦ ਢੂੰਡਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਨੰਦ ਦਾ ਸੋਮਾ ਤਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੀ ਤਦੋਂ ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੋਤਿ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਰੋਖ ਦਿੱਤੀ:-ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ ਹਰਿਤ

ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੱਕ ਆਦਿਕ ਨੇ ਕਰਮ ਇੰਦ੍ਰੀਆ ਪਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਪਰੰਤੂ ਦਸਵੇਂ ਦਰ ਦਿਮਾਗ ਜੋ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਲੁਕਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਿ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਰੋਗ ਕਲੇਸ਼ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਸੰਤ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਝ ਪਾਉਣੀ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਖਿੜ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

“ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮ ਧਿਆਇਆ, ਤਿਨਾ ਫਿਰ ਬਿਘਨ ਨ ਹੋਈ ਰਾਮ ਰਾਜੇ
ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਮਨਾਇਆ ਤਿਨ ਪੂਜੇ ਸਭ ਕੋਈ

ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਿਆਰਾ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਾ ਸੁਖ ਸਦ ਹੋਈ
ਜਿਨਾ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟਿਆ ਤਿਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਸੋਈ”

*They who through the Guru remember the name, no more
meet obstacle in the way. They who propitiate. Their
potent true Guru. Them worships the whole world. They
who swerve their beloved true Guru. Ever obtain Peace.
Nanak they who meet the true Guru then. He the lord
meats.*

ਜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਉਹ ਜੀਵ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਖੁਸ਼ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹਰ ਪਲ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸੱਚੇ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸੁਆਮੀ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਸਚਾ ਵਣਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।

“ਵਣਜ ਕਰਉ ਵਣਜਾਰਿਓ, ਵਖਰ ਲੈਹੋ ਸੰਭਾਲ, ਤੈਸੀ ਵਸਤ ਵਿਸਾਰੀਐ
ਜੈਸੀ ਨਿਭੈਹ ਨਾਲ”

ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਵਾਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।
ਨਾਮ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੋ, ਗੁਰੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ, ਸਤਿਕਾਰ ਸਭਦਾ
ਕਰੋ ਜੀਵਨ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਸੰਗਤ ਕਰੋ - ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਨਿੰਦਾ ਨਾ

ਕਰੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ
ਸਤਿਕਾਰ ਵੱਧ ਤੇ ਵੱਧ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ
ਹਾਂ ਉਸ ਮਾਰਗ ਦੇ ਪਾਥੀ ਹਾਂ ਗੁਰੀ ਦੀ ਮਤਿ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਣ
ਸਕੀਏ। ਸਭ ਸੰਗਤ ਅਸੀਂ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰੀਏ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਮੁਖਾ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਪੱਖ ਤੇ
ਤਤਪਰ ਰਹੋ ਜੇ ਗੁਰੀ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ “ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਹਾ ਲੈ ਗਏ” ਦੇ ਲਾਭ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰੀਏ। ਸੱਭ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾਸ ਆਪ
ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਹੈ।

“ ਸਚੇ ਮਾਰਗਿ ਚਲਦਿਆ, ਉਸਤਤ ਕਰੇ ਜਾਹਨ”

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਵਡਿਆਈ ਤੇ ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ।

- ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ)

ਮੇਰੀ ਮਾਂ

ਪਿਆਰੀ ਪਿਆਰੀ ਮੇਰੀ ਮਾਂ,
ਹਰ ਦਮ ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਂ ।
ਕਿੰਨਾ ਮੈਨੂੰ ਲਾਡ ਲਡਾਇਆ,
ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਖੂਬ ਖਿਡਾਇਆ ।
ਲੋਰੀਆ ਨਾਲ ਸੁਲਾਇਆ ਮੈਨੂੰ,
ਨਾ ਅੱਕਣਾ, ਨਾ ਥੱਕਣਾ ਤੈਨੂੰ ।
ਚਿੱੜੀ, ਕਬੂਤਰ, ਅਹੁ ਏ ਕਾ,
ਮੁੜ-ਮੁੜ ਦੱਸਿਆ ਇੱਕ ਇੱਕ ਨਾਂ ।
ਕਰੇ ਦੁਆਵਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਅੱਗੇ,
ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਬਾਲ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ।

ਜਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਕੁੱਖ ਦੀ ਛਾਂ,
ਤੈਥੋਂ ਗੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਨਾ ।
ਦੇਣ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਦੇਵਾਂ ਤੇਰਾ,
ਬੁਕਦਾ ਸੀਸ ਸਦਾ ਮਾਂ ਮੇਰਾ ।
ਦੱਸੀਆਂ ਜੇ ਤੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ,
ਤੇਰੇ ਦੱਸੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਾਂ।
ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਚਾ,
‘ਮਾਂ’ ਸ਼ਬਦ ਜਿਉ ਡਾਢਾ ਸੁੱਚਾ

- ਤਮਨਾ ਕੌਰ

ਅੱਜ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ

ਅੱਜ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਾਤਾ
ਨਾ ਸਬਰ ਰਿਹਾ ਨਾ ਸੰਤੋਖ ਰਿਹਾ।
ਮਾਇਆ ਦੇ ਵਸ ਹੋ ਕੇ
ਨਾ ਅਣਖ ਰਹੀ ਨਾ ਹੋਸ਼ ਰਿਹਾ।
ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਣੀ ਹੈ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਤੇਰੇ ਤੋਂ
ਪਰ ਨਾ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮਨ ਰਿਹਾ।
ਨਿੱਤ ਕਰਦੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਨ ਚ ਨ ਵਸਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਹੁਕਮ ਤੇਰਾ ਇਹਨਾਂ ਕੀ ਮੰਨਣਾ
ਇਹ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਵਜ਼ੀਰ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਨੌਕਰ ਆਪਣਾ
ਜਿਵੇਂ ਦਿਹਾੜੀ ਤੇ ਕਾਮਾ ਲਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸਤ ਹੋ ਕੇ
ਜਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
ਸਮੱਤ ਬਖਸ਼ੀ ਦਾਤਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਤੇਰੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੁਲਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ

ਏ ਪਾਗਲ ਮਨਾ

ਏ ਪਾਗਲ ਮਨਾ
ਨਾ ਇੰਜ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਪਗਲਾਇਆ ਕਰ ।
ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਕੱਲ ਦੀਆਂ ਸੋਚ ਸੋਚ ਦਿਨ ਰਾਤੀ
ਨਾ ਇੰਜ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਸਤਾਇਆ ਕਰ ।
ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕਰ
ਸੱਚੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਕਰ ।
ਬੁਣਤੀਆਂ ਬਣ ਨਿਤ ਬੂਟੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ
ਨਾ ਇੰਝ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਫਸਾਇਆ ਕਰ ।
ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਣਪਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਾਸੇ ਧਰ
ਪਲ ਭਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ।
ਦੂਰੀਆਂ ਪਾ ਮੇਰੇ ਸੋਹਣੇ ਤੋਂ
ਨਾ ਇੰਜ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਤਰਸਾਇਆ ਕਰ ।
ਠਹਿਰ ਮਨਾ , ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਠਹਿਰ ਹੁਣ

ਤੇਰੀ ਬਹੁਤ ਸੁਣੀ ਹੈ , ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਵੀ ਸੁਣ
ਤੂੰ ਅਣਗਿਣਤ ਤਰਕੀਬਾਂ ਲਾਈਆਂ , ਤੇਰੀ ਇਕ ਨਾ ਆਈ ਰਾਸ
ਹੁਣ ਵੀ ਇੱਥੇ - ਉੱਥੇ ਭਟਕ ਰਿਹਾ ਏ ਬੜਾ ਉਦਾਸ
ਇੰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਏਗਾ ਪਾਰ ਇਹ ਜੰਗਲ ਘਣਾ
ਕਿਉਂ ਫੇਰ ਬਣੀ ਬੈਠਾ ਏ ਪਾਗਲ ਮਨਾ
ਦੂਰ ਵੇਖ ਮਨਾ , ਏਨੇ ਦੂਰ ਕੇ ਨਿਗਾਹ ਜਾਏ ਟਿਕ
ਵੇਖੀ ਜਾਈਂ ਮਨਾ ਜਦ ਤਾਈਂ ਨਾ ਵਿਖੇ ਇਕ
ਏ ਪਾਗਲ ਮਨਾ
ਇਸ ਵਾਰ ਤਾਂ ਤੂੰ ਹਾਮੀ ਭਰ ।
ਏ ਪਾਗਲ ਮਨਾ
ਚੱਲ ਚਲੀਏ ਸੋਹਣੇ ਦੇ ਘਰ

- ਸ਼ਾਨੀਨ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਾਲ

ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਸ ਝਕਾਉ, ਇਸ ਪੈਗਾਮ ਇਲਾਹੀ ਨੂੰ।
ਗੱਲ ਸੱਚ ਦੀ ਕਰਦੀ ਬਾਣੀ, ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਹਰਦੀ ਬਾਣੀ।
ਉਸ ਸੱਚੇ ਨਾਲ ਜਾ ਮਿਲਾਵੇ, ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨੂੰ।
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ, ਜੀਵਨ ਦੇਵੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ।
ਉੱਚੇ-ਨੀਵੇ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ, ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਕਾਦਰ।
ਇਹ ਰਹੱਸ ਸਮਝਾ ਕੇ ਮੋਟੇ, ਉਚ-ਨੀਚ ਦੀ ਖਾਈ ਨੂੰ।
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ, ਜੀਵਨ ਦੇਵੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ।
ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਏਹੋ ਕਹਿਣਾ।

ਬਣਜਾਉ ਜੀਵਨ ਉੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ, ਕਰ ਲੋ ਲੋਕ-ਭਲਾਈ ਨੂੰ।
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ, ਜੀਵਨ ਦੇਵੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ।
ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਾਵੇ, ਸ਼ਬਦ ਬਿਨਾ ਨਾ ਸੋਝੀ ਆਵੇ।
ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਜੇ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਰੋ ਕਮਾਈ ਨੂੰ।
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ, ਜੀਵਨ ਦੇਵੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ।
ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਸ ਝਕਾਉ, ਇਸ ਪੈਗਾਮ ਇਲਾਹੀ ਨੂੰ।

- ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਦੋਸਤ

ਬਚਪਨ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ , ਅਠਖੇਲੀਆਂ , ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਅਤੇ ਹਾਸਿਆ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ।
ਪਰ ਅੱਜਕਲ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਬੇਟੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋਣ ਲਗਦੀ ਹੈ । ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਟੀ ਦੇ ਜੁਆਨ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਵੱਡੀ ਹੋਣ ਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਬੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਲੋਕ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਬੇਟੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਇਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਕਿਉਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੁਆਨੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਤੱਕ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੱਸੋ । ਉਸਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੋ । ਬੇਟੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਓ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੋਰ ਅਸੀਂ ਬੇਟੇ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਉਸਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਰ ਬੇਟੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ , ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਬੇਟੀ ਨਾਲ

ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਬੇਟੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ , ਬੇਸ਼ਕ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹਸਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੁੱਤਰ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋਂਦੇ ਹਨ । ਬੇਟੀ ਤੇ ਬੇਟੇ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਅੱਜ ਵੀ ਜ਼ਿੰਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਬੇਟੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਲੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੀ ਬੇਟਾ ਹੋਵੇ । ਆਪ ਦੀ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਫੈਸਲ ਕਰੋ ਜਿਆਦਾ ਮੇਕਅਪ ਤੇ ਢੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾ ਪਹਿਨਣ ਤੇ ਬੇਟੀ ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਬੇਟੀ ਤੇ ਜਿਆਦਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਵੀ ਬੇਟੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ । ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਟੀ ਦੀ ਦੋਸਤ ਬਣਕੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ । ਉਹਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦਾ

ਅਹਿਸਾਸ ਦਿਵਾਉਣਾ ਵੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਅਗਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ

ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਬੁਰੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੇ। ਉਸਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਉਜਲਾ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ

- ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ

ਹਓਮੈ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਹੈ , ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸ ਮਾਰਿ

ਹੋਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋ ਮੈਂ। ਮੈਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਤੇ ਹੈ ਹੀ ਮੈਂ। ਤੇ ਫਿਰ ਹਓਮੈਂ ਦਾ ਅਰਥ ਤੇ ਏਹੋ ਹੀ ਹੋਯਾ ਨਾ - ਮੈਂ ਮੈਂ।

ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜ ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ (ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ), ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਕਿੱਤੇ ਵੱਡਾ ਰੋਗ ਹੈ। ਸਰਸਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖੀਏ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਓਮੈਂ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੰਕਾਰ ਚੋਰ ਜਰੂਰ ਹੈ, ਹਓਮੈਂ ਡਾਕੂ ਹੈ। ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ ਸਭ ਰੋਗ ਹਨ। **ਹਓਮੈਂ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਹੈ।**

ਹਓਮੈਂ ਇਕ ਝੂਠੀ Ego ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਅਨੂਠਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਝਣ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਾਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਅਲਗ ਸ਼ਕਤੀ, ਇਕ ਅਲੱਗ ਮੈਂ ਸਮਝਣ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਹਓਮੈਂ ਇਕ ਰੋਗ ਹੈ; ਇਹ ਮਨ ਦਾ ਰੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਾ ਦਾ ਵੀ ਰੋਗ ਹੈ। ਜਿਸਮ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗ Virus, ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰਾਂਹ ਕਿ Swine flu, Bird Flu, ਆਦਿ।

ਜਿਸ ਤਰਾਂਹ ਇਹ ਸਭ Virus ਸਾਡੇ ਜਿਸਮ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਅਤੇ ਫੈਲਦੇ ਨੇ, ਉਸ ਤਰਾਂਹ ਹਓਮੈਂ ਦਾ ਵੀ Virus ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਮਨ Virus ਰਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਜਿਸਮ Virus ਰਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ Bias ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮਨ Corrupt ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਮੈਂ ਮੈਂ ਹੋਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਗ ਛੂਤ ਦਾ ਰੋਗ ਹੈ। ਸਾਥੋਂ ਸਾਡੇ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਰੋਗ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ, ਸਾਡੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ, ਸਾਡੇ Actions ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਨ ਅੰਦਰ ਹਓਮੈਂ ਦਾ ਰੋਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਨਸਾਨ ਮਨਮੁਖ ਅਤੇ ਦੁਰਜਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਹਓਮੈ ਰੋਗੁ ਹੈ ਕ੍ਰਮਿ ਭੂਲੇ ਮਨਮੁਖ ਦੁਰਜਨਾ ॥ (ਅੰਗ ੩੦੧)

ਹਓਮੈ ਦਾ ਰੋਗ ਐਸਾ ਰੋਗ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਮੱਤ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੋਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਮੈਂ ਮਤਿ ਹਿਰਿ ਲਈ ਤੇਰੀ ਮੂੜੇ ਹਓਮੈ ਵਡਾ ਰੋਗੁ ਪਇਆ ॥ (ਅੰਗ ੪੩੫)

ਹਓਮੈ ਰਹਿਤ ਮਨ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਸ਼ੁਧ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਦਰਜਾ ਬਹੁਤ ਉਚਾ ਹੈ। ਹਓਮੈ ਰਹਿਤ ਮਨ ਗੁਰਮੁਖ ਹੈ।

ਇਓ ਕਹੇ ਨਾਨਕ ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਅਪਣਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣ ॥ (ਅੰਗ ੪੪੧)

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਵਿੱਚ ਹਓਮੈਂ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਖੜੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੀਵਾਰ ਦੇ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਅਸੀਂ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ। ਨਾ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਹਉ ਹਉ ਭੀਤਿ ਭਇਆ ਹੈ ਬੀਚੇ ਸੁਨਤ ਦੇਸਿ ਨਿਕਟਾਇਓ ॥

ਭਾਂਡਾਰੀ ਕੇ ਪਾਤ ਪਰੋਦ ਬਿਨੁ ਪੇਖੇ ਦੂਰਾਇਓ ॥੩॥ (ਅੰਗ ੬੨੪)

ਹਓਮੈਂ ਨਾਲ ਮਨ ਮੈਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਸੱਚ ਨਿਰਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਹਓਮੈਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੱਚ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਮਨੁ ਮੈਲਾ ਸੱਚ ਨਿਰਮਲਾ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਲਿਆ ਜਇ ॥ (ਅੰਗ ੭੭੫)

Homeopathy ਵਿੱਚ ਅੱਤੇ Allopathy ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦਵਾ ਉਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕਿਟਾਣੂਆਂ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਓਮੈਂ ਏਨਾ ਵੱਡਾ ਰੋਗ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਦਵਾਈ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ।

ਹਓਮੈ ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ਹੈ, ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸੁ ਮਾਰਿ ॥ (ਅੰਗ ੪੬੬)

ਹਓਮੈਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਓਮੈ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਮਨ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾ ਕਰਣ ਦਈਏ। ਸਾਡੇ ਮਨ ਦਾ ਜੇਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲ ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਦਈਏ। ਮਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮਨ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਣ ਦਈਏ। ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਉਹ ਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਮਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਹਓਮੈ ਮਰਦੀ ਹੈ, ਯਾਨਿਕ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਵੈਸੇ ਵੈਸੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵੱਸਦਾ ਹੈ।

ਆਪੁ ਗਇਆ ਤਾ ਆਪਹਿ ਭਏ ॥ (ਅੰਗ ੨੦੨)

ਆਉ ਅਸੀਂ ਸਭ ਅਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ “ਆਪੁ” ਯਾਨਿਕ “ਮੈਂ” ਯਾਨਿਕ ਹਓਮੈਂ ਨੂੰ ਕੱਢੀਏ, ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਾਸਤੇ ਜਗਹ ਬਣਾਈਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਮਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

- ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ

ਬਸੰਤ

ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੨ ਹਿਡੋਲ ੧੧੮੫ ਅੰਗ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਰਿ ਕਰਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੈ ਕੇ ਹੋਵਹੁ ਜੋੜੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੈਸਹੁ ਸਫਾ ਵਿਛਾਇ ॥੧॥ ਇਨ੍ਹ ਬਿਧਿ ਪਾਸਾ ਢਾਲਹੁ ਬੀਰ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਨਹ ਲਾਗੈ ਪੀਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਤੁਮ੍ ਚਉਪਤਿ ਸਾਜਹੁ ਸਤੁ ਕਰਹੁ ਤੁਮ੍ ਸਾਰੀ ॥ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਜੀਤਹੁ ਐਸੀ ਖੇਲ ਹਰਿ ਪਿਆਰੀ ॥੨॥ ਉਠਿ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰਹੁ ਪਰਭਾਤੇ ਸੋਏ ਹਰਿ ਆਰਾਧੇ ॥ ਬਿਖੜੇ ਦਾਉ ਲੰਘਾਵੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੁਖ ਸਹਜ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਤੇ ॥੩॥ ਹਰਿ ਆਪੇ ਖੇਲੈ ਆਪੇ ਦੇਖੈ ਹਰਿ ਆਪੇ ਰਚਨੁ ਰਚਾਇਆ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਨਹੁ ਖੇਲੈ ਸੋ ਜਿਣਿ ਬਾਜੀ ਘਰਿ ਆਇਆ ॥੪॥੧॥੧੯॥

ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ੨੩੯ ਸਾਲ ਕਠਿਨ ਘਾਲਣਾ ਤੋ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂਦਆਰੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਐਸਾ ਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਆਕੇ ਪਾਸਾ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਸਫਾ ਵਿਛਾ ਕੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋਕੇ (ਇਕਾ ਬਾਣੀ ਇਕਾ ਗੁਰੂ ਇਕੋ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰੁ॥) ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੁਬਿਧਾ ਮੇਰੇ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਸ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਤਰਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ। ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਚੋਪਤ ਦੀ ਖੇਡ

ਸਮਝ ਕੇ ਕਰੋ। ਉੱਚੇ ਚਾਲ ਚਲਨ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾਵੋ। ਐਸੀ ਖੇਡ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਅਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ-ਜਲ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੋ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ। ਅਤੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਰਹੋ। ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਐਸਾ ਉੱਦਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਗੁਰੂ ਵਿਕਾਰਾ ਵਿਸ਼ਿਆ ਦੇ ਔਖੇ ਦਵਾਂ ਤੋ ਬਚਾ ਲੈਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਜਗਤ ਇਹ ਖੇਡ, ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ॥ ਖੇਲੈ ਬਿਗਸੈ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇੱਕ ਅੱਛੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਗੁਣ ਭਰਪੂਰ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੇਣਾ, ਇੱਕ ਅੱਛੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਲਕਸ਼ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਇਆ, ਧਰਮ, ਸਤ, ਸੰਤੋਖ, ਖਿਮਾ, ਧੀਰਜ, ਤਿਆਗ, ਵੈਰਾਗ, ਵਿਵੇਕ, ਸਾਹਸ, ਪਰਉਪਕਾਰ, ਵੀਰਤਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਜਿਹੇ ਗੁਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ। ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈਕੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਬਣਾਈ ਲੋਕਾਈ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ। ਇਹ ਸਭ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਖਜਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਰੱਬੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸੋਮੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

- ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਾਥੀ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ, ਯੁੱਗ ਪਲਟਾਉ ਯੋਧੇ, ਮਹਾਕਵੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਨਾਇਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਜਨ-ਮਾਨਸ ਨੂੰ ਸਰਸਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਨੈਤਿਕ ਤੱਤਾਂ, ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਜਰਵਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਖੰਡੀ ਭੇਖੀਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਤੋਰਿਆ।

ਆਪ ਜੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗਹਿਰ-ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸੋਚਵਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਮਹਾਨ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ, ਸਾਧਨ-ਸੰਪੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚਲੀ ਡੂੰਘਾਈ, ਅਰਬੀ, ਫਾਰਸੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਧੂ-ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ। ਸਾਖੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਮਿਲੀ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਛਕਾਉਣ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜਲੇ ਸਾਥੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਲੱਗਭਗ ਸਮੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨੇ ਇਕੱਠਿਆ ਹੀ ਮਹਾਨ-ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋ. ਜਨਕ ਰਾਜ ਪੁਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਉਪਦੇਸ਼' ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤਲਵੰਡੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ, ਜਿੰਨੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੰਤਾਲੀ ਸਾਲ ਦਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਬਿਤਾਇਆ। ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਸਮੇਤ ਹਰ ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਾਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਗਰੀਬ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਿਚ ਅਤਿ ਪੱਛੜੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਤ 'ਭੂਮ' ਚੋਂ ਸਨ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੇਲ ਪੂਰਨ ਵਰਜਿਤ ਸੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਘਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਭਾਂਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਾਥ ਜਿਊਂਦੇ-ਜੀਅ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛੱਡਿਆ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਮਾਨਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਪਰ ਫਤਿਹ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ੨੨ ਪਉੜੀਆਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਅੰਧਕਾਰ-ਮਈ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਲਮਾਂ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਸੜਦੀ ਲੋਕਾਈ ਕਿਵੇਂ ‘ਹੈ-ਹੈ’ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦੂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਵੇਦਾਂ, ਉਨਿਸ਼ਦਾਂ, ਖਟ-ਦਰਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਬੋਧੀ ਅਤੇ ਜੈਨੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ-ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਕਾਰਨ ਆਪਸ ਵਿਚ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਮੁਸਲਮਾਨ ਰੋਜ਼ੇ, ਨਮਾਜ਼ਾਂ, ਪੀਰਾ-ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਉਲੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਝਗੜ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋਗੀ-ਮਤ ਰਿਧੀਆਂ-ਸਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚ ਭਟਕ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੀ ਅਧੋਗਤੀ ਅਤੇ ਜੁੱਗ-ਗਰਦੀ ਵਿਚ ਸੜਦੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ:

ਸੁਣੀ ਪ੍ਰਕਾਰਿ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭੂ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਗ ਮਾਹਿ ਪਠਾਇਆ;

(ਵਾਰ ੧:੨੩)

ਅਤੇ ਜਦ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਧਰਤੀ ਜੁਲਮਾਂ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਸੜਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬਾਬੇ ‘ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੋਧਣਿ ਧਰਤਿ ਲੁਕਾਈ’ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰਖੇ ਹੋਏ ਸਾਥੀ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਚਾਰੇ-ਦਿਸ਼ਾਵਾ ਵਿਚ ਦੇਸ਼-ਦੇਸ਼ਾਂਤਰਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੇ, ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਕੇਦਰਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਭੇਡਾ ਵਾਂਗ ਇਕੱਤਰ ਹੋਈ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆ ਦੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਧੁਰ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਭਾਈ

ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਰਬਾਬ ਜਿਵੇਂ ਕੀਲ ਹੀ ਲੈਂਦੀ।... ਹਿੰਦੂਆਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨੀ ਅਤੇ ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਕੇਦਰਾਂ ‘ਤੇ ਜਾਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਜੋੜੀ ਨੇ ਗਿਆਨ-ਗੋਸ਼ਟਿਆਂ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ

ਵਾਰ ਦੀ ੩੫ਵੀਂ ਪਉੜੀ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਹਰ ਥਾਂ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ:

ਇਕੁ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲ ਰੂਪੁ ਦੂਜਾ ਰਬਾਬੀ

ਮਰਦਾਨਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਦਿਲੀ ਸਾਂਝ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੇਸਤੀ ਜਾਂ ਸਾਂਝ ਚੱਲ ਸਕਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਗੁਰੂ-ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੰਦਨ ਪਾਸ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹਰ ਕੋਈ ਚੰਦਨ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-

ਚਰਚਾ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਕੇਵਲ ਇਕ ਰਬਾਬੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਰਗ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ-ਪਾਂਧੀ ਵੀ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਵਡਿਆਈ ਬਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖਾਂ-ਸੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਾਇਆ।

- ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਸਰਦਾਰੀਆ

ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮੁੱਢੇ, ਜੁਲਮ ਸਹਿਣਾ ਸਰਦਾਰਾ ਨੇ।
ਐਵੇਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਿਰਾਂ ਤੇ, ਸਜਾਈਆ ਦਸਤਾਰਾ ਨੇ।
ਸਦੀਆ ਤੇ ਰੱਖੀਆ ਨੇ, ਖੰਡੇ ਨਾਲ ਯਾਰੀਆ।
ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਖੱਟੀਆ ਨੇ, ਅਸਾ ਸਰਦਾਰੀਆ।
ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਲਲਕਾਰਿਆ।
ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀਸ, ਪਰ ਸਿਦਕ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ।
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਨੇ, ਸਰਬੰਸ ਸੀ ਵਾਰਿਆ।
ਧਰਮ ਲਈ ਜਾਨਾ, ਸਾਹਿਬਾਜ਼ਾਦਿਆ ਨੇ ਵਾਰੀਆਂ।

ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਜਿਹੇ, ਯੋਧੇ ਜਿਸ ਕੌਮ ਦੇ।
ਕਿਵੇਂ ਫਿਰ ਵੈਰੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਖਲੋਵਦੇ।
ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ, ਰਾਜੇ ਨਿਤ-ਨਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੇ।
ਲਹੂ ਦੇ ਝਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲਉਂਦੇ।
ਸਦੀਆ ਤੇ ਰੱਖੀਆ ਨੇ, ਖੰਡੇ ਨਾਲ ਯਾਰੀਆ।
ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਖੱਟੀਆ ਨੇ, ਅਸਾ ਸਰਦਾਰੀਆ।

- ਮੁਕੇਸ਼ ਵਾਧਵਾ

Gurmat Traditional Musical Instruments

ਜੈਸੇ ਗੁਰਿ ਉਪਦੇਸਿਆ ਮੈ ਤੈਸੇ ਕਹਿਆ ਪੁਕਾਰਿ॥
ਨਾਨਕੁ ਕਹੈ ਸੁਨਿ ਰੇ ਮਨਾ ਕਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਹੋਇ ਉਧਾਰੁ॥

The Sikhism has many instruments which were played during the time of our beloved ten gurus. Unfortunately, not many people know about these instruments today. Dhan Shree Guru Granth Sahib Jee is written in many raags which let us know when to read a certain shabad. I have included a few instruments and a little information about them.

Mirdang: Dhan Shree Guru Tegh Bahadur Jee was an excellent player of this percussion instrument. As the years past, the mirdang became what we known as the tabla.

Tabla: Perhaps one of the most famous instrument, the tabla is the most used instrument in gurmat sangeet. Playing technique involves extensive use of the fingers and palms in various configurations to create a variety of sounds.

Rabaab: This bowed instrument consists of small, rounded bodies. The front of the body are covered in sheepskin. The bow of this instrument is usually more curved than that of a violin. Dhan Shree Guru Nanak Dev Jee's traveling companion, Bhai Mardana, was an exceptional player.

Taus: This instrument is made in the shape of a peacock. Taus is actually a Persian word meaning, peacock. Dhan Shree Guru Hargobind Sahib Jee created this instrument. This saaj was also played by our tenth guru, Dhan Shree Guru Gobind Singh Jee.

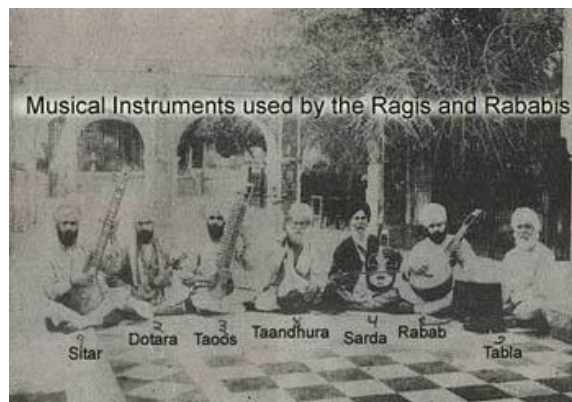
Dilruba: Also known as the esraj, the dilruba is much like the taus. Being only about 200 years old, the dilruba is found in the north. The dilruba is played with a bow while the other hand is used to press the strings between the frets. The player may slide the note up or down to create sustained vibrations. Dllruba can be seen being played in kirtan telecasted from Sri Harmandir Sahib, Amritsar.

Sitar: The word sitar comes from the Persian word "sihtar" which literally means three strings. In Punjabi, "tar" means string. Originally the sitar only had three strings but now seven are used. This is perhaps one of the most popular string instrument. The player uses a wire finger plectrum called a mizrab to pluck the strings and create the sound. The standard size of this instrument is about 4 feet.

Dhad sarangi: The dhad is a small hourglass- shaped drum of the Damru style. It is held in one hand while the other hand is striking both

sides of the dhad. The Sarangi is a bowed short – necked string instrument. It is said to most resemble the sound of the human voice. It is also said to be the hardest instrument to master. These two instruments are very popular with the Dhadies, who sing traditional ballads of brave warriors drawn from the Dhadi Vaaran.

Siranda: This string instrument has a low mellow sound. Dhan Shree Guru Arjan Dev Jee used to play this. Now a days, the siranda can be seen being played in kirtan telecasted from Sri Harmandir Sahib in Amritsar.

- Sahibjeet Kaur

ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਰਬਾਬ

ਸੱਚਖੰਡ ਤੋਂ ਆਈ ਧੁਰ ਦੀ ਬਾਣੀ
ਪਰਗਟ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਮੁਖਰਬਿੰਦੋਂ ਹੋਈ
ਏਸ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਨਹਦ ਦੀ ਝੰਕਾਰ,
ਬਣਕੇ ਰਾਗ, ਰਾਹੀਂ ਰਬਾਬ, ਵਾਂਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਚੋਈ
ਸੁਣ ਮਰਦਾਨੇ ਦੀ ਰਬਾਬ
ਹਰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਖੁਮਾਰੀ ਹੋਈ।
ਮਨਮੋਹਣੇ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸੁਣਕੇ
ਕੁਦਰਤ ਵਿਸਮਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਰੀ ਹੋਈ
ਆਪੇ ਹੀ ਕੰਬਦੀ ਤੇ ਛੇੜਦੀ ਰਾਗ ਸਾਰੇ

ਧੁਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਾਵੇ ਹਰ ਜ਼ਰਾ ਗਾਵੇ।
ਜੱਸ ਪਰੀਆਂ ਗੰਧਰਬ ਅਤੇ ਅਪਸਰਾ
ਰਾਗ ਰਾਗਣੀ ਮਿਲਕੇ ਮੰਗਲ ਗਾਵੇ।
ਬਾਣੀ ਤੇ ਰਬਾਬ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਸੁਮੇਲ ਹੋਵੇ
ਜਿਵੇਂ ਆਤਮਾ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਵੇ
ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਤੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦਾ ਸਾਥ ਹੈ।
ਮਿੱਠੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨਹਦ ਦਾ ਨਾਦ ਹੈ।

Contributed by: Simar

Culture and Education

It is sadly a common misconception that religion goes against modern times. We learn about our history, about our culture, but not much else. Some may consider this less than practical. It is true that we learn about life lessons and things to live by, but there is more we can do to arm ourselves to live in modern times.

In fact, it is our effort, to not only learn our history and culture through religion, but also provide the community with some tools to help keep them at pace with the modern world and their own Western environment. We hope to help educate them so they can aptly function both in modern America, and their native culture. This is especially true for our experienced, but elder generation- when we have to speak a different language and with modern tools like computers that often make absolutely no sense at first glance.

Nanak Nam Jahaj Gurudwara Sahib, keeping this in mind, have created an environment for those of us who wish to learn English and use of computers. This will be extremely helpful in facilitating us to update our knowledge so that we can function and grow alongside our new environment. Some of us will have an easier time going to the market and having small conversations if we need to inquire something. Others will be able to fulfill their day-to-day needs of communicating with professionals independently. Some of us will be able to read things in English that we were unable to before. Some of us will take this knowledge and attend further education in College and be able to acquire better jobs with our newly earned degrees and certifications. In the same way that the more experienced generation can sometimes have a hard time keeping up with modern times and changes, the younger generation has a more difficult time understanding

where they come from. They do not know their own cultural roots, and at an increasing rate, they do not know their native language of Punjabi. Some can speak, but cannot write, others cannot do either. In order to combat this illiteracy of culture and history, Nanak Naam Jahaj Gurudwara Sahib also provides resources for our younger generations to learn both the language of Punjabi and the rich history of Sikhism and Punjab as a whole.

Gurudwara Sahib is religious and pious place for community and education is simply soul of society. Providing the education of religion, culture and native

language for new generation, at the same time education of computer literacy and ESL (English Second Language) for elder generation is a great mission, which is facilitating us to equilibrium with the era. This exertion of NNJ Gurudwara Sahib is a privilege for the whole community.

- Chetan Sodhi

Moments at NNJG – Computer and ESL Classes

Maharani JIND KAUR

Was the youngest wife of Maharaja Ranjit Singh and mother of Maharaja Duleep Singh, the last Sikh sovereign of the Punjab. She became the symbol of the sovereignty of the Khalsa ruling the Punjab in the name of her son. She reviewed the troops and addressed them, held court and transacted state business in public. She reconstituted the supreme Khalsa Council by giving representation to the principal sardars and restored a working balance between the army panchayats and the civil administration till the British gain hold of Punjab in 1846

Proud to be a SIKH

Gatka - The Sikh Martial Art

A few days ago, while watching TV along with my family, I happened to watch a program featuring “Bir Khalsa” performing Gatka. . We were really amazed to see the performance of the group, which had members from small kids to grown-up adults. We were pleasantly surprised as we had never imagined that we would be able to see Gatka on such a platform even though we had seen it during the Sikh Day Parade in New York City. After seeing this on TV, my kids also got very curious to know more about Gatka and started asking all kinds of questions about it. That’s when I realized that they did not “even know” about **Gatka, The Sikh Martial Art** and hence decided to write this article so that we can, at the very least, make our kids aware about the rich culture we have inherited.

Gatka (ਗਤਕਾ) is a weapon-based traditional martial art of Sikhs. It is based on the principle of **unification of the mind, body and spirit** in a rhythm of life in order **to train a saint-soldier** to be able to defend himself. It emerged formally during the times of

Guru Hargobind Sahib ji, the sixth Guru of the Sikhs, who propagated the theory of the warrior saint and emphasized the need for his followers to become adept at fighting for self-defense

Guru Gobind Singh ji, the tenth Guru of the Sikhs, was also an extremely proficient martial artist. He continued to encourage everyone to train seriously in the martial arts, and in 1699 founded the **Khalsa**, a special Order, to which all Sikhs would thereafter aspire to join. The Khalsa was subject to strict military and personal discipline. All Sikh men, women and children, were encouraged to resist their oppressors and to train diligently in Gatka.

There are different versions of the literal meaning of the word “Gatka”. One theory is that the term might

have originated as a diminutive of the Sanskrit word **gada** or mace. A more popular theory is that it derives from the Punjabi words **gat** and **ka**. **Gat** means grace, liberation, and respect in one's own

power, while **ka** means someone who belongs or is part of a group. Gatka would therefore translate as “**one whose freedom belongs to grace**”. In Punjabi, the word “Gatka” actually refers to the wooden stick used in training, called **soti**, which is equipped with a basket hilt. The entire martial art is based on the

correct use of a vast array of **melee** (hand-to-hand) weapons.

In its physical form, Gatka is the original feudal art of the Saint Soldiers “Khalsa”, for whom the way of life is the same as the art of war. A separate entity from the art of mere fighting, it’s a way of life. **The balance of fighting skills, religion, healing and philosophy** are the elements which consolidate into this great martial art. The basic fundamentals of Gatka are disciplined training, amoral philosophy & dedication and a

sense of duty and respect, where a balance and understanding of both cultural and martial ways is established.

The foundation of the “Gatka” is the **Panthra** which refers to the form, coordination and method for moving the feet, body, arms and weapons correctly, in unison. The Gatka technique starts with a **simple four-step movement**, a balance and co-ordination exercise which is to be practiced repeatedly. The Panthra exercise is a flowing, non-stop movement, and there are **no specific preset “moves”** in Gatka. Rather, the methods of moving, turning, stopping, attacking and defending are learnt, and their application depends on the circumstances at the time. The movement requires equal and

Bir Khalsa Gatka Dal performing in TV Show

Sikh Youths playing Gatka during Sikh Day Parade at NewYork

simultaneous use of both hands and makes one ambidextrous. This basic movement is followed when using all weapons and imparts impeccable balance to the practitioner.

The techniques within Gatka were combined with the spiritual practices of the Sikhs to create a perfect fighting system. The Sikhs mastered Gatka and perfected its use in battle. Many hundreds of battles were **decisively won** by the Sikhs, **despite almost always numbering far fewer than the opposing forces**. The Sikhs actively used Gatka in warfare for over 200 years, until they finally enjoyed peace under their own rule. Since then, Gatka has been passed down as a tradition amongst the Sikh generations. With the emigration of Sikhs to western countries, Gatka has grown its presence worldwide and in the hearts and minds of the new generation of Sikhs. Now, in the 21st century, western martial artists are slowly beginning to recognize and inquire about Gatka.

Through its own evolution, Gatka has progressed through the years to its present position as a martial

art of great valor. Its theory, techniques and methods have been handed down through the centuries and today have been molded into an art with all the action and history of the past contained within its present training. *It is practiced in a way that it proves useful at any time and taught in a way that it is useful in all walks and duties of life.*

Gatka has been at public display during Nagar Kirtan (religious processions) for quite some time but somehow has been limited to that stage. It was heartening to see this rich artform getting some of the recognition it deserves at both a national and an international level through these programs. There have been efforts made to spread this art through workshops, seminars and camps, and **it's our duty as well to promote our traditional art and preserve it for our generations to come.**

- Mahendra Singh

Source : <http://sikhiwiki.org>; <http://en.wikipedia.org>

The Green Miracle

A *Beri* tree lives for more than 400 years which is astonishing and surprising. The historic and sacred 'ber' trees in the Golden Temple complex have returned to life and are bearing fruit heavily this year after a gap of two decades.

The three miracle ber trees, including the 440-year-old "Ber Baba Budha Sahib", 400-year-old "Dukh Bhanjani Beri" and similarly aged "Elaichi Ber" in the Golden Temple Complex have borne fruit which would ripen in March 2011. The Ber tree is known to live for 100 years but these trees have lived four times more than the recorded life span.

These trees had started drying up in the late 1990s. The branches had decayed and the trees were infested by lac insects. It was then that PAU experts, led by Dr J.S. Bal, a horticulturist and a Ber expert, Dr D.R. Sharma, an entomologist and Dr Paramajeet Singh, a pathologist, were put on the job by agricultural university authorities following a request by the management of the Golden Temple complex.

The experts adopted a three-pronged strategy to fight the decay that had set in the trees. Dead branches were pruned, trees were sprayed to kill insects and the pathology was studied. With this, the trees started showing signs of improvement and responded to the treatment. "Their health started getting better but we were not very elated all these

years since these trees did not bear flowers. We had thought they have surpassed the fruit bearing age. But we were pleasantly surprised to see the heavy flowering this season. The trees are covered with unripe fruits now," said Dr Bal, adding that "Ber Baba Buddha Sahib" already had

the record of being the oldest Indian ber tree and will live for more years now.

This article inspires us and sets example that we should all believe in God because you never know what miracle He does in our daily lives .

- Dr. Sukhween Kaur

Langar: Getting Lost In Translation

Matar Paneer, Palak Paneer, Kadhi Pakoda, Dahi Wada, Chole, Rajma, Roti & Kheer... the list does not end here. We also have snacks which are also in a wide variety like *Pakode, aloo tikki & chole*, 2-3 types of sweets, Pasta or Sandwiches, Donuts, *Khaman Dhokla* and *Sewaiyaan*. To add, how can we forget Tea, Soda and packed Juices?

Sadh Sangat Ji, above listed is a typical Gurudwara's Langar's menu. I have been to many Gurudwaras in US (Princeton, Philadelphia, North Carolina, New York, Cherry Hill) and I feel that we arrange for too many eatables, especially on Fridays & Sundays. Sangat members get attracted by so many delicacies and so fill up their plates to their maximum capacity. My personal observation is that most of the times many food items are just being tasted and eventually get wasted. This certainly does not match with the philosophy of 'Langar'.

The concept of 'Langar' (free kitchen) is as old as Sikhism. It was started by Guru Nanak Sahib Ji. The primary purpose of Langar was to eradicate discrimination of caste, wealth and status by serving SIMPLE MEAL to the Sangat (congregation) in the same manner and under the same roof. No doubt by the grace of *Waheguru* we are still continuing Langar the similar way (i.e. following the principle of *Sangat & Pangat*); but I feel that we have somehow lost the SIMPLICITY. The focus has now shifted to taste and celebration rather than fulfilling our body's nutritional needs.

For a moment, let us glance through the calorie content of the common Snacks/Langar items.

Food Item	Quantity	Calories (approx.)
Pakode	4	800
Sandwiches	1 pc	100
Sweets	2 pcs	200
Donuts	1 pc	125

Namkeen/Chips	4 spoons/pcs	100
Tea	1 cup	50
Soda	1 glass	125
Packed Juice	1 glass	100
Roti	2	200
Daal	1 bowl	100
Paneer Sabzi	1 bowl	150
Rajma/Chole	1 bowl	200
Curd	1 bowl	60
Salad	1 cup	40
Pickle	1 pc	65
Kheer	1 bowl	200

http://www.hindustanlink.com/recepiet/indian_calorie_chart.htm

Let us now recall what our body actually needs. Average requirement of a man (aged 30yrs-55yrs) is "2600" calories/day and of a woman is "2100" calories/day. Researchers have also shared the following facts with us:-

- Fried food and high sugar content is not good for anyone's health
- SODA, Chips etc. are real junk
- Asians are more prone to diseases like diabetes & heart attacks and therefore oily food does not suit their bodies

Sadh Sangat Ji, I understand your feelings when you celebrate an occasion at Gurudwara and therefore arrange for too many delicacies. However, based on the above facts, we ourselves can infer that many of these food items have high calorie and low nutritional value. They might temporarily taste well but possess the risk of eventually spoiling our tender bodies.

We must therefore make our Langar's menu simpler so that we can continue visiting our Guru in a healthy condition.

- Dr. Gurveen Kaur

Water, Food and Environment for Your Health

Drinking water may be available as tap water, filtered water or bottled water. There is all kind of bottled water available in the market and along with it does a huge controversy exist on the use of plastic. Plastics are graded with one grade being more harmful than

the other. These are labeled on plastic bottles as triangle sign and number. Some sources of water have heavy metals, arsenic, radium, tungsten, associated with skin lesions, cancer, leukemia, brain tumors. There was skin lesion breakout in West

Bengal, India in 1980's due to arsenic. It is claimed that in most regions tap water is very safe to drink. There are very effective home filters which can be put on the kitchen taps and most of these filters come with a light or color indicator which helps the consumer know when to change the filter. Filters can run longer or shorter depending on quality of tap water. It is common that a lot of people may have a filtration systems, but forget to change the filters. An unclean filter defeats the purpose of filtration of water. While pouring water out of a big container make sure that there is a clean pot being used to transfer the water and is free of contaminants. By not taking these cautious measures you are unintentionally introducing bacterial & viral diseases. I had a privilege of attending some sport & cultural events last year. I thoroughly enjoyed the sports, beautifully decorated tents, dance events in the park, gorgeously dressed up people enjoying themselves. The people organizing these events made every effort to make it so beautiful.

It hurt me to see how a few handful people and their children left the paper plates, napkins, water bottles, bottled soft drinks loitered everywhere. Did you know that all this would eventually end up in our water sources, rivers, ponds, lakes, oceans. I am very passionate about Global health, and as nothing makes me more happy than to feed people & make them happy, but I was distressed to see that these pollutants spread by us would be eventually responsible for water borne diseases.

We are already feeling the erratic effects of global warming in the weather, cluster areas forming everywhere, due to the cutting of trees. We are polluting mother earth. There is only one earth to live. What are we going leaving behind for our future generation. Please think about it.

When you go to events at the Gurudwara it is great that some of you want to mouthwash after eating, please leave that to be done at your home and not at the public sink which is meant for hand wash only. Doing so in the sink in the main langar hall leads to clogging of the drains.

While consuming vegetables and fruits please wash them thoroughly and change the bucket water several times to ensure proper cleaning. You do want to get rid of all pesticides and water borne

pathogens which could be present in the fruits and vegetables.

I want to happily report that there was a big change in serving of drinks in Gurudwara. There are more of Zero sugar soft drinks and 100% juices used in the gurudwara. This is indeed helpful for patients with diabetes or those predisposed to diabetes. Do you know every fourth person is either prediabetic or diabetic? It is indeed difficult for diabetic people to control their intake of sugar in pre sweetened tea at the Gurudwara. Hence the control on the amount of sugar intake depends on the person making tea.

It would be very nice if the sevadar's would keep this in mind while making tea with sugar. It is my request that very little sugar, or preferably jaggery be used. If people need more they can add it separately. The same applies for consumption of salt. Our body already has salt naturally, extra salt makes a slush of water causing water retention and high blood pressure and many other complications. It is not necessary to cook and swim your vegetables & lentils in oil to make them tasty. By doing so we are taking out the most healthy foods and turning them into junk foods by putting so much salt and oil. This process kills their life saving minerals, vitamins during preparation. Please be mindful of goodness and health over taste while preparing your food. It is best if you are able to grow a small vegetable or herb garden in your backyard. After all you are the doctor of your family and home grown vegetables & herbs pack your food with nutrition.

I want to thank all the children who were so interested to learn and to do Seva for the plants despite their moms worrying about them dirtying their clothes or their kids having bug bites. You cannot put a price on the happiness on the faces of these children when they were doing Seva. Planting trees and flowers apart from giving one immense happiness and sense of pride, helps the environment. Plants help in cleaning the polluted air emitted from driving cars, factories, etc. These small choices and changes you make go a long way as far as your health is concerned so please take care of your health and may Waheguru be with you every step of your life forever.

Sincerely,
- Dr. Kamini Kohli

Oral Hygiene

Why Healthy Teeth Are Important

You need to take care of your teeth irrespective of your age. Taking care of your teeth is important as you need teeth for smiling, talking and laughing with others. A healthy smile is a bonus for a person at any age. Strong and healthy teeth help you to chew the right foods to help you grow help you to speak clearly. And of course, nice teeth help you to look the best. When we eat, bacteria go crazy over the sugar on our teeth, like ants at a picnic. The bacteria break it down into acids that eat away tooth enamel, causing holes called cavities. Plaque also causes **gingivitis**, which is gum disease that can make our gums red, swollen, and sore.

Taking care of our teeth helps prevent **plaque**, which is a clear film of **bacteria** that sticks to our teeth. If we don't take care of our teeth, cavities and unhealthy gums will make our mouth very sore. Eating meals will be difficult and we won't feel like smiling so much.

When Toothpaste Was Invented

It was only about 100 years ago that someone finally created a minty cream to clean teeth. Tooth brushing became popular during World War II. The U.S. Army gave brushes and toothpaste to all soldiers, and they learned to brush twice a day. Back then, toothpaste tubes were made of metal; today they're made of soft plastic and are much easier to squeeze!

Today there are plenty of toothpaste choices: lots of colors and flavors to choose from, and some are made just for kids. People with great-looking teeth advertise toothpaste on TV commercials and in magazines. When you're choosing a toothpaste, make sure it contains fluoride. Fluoride makes your teeth strong and protects them from cavities. When you brush, you don't need a lot of toothpaste: just squeeze out a bit the size of a pea. It's not a good idea to swallow the toothpaste, either, so be sure to rinse and spit after brushing.

How You Can Keep Your Teeth Healthy

Brush at least twice a day — after breakfast and before bedtime. If you can, brush after lunch or after sweet snacks. Brushing properly breaks down plaque.

Brush all of your teeth, not just the front ones. Spend some time on the teeth along the sides and in the

back. Have your dentist show you the best way to brush to get your teeth clean without damaging your gums.

- Take your time while brushing. Spend at least 2 or 3 minutes each time you brush. If you have trouble keeping track of time, use a timer or play a recording of a song you like to help pass the time.
- Be sure your toothbrush has **soft bristles**. Get a new toothbrush every 3 months. Some toothbrushes come with bristles that change color when it's time to change them.
- Ask your dentist if an antibacterial mouth rinse is right for you.
- You can also brush your tongue to help keep your breath fresh!

Flossing

Many people never learned to floss as children. But flossing is critical to healthy gums and it's never too late to start. A common rule of thumb says that any new habit becomes second nature after only three weeks. .

Here are a few general pointers about flossing:

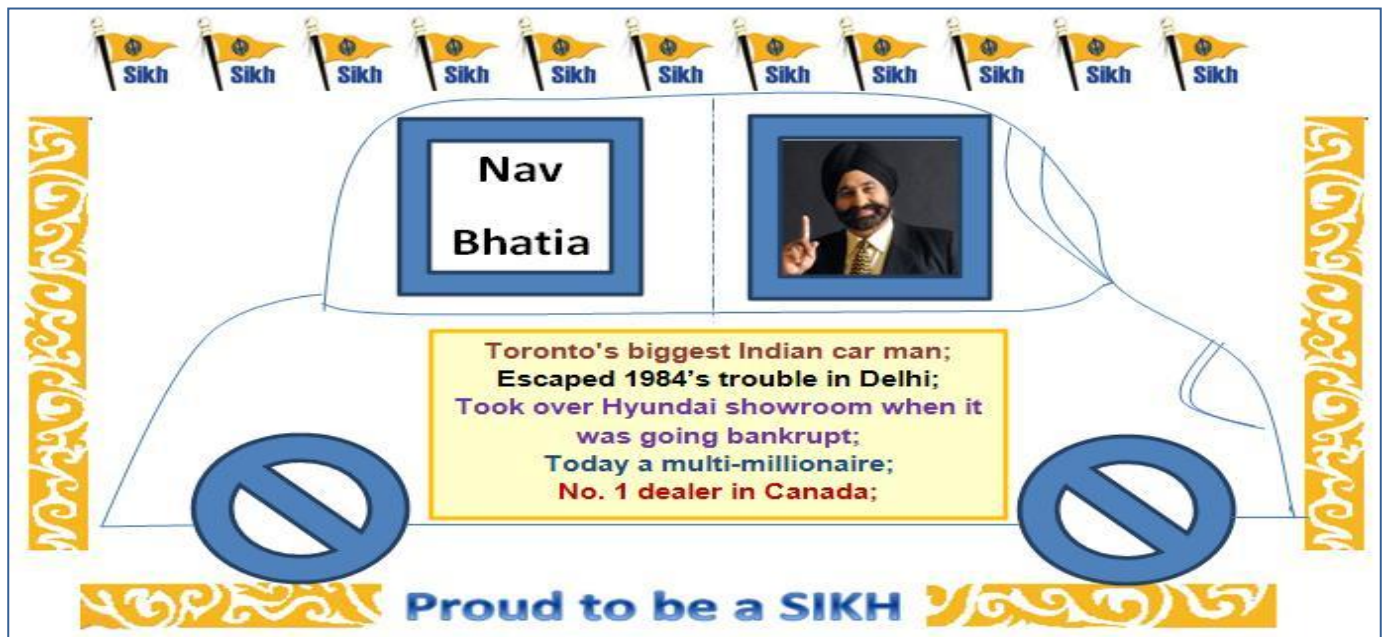
- **Floss once a day.** Most dentists recommend flossing at least once a day. If you tend to get food trapped between teeth, you can floss more often.
- **Take your time.** Don't rush.
- **Choose your own time.** Most people find that just before bed is an ideal time to floss. But it's best to find the time that's most convenient for you. That way, you are more likely to floss regularly.
- **Don't skimp on the floss.** Use as much floss as you need to clean both sides of every tooth with a fresh section. In fact, you may need to floss one tooth several times (using fresh sections of floss)
- **Choose the type that works best for you.** There are many types of floss: waxed and unwaxed, flavored and unflavored, ribbon and thread. Waxed floss works better in people with very closely spaced teeth. Tougher, shred-resistant varieties of floss work well for people with rough tooth edges.

How to floss

- Hold the floss so that a short segment is ready to work with.
- Guide the floss gently between two teeth. If the fit is tight, use a back-and-forth motion to work the floss through the narrow spot. Do not snap the floss; you could cut your gums.
- Hold the floss around the front and back of one tooth, making it into a "C" shape. This will wrap the floss around the side edge of that tooth.
- Gently move the floss toward the base of the tooth and into the space between the tooth and gum.
- Move the floss up and down with light to firm

teeth, or in braces. They also are used to deliver medicine to hard-to-reach areas.

- **Interdental tip** — These flexible rubber nibs are used to clean between the teeth and just below the gum line. Plaque and bits of food can be removed by gently running the tip along the gum line.
- **Mouthwashes and rinses** — As with toothpaste, your choice of mouthwash or rinse will be guided by your mouth care needs.
Over-the-counter rinses can freshen the breath, add fluoride or kill the bacteria that cause gingivitis. Some mouthwashes are designed to

pressure to skim off plaque from the tooth. Do not press so hard that you injure the gum.

- Repeat for all sides of the tooth, including the outermost side of the last tooth. Advance the floss to a clean segment for each tooth edge.

Other Ways To Clean Between The Teeth

- **Interdental cleaners** — These cleaners work better than floss for people who have large spaces between their teeth. Some look like tiny brushes. Others look like three-sided, wide toothpicks. These cleaners also work well in people who have braces or missing teeth, and in people who have had gum surgery.
- **Oral irrigators** — These are electrical devices. They pump water in a steady or pulsating stream. They do not seem to remove plaque that is attached to the tooth. But they are great for flushing out food and debris in pockets between

help loosen plaque before you brush.

Ask your dentist or hygienist to recommend the rinse that would be best for you. If you need to avoid alcohol, read ingredient labels carefully. Many over-the-counter mouthwashes contain high amounts of alcohol. In some cases, your dentist might prescribe a stronger fluoride or antibacterial rinse for you.

So, please take care of your teeth if You want to have them for as long as possible! Dentures are such a pain. And remember, go to your Dentist twice a year for biyearly cleanings! This will ensure that you have healthy teeth and that problems are not over looked.

Happy Flossing and Brushing!

- Dr. Neetu Bagga

ਸਿੱਖ ਕੀ ਨੇ

ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਵੀਰ, ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਯਾਰ
ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਈ ਤਲਵਾਰ , ਸਿਰ ਤੇ ਸੋਹਣੀ ਦਸਤਾਰ ।
ਲੈਣ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਾਰ
ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ।
ਗਾਂਧੀ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਚਰਖੇ ਚਲਾਏ ਅਸਾਂ
ਖੁੱਦ ਆਪ ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ।
ਸਿਰ ਦੇਕੇ ਜਿੱਥੇ ਦੀ ਫੀਸ ਲਗਦੀ
ਅਸਾਂ ਉਨਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ।
ਨਹੀਂ ਡਰਪੋਕ ਅਹਿੰਗਾਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ,
ਅਸਾਂ ਖੂਨ ਵਿਚ ਲਾਈਆਂ ਤਾਰੀਆਂ ਨੇ ,
ਬੰਦ - ਬੰਦ ਕਟਵਾਏ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ,
ਮੁੱਖੇ ਸੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਾਡੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਚੱਲੀਆਂ ਆਰੀਆਂ ਨੇ ,

ਸਾਨੂੰ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ,
ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਲਈਆਂ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਨੇ ,
ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਲਈਆਂ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਨੇ ।
ਲੱਖ ਲਾਹਨਤ ਉਨਾਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਤੇ
ਜਿੰਨਾਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਗਾੜੀਆਂ ਨੇ ।
ਕੀ ਮੱਤ ਦੇਣਗੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ
ਜਿੰਨਾਂ ਖੁਦ ਕਤਲ ਕੀਤੀਆਂ ਦਾੜੀਆਂ ਨੇ ।
ਉੱਠੋ ਸੰਭਾਲੋ ਵੀਰੋ ਕੌਮ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ,
ਇੱਥੇ ਸਿਰ ਦੇਕੇ ਲਈਆਂ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਨੇ
ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਲਈਆਂ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਨੇ ।

- ਜਗਮੀਤ ਕੌਰ

ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ

ਵੇਖੋ ਨੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਲੋਤੇ , ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਦੇ ਪੋਤੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ , ਕੀਤੇ ਗੰਗੂ ਨੇ ਧੋਖੇ
ਰਾਜ ਇੱਟ ਨੂੰ ਨਾ ਤੋੜੇ , ਪੈਰ ਗਿਟੇ ਗੋਡੇ ਫੋੜੇ
ਗਾਰਾ ਖੂਨ ਨੂੰ ਬਣਾਵੇ , ਇੱਟ ਇੱਟ ਨਾਲ ਜੋੜੇ
ਹਾਕਮ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਆਖੇ , ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੇ ਜੇ ਔਖੇ
ਕੰਧ ਕਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਵੇ , ਦੇਵਾਂ ਲਾਲਾਂ ਨੂੰ ਲਪੇਟੀ ਜਾਵੇ
ਜ਼ਾਲਮ ਰੱਬ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਦੇ , ਪਾਪੀ ਕਹਿਰ ਪਏ ਕਮਾਉਂਦੇ
ਕਰੇ ਧਰਮ ਸਾਡਾ ਕਬੂਲ , ਇਹ ਆਖਰੀ ਨੇ ਮੌਕੇ

ਕੰਧ ਸੀਨੇ ਤਕ ਆ ਗਈ , ਹੋਣੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਗਈ
ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਪਿਆਰੀ , ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ ਚੇ ਸਮਾ ਗਈ
ਸਾਡੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਖਾਤਰ , ਕੰਧ ਚ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਫਤਿਹ
ਕੰਧ ਸਿਰ ਉਤੇ ਲੰਘੀ , ਗਈ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ
ਸਿੱਖੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਭੁੱਖੀ , ਜੋ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਸੀ ਮੰਗੀ
ਸੇਵਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਫਲ, ਫੇਰ ਮਿਲਨੇ ਨਾ ਮੌਕੇ

- ਭਾਈ ਪ੍ਰਣਾਮ ਸਿੰਘ

ਕੁਰਬਾਨੀ

ਵਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਤੇਰੀ ਅਮਰ ਕਹਾਣੀ।
ਤੇਰੇ ਜੈਸਾ ਕੋਈ ਨਹੀ, ਪੁਤਰਾਂ ਦਾ ਦਾਨੀ।
ਰਾਜ ਤਾਜ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੰਗਲ ਡੇਰਾ ਲਾਇਆ।
ਚਾਰੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਰ, ਆਪਨਾ ਫਰਜ ਨਿਭਾਇਆ।
ਬੈਠਾ ਕੱਲਮ-ਕੱਲਾ, ਤੇਰੀ ਅਜਬ ਕਹਾਣੀ।
ਨਾ ਕੋਲ ਬਾਜ, ਨਾ ਘੋੜੇ ਦੀ ਅਸਵਾਰੀ।
ਨਾ ਪਤਾ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਗਈ, ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਪਿਆਰੀ।
ਹਾਰੀ ਹੋਣੀ ਤੇਰੇ ਤੋ, ਤੇਰੀ ਦੇਖ ਕੁਰਬਾਨੀ।

ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਬੈਠਾ ਨੀ, ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰਾ।
ਸਾਨੂੰ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਫਿਰੇ ਇੱਕਲਾ ਵਿਚਾਰਾ।
ਤੇਰੀ ਸਾਡੇ ਤੇ ਦਾਤਿਆ, ਬੜੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ।
ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ ਮਾਂ ਬੈਠੀ, ਆਪ ਬੈਠਾ ਮਾਛੀਵਾੜੇ।
ਕਿਕਰਾਂ ਦੇ ਕੰਡਿਆ ਨੇ, ਸੀ ਕਪੜੇ ਪਾੜੇ।
ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੇ ਪੰਥ ਲਈ, ਦਿੱਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ।

- ਭਾਈ ਪ੍ਰਣਾਮ ਸਿੰਘ

ਤੇਗ

ਮੈਂ ਹਾਂ ਤੇਗ ਤੇ ਕੱਢ ਲੈ ਤੇਗ ਤੂੰ ਵੀ
ਇਕ ਦੋ ਨਹੀਂ ਪਰਖ ਲੈ ਸੌ ਤੇਗਾਂ ॥
ਮੈਨੂੰ ਲੱਕਵਾ ਹੈ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ
ਮੇਰੇ ਸਾਂਵੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸੌ ਤੇਗਾਂ ॥
ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੰਮਦਿਆ ਹੀ ਤੇਗਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਮਾਣੀ
ਵੇਖ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਦੇ ਤੇਗਾਂ ॥

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਅਣਖ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ
ਰਿਹਾ ਪਰਖ ਦਾ ਤੇਗ ਪਿਉ ਤੇਗਾਂ ॥
ਹੁਣ ਵੇਖੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਅੰਦਰ
ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਵਾਹਉਣੀਆਂ ਉਹ ਤੇਗਾਂ ॥
ਉਹਦੀ ਤੇਗ ਵਿਚੋਂ ਜਿਹੜੀ ਤੇਗ ਨਿਕਲੂ
ਲੱਖਾਂ ਲਊਗੀ ਤੇਰੀਆਂ ਖੋਹ ਤੇਗਾਂ ॥

ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਸਿੱਖੀ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਸਿੱਖੀ

ਪੰਜੇ ਬਾਣੀਆ ਪੜਕੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਾਤੇ,
ਕੀਤਾ ਖਾਲਸੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ।
ਮਲੂਮ ਬਣ ਗਿਆ ਵਤਨ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਉੱਤੇ,
ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਾਸਤੇ ਤੇਜ ਤਲਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ।
ਲੱਖਾ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਤੇ ,
ਬੇੜੇ ਵਤਨ ਦੇ ਕਰ ਗਿਆ ਪਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ।
ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਪੀਤਾ ਜੋਰਾਵਰ ਪੀਤਾ,
ਪੀਤਾ ਜਦੋ ਅਜੀਤ ਜੁਝਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ।

ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ,
ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਸਿੱਖੀ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਸਿੱਖੀ।
ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਜੋ ਮੌਤ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ,
ਉਸ ਸਿੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਪਰਵਾਨ ਸਿੱਖੀ।
ਸਿੱਖਾ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣਾ ਤਾਂ ਬੜਾ ਸੋਖਾ,
ਗਾੜੇ ਲਹੂ ਦਾ ਮੰਗਦੀ ਦਾਨ ਸਿੱਖੀ।
ਮਿਟ ਗਏ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਆਖਿਰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ,
ਮੇਟ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੱਖੀ।

HARI SINGH NALWA

"Some people might think that Napoleon was a great General. Some might name Marshall Hendenburgh, Lord Kitchener, General Karobzey or Duke of Wellington etc. And some going further might say Halaku Khan, Genghis Khan, Changez Khan, Richard or Allaudin etc. But let me tell you that in the North of India a General of the name of Hari Singh Nalwa of the Sikhs prevailed. Had he lived longer and had the sources and artillery of the British, he would have conquered most of Asia and Europe...."

— British Daily Newspaper

Proud to be a SIKH

ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਲੱਗਦਾ

ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਲੱਗਦਾ - ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੇਖ ਲਵੇ
ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਮੰਜਿਲ ਸੇਵਾ - ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸਿਮਰਨ
ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਲੱਗਦਾ - ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੇਖ ਲਵੇ
ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ ਸੇਵਾ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ ਸੇਵਾ
ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਲੱਗਦਾ - ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੇਖ ਲਵੇ
ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਕਦੇ ਨਾ ਡੋਲਦੇ

ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਨਿਰਭਉ ਹੋ ਕੇ ਜੈਕਾਰੇ ਬੋਲਦੇ
ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਲੱਗਦਾ - ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੇਖ ਲਵੇ
ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਅਸਲ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ
ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨੀ ਲੱਗ ਕੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਾਰਨਾ
ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਲੱਗਦਾ - ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੇਖ ਲਵੇ

Sahibzade

The word "Sahibzada" means "son" in Punjabi and is a term commonly used to refer to the four sons of Sri Guru Gobind Singh ji, the tenth Sikh Guru. Guru Gobind Singh Ji had four sons – Sahibzada Ajit Singh Sahibzada Jujhar Singh Ji, Sahibzada Jorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji.

The two elder sons, called the "**Vadde Sahibzade**", died fighting the enemy of many thousands at the young age of 18 and 14 years respectively in the battle at Chamkaur Sahib. The younger two, called the "**Chhote Sahibzade**" were martyred together by the Mughals in Sirhind at the tender age of 6 and 9 years old respectively.

Sahibzada Ajit Singh, the eldest of four sons of Guru Gobind Singh, was born at Paonta Sahib on 11 February 1687 and **Sahibzada Jujhar Singh**, the second son of Guru Gobind Singh, was born at Anandpur Sahib on 27 September 1691. Both Sahibzade started training in the martial arts (Gatka) at a very early age. On 7 December 1705, during the war of Chamkaur, as the Sikhs ran out of ammunition and arrows, they split themselves into batches of five each who would go out one after the other to engage the besiegers in hand to hand combat. Sahibzada Ajit Singh led one of the rallies and laid down his life fighting in the thick of the battle. Sahibzada Jujhar Singh led the last rally towards the end of the day and gave the supreme sacrifice fighting near the place where he had earlier seen his elder brother fall.

Sahibzada Zorawar Singh, the third son of Guru Gobind Singh ji, was born at Anandpur Sahib on 28 November 1696 and **Sahibzada Fateh Singh**, the youngest of Guru Gobind Singh's four sons, was born at Anandpur Sahib on 12 December 1699.

After the death of their mother (Mata Jito ji), Mata Gujari, their grandmother had taken care of the four

Sahibzade and was especially attached to Chhote Sahibzade. She became the guardian of both as they moved out of Anandpur on the night of 21-22 December 1705. While crossing the river Sirsa on horseback, the three were separated from Guru Gobind Singh ji. Their cook, Gangu, who had also succeeded in crossing the

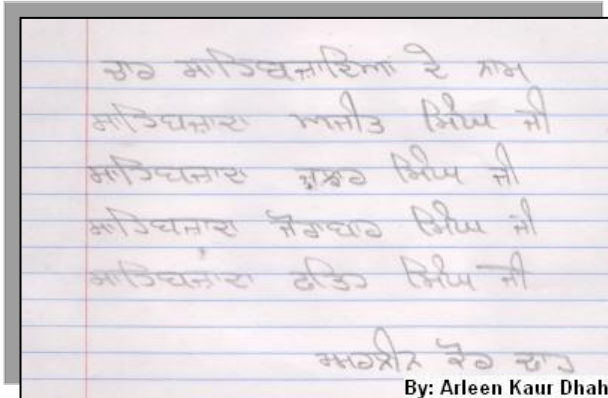
stream, escorted them to his own house.

While unsaddling the horse he saw that there were some valuables in the saddlebag. Gangu not only stole the saddlebag during the night, but also planned to betray the fugitives to the government in

the hope of a reward, he informed the Muhgals authorities of the whereabouts of Mata ji and the Sahibzade. On the morning of 21 December 1705, the day of the fateful battle of Chamkaur, Baba Zorawar Singh ji, along with Baba Fateh Singh ji and their grandmother were taken into custody by the Mughals.

They were despatched on the following day to Sirhind where they were consigned to the Cold Tower (Thanda Burj) of the Fort. This spot is marked by the famous Gurdwara Fatehgarh Sahib.

On 23 December 1705, Baba Zorawar Singh ji and Baba Fateh Singh ji were produced before Nawab Wazir Khan who had just returned from Chamkaur with his feudal ally, Nawab Sher Muhammad Khan. Wazir Khan tried to lure the Sahibzadas to embrace Islam with promises of princely rewards, riches, honor and power. If they would only bend down and recite the Kalma and become Muslims their lives would be saved. With courage that belied their years, both Sahibzade refused to do so.

Wazir Khan, having lost his chance to gain revenge on the Guru, sentenced them to death. He gave orders that masons were to brick the Gurus two youngest sons alive into a section of the city's wall.

Guru Gobind Singh addressed his followers t: *"I have sacrificed four sons for the survival of the*

thousands of my sons who are still alive." Following the news of the martyrdom of the Sahibzadas, a wave of anguish gripped the country. After some time the recluse Banda Bairagi came under the influence of Guru Gobind Singh ji, and was made Khalsa as **Banda Singh Bahadur**. He shook the Mughal empire and the town of Sirhind was reduced

to utter ruins. The martyrdom of the Four Sahibzade is an important part of Sikh history and the occasion of their martyrdom is remembered both with great vigor and acute sadness, by large numbers of Sikhs, every year in December.

The renowned Hindi poet, **Maithli Saran Gupta** in his well known book *Bharat*

Bharati said: ***"Whatever their present position, the future of the community whose sons can thus lay down their lives for their faith, is bound to be glorious."***

Contributed by: Taranjeet Singh

Role of Sikhs in Indian Independence

Self respect on the basis of justice and equality is the quintessence of the Sikh ideals which in an age they were propounded and the country in which they were taught represented an entirely new concept of life. To enable the people to imbibe the abiding validity of these ideals and to instill in them the will and the courage to uphold them at all costs, the Sikh Gurus set personal precepts of the highest order by making supreme sacrifices, including martyrdoms of Guru Arjan Dev (1606), Guru Tegh Bahadur (1675), Guru Gobind Singh (1708) his four sons and countless number of disciples.

Freedom, Justice and Equity are thus the fundamental Principles of the Sikh ethos. When the Afghans in the eighteenth century had routed the Moghals and later the Marhatas at Panipat, it were the Sikhs and the Sikhs alone who stood between them and their territorial designs against India. It is now recognized by all the objective historians of the World that for the bitter struggle then put up by the Sikhs, the entire territory upto Jamuna would have formed part of the Afghan Empire. At the cost of the stupendous sacrifices, the Sikhs saved the geographical entity of India from being dismembered at that crucial stage of history (Evolution of Khalsa, by I.B. Bannerjee). It were also the Sikhs who salvaged the honor of this country when they freed

thousands of innocent young women from the clutches of Nadir Shah, Ahmed Shah and a host of other marauders who used to sell them in the Bazars of Kabul, Ghazni and Persia, like Goats and Sheep's; again, it were the Sikhs alone who after thousands of years, reversed the course of history by rolling the invaders back to their quarters and sealing the vulnerable areas in the North West against all future invasions with their blood and bones.

Under Maharaja Ranjit Singh, for the first time, complete communal harmony prevailed in the North Western parts of India embracing the Sikh Sovereignty. Those who, today, swear by the concepts of secularism and National Integration, but have in actual practice, turned them into instruments to persecute the minorities, have a lot to learn from the Sikh Sardars and Maharaja Ranjit Singh who strictly conforming to the Sikh tenets, never discriminated against anybody irrespective of his caste, creed or color. Notwithstanding the laying down of arms, the passion for freedom continued to burn in every Sikh heart. When all other people in India had completely reconciled themselves to their subjugation, the Sikhs were the only Nation which kept the flame of Freedom burning. Almost immediately after the annexation of Punjab, they made it known, in no uncertain terms; their firm

resolves to redeem their destiny, which they proclaim with the beat of drum every day in every payer in the litany – “Raj Karega Khalsa”. Even when the British people had not yet fully settled down in their new territorial acquisition, Bhai Maharaj Singh of Aurangabad raised the standard of revolt in 1847, but, because of complete loss of eyesight he was betrayed into the hands of rulers by some traitor who deported him to Singapore where he died in Jail. S. Attar Singh Attari wale was another hero to revolt soon thereafter but, his was too lone a fight to succeed against a mighty world power. After 1857 the alien rulers of India tightened their rule but the flame of freedom in the Sikhs’ hearts could not be suppressed. In 1872, their love of freedom manifested itself in the revolt of Baba Ram Singh, sixty-five of whose followers were blown to piece at Maler Kotla by the British. Baba Ram Singh was deported but the resolve of the people irrevocably committed to Freedom kept their will whole. The economic condition of the people under the British Government was turning from bad to worse in Punjab, particularly in rural areas. The Colonisation Act 1907 which increased land revenue and water rates proved to be the last straw on the camel's back. S. Ajit Singh launched a movement - Pagri Sambhal Jata, Pagri Sambhal Oye. Lut lia Maal Tera halon behal Oye. S. Ajit Singh was exiled along with Lala Lajpat Rai and imprisoned in Burma. He also associated himself with the Ghadar Party having its headquarters at San Francisco (U.S.A.). During 1912-16 the freedom struggle got considerable momentum by the arrival of Ghadarites by the Kama Gata Maru and other ships. Most of them were Sikhs who died cheerfully on the gallows for the love of their country. During the Martial Law Regime in 1919 the Sikhs raised a bold and open revolt against the British. Majority of the person's massacred at Jallianwala were also the Sikhs. The fight as yet was too unequal to succeed but the longing for liberty was warming every Sikh heart and was all too evident.

The formation of Shiromani Akali Dal on December 14, 1920 fulfilled one of the long standing needs of the Sikhs. They now had a common platform and common programme to purge the holy Gurdwaras of the corrupt elements and vest their control entirely in Sikh hands. The Gurdwara Reform Movement

though ostensibly organized for religious reforms in Shrines, had also political dimensions in as much as it was a protest against the governmental interference in the Gurdwara affairs in connivance with the Mahants. Its success for the first time exploded the myth of the invincibility of the British power in India. And this fact was recognized by no less a person than Mr. Gandhi in a telegram sent to the Akalis, although earlier he had refused to lend his support to them. The exceptionally bold resistance put up by the Sikhs during the course of the Akali Movement coming in the wake of utter demoralization caused in India by the ignominious failure in Chauri Chaura helped to rehabilitate the confidence of the freedom fighters and Pandit Madan Mohan Malvia was so much impressed by the Sikhs showing that he advised the Hindus to baptize at least one of their family members as a Sikh if they wanted to be free from British bondage. This was perhaps the tallest of the tributes paid to the Sikhs by any Hindu. And, the way the Sikhs faced the gravest of dangers in Jaito Morcha inspired even Mr. Nehru to join their ranks. C.F. Andrews then saw the very spirit of Christ manifesting itself among the Sikhs.

It was again a Sikh, S. Udham Singh of Sunam who waited for 21 long years to avenge himself for the atrocities committed by Mr. O'Dwyer in Jallianwala Bagh. Another Sikh, Rattan Singh and his associates, while being transported from Andamans, in 1937, redeemed the honor of their countrymen by assassinating several of the British soldiers; although they had to pay the supreme price for this later on. Sardar Bhagat Singh who set an example of courage and patriotism by sacrificing himself for the sake of country's freedom, was from the Sikh community.

Today he is known to be a brave Sikh hero throughout the world. The Sikh Community has to produce thousands of Bhagat Singhs for the cause of the Country. Sardarni Balbir Kaur made the supreme sacrifice at Jaiton. She joined a batch of volunteers to defy the British authority and face the raining bullets. When her infant child in her lap was hit by a bullet, she resignedly laid him by on the wayside and marched along the column, absorbed in singing the praises of the Satguru. Minutes later she herself fell to a shot from the machine-gun which had killed so many Sikhs on that fateful day-February 21, 1924. Jawahar Lal Nehru was also arrested when he

went to witness this Morcha. Sardar Kartar Singh Saraba, the only son of S. Mangal Singh, a well-to-do farmer of Ludhiana. Sailed for San Francisco (U.S.A.). When he was hardly 16 years he joined the University of California at Berkeley. His association with Indian students aroused patriotic sentiments. He felt agitated at discriminatory treatment meted out to Indians emigrants. He joined the Ghadar Party, which was founded by Bhai Sohan Singh. He

though their population in Punjab was only 13%. It would not be out of place to cite here definite comparative figures of the respective sacrifices made by the Sikhs and the non-Sikhs for the cause of the emancipation of this Land, during the course of struggle against the British.

Most figures released showing Sikh involvement in the Independence Struggle is yet only part of the total price that the Sikhs paid for the emancipation of

discontinued his studies and took over Gurmukhi editions of revolutionary newspaper 'The Ghadar'. The I.N.A. also was first founded by no other person than a Sikh General Mohan Singh and most of the soldiers joining its ranks were also the Sikhs. The rebel units raised in Germany, Japan and Italy were also formed by the Sikhs and their heroic role in history forms the proud part of their story. Even the Marine Revolt at Bombay and the Signal Regimental mutiny at Jabalpur were also engineered by the Sikhs. Thus, there was no sphere of national struggle for freedom in which the Sikh were not at the fore front. The sacrifices they made are the greatest, quantitatively and qualitatively both. In spite of the fact that their population then was not more than 1.5% of the total population their contributions in terms of sacrifices amount to more than 90%. During 1942-43 when indiscriminate arrests were made during the course of Quit India Movement, the Sikhs contributed 70% out of the total Punjabis

this land. These figures do not take into account the important contributions made by the Sikhs towards organizing the Indian National Army, the Mutiny of the Indian Navy and the strike of the Delhi Police in 1946. More than 60% of the 20,000 persons who joined the I.N.A. were Sikhs and it was first conceived and organized by no other person than a Sikh. This is, however, only one phase of the gallant epoch making saga written by the Sikhs with their blood and tears. In its leading article the Statesman wrote on January 3rd 1948: "A mass transfer of population, a disruption of tradition and economy, relatively harsher and less manageable than any other calamity in the afflicted sub-continent, the Sikhs have been forced to bear. Thus, It is hard to find any activity connected with the Freedom struggle in which the Sikh were not in the fore-front and in which they had not contributed far beyond their members.

- Mandeep Singh

Source: www.allaboutsikhs.com

A Tribute to the Sikh Contribution in World War I & II

On the battlefields of Europe

In the last two World Wars 83,005 turban wearing Sikh soldiers were killed and 109,045 wounded. They all died or were wounded for the freedom of the Great Britain and the world. During the shell fire, they had no protection other than their turban, the symbol of their faith. This dignifying community not only saved their own community but helped so many communities across the world. Though Sikhs are the world's 5th largest community besides Christianity, Islam, Hindu and Buddhism, how many people know about Sikhism? Sikhism is the first religion from India to settle in America during 19th century.

In October 1914, most Indian Troops were stationed near Neuve-Chapelle in France. They were thrown into the first Leper Battle and second battle on May 1915. In January 1916, a Sikh soldier Indar Singh, fighting on the Somme wrote home: "It is quite impossible that I should return alive. But don't be grieved at my death, because I shall die arms in hand, wearing the warrior's clothes. This is the most happy death that anyone can die." After Six months later 22 April 1915 they were ordered to attack across open field near wietje, 348 of the 444 men of the Sikhs met their death. Like many other, Bhan Singh, the orderly of the Captain banks of the 57th Wildes Rifles was remembered for his great courage, when his captain fell, although himself wounded and was weak with facial injuries, he still tried to save his captain instead of withdrawing. In Mesopotamia people used to call Sikhs, who

sacrificed, as "Black Lions". Most of the people in Punjab does not know that their forefathers, the Sikhs have fought gallantry in Europe including Italy in the 2nd World War and played an important role for the liberation of Europe and paid heavy price for the freedom of mankind along with Allied forces as part of the forces of the Commonwealth. Remembering and honoring the fallen Sikhs in world war is the greatest tribute we can give to all those who sacrificed our lives for our tomorrow. Indian Air Force Sikh pilots in world war II.. Sardar

Hardit Singh Malik, the first Indian to fly joins the royal flying corps shoots down German fighters and himself be seriously wounded in the air. The mission of this article is to bring facts of the Sikh's

"Thousand and hundreds of thousands of soldiers have lost their lives. If you go on the field of battle you will see corpses piled upon corpses, so that there is no place to place or put hand or foot. Men have died from the stench. No one has any hope of survival, for back to Punjab will go only those who have lost a leg or an arm or an eye. The whole world has been brought to destruction."

(letter home from a Sikh soldier)

sacrifice during world wars. How many of Sikhs do visit European countries and honor Sikh soldiers died in World War I & II? We remember to visit Eiffel tower but we forget to go to the graveyard in France. Hope this Article would through some light and hopefully reminds people to honour respect for the

people who sacrificed during world war I & II. We all should be proud of being born Sikh.

- Kanwar Singh

ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਕੀਰਤਨੁ ਪਰਧਾਨਾ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਦਾਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਦਾਤ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗਾਈ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਰਬਾਬ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੱਜਣ ਠੱਗ ਵਰਗੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਸੱਜਣ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

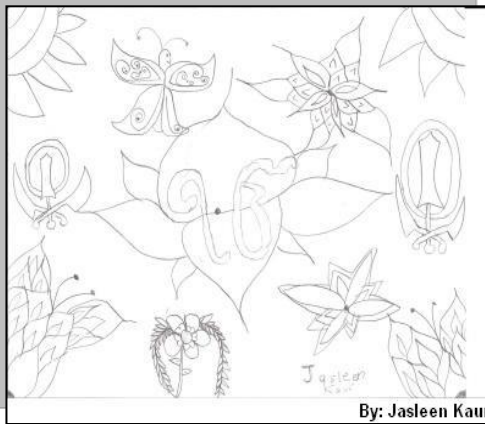
ਇਕ ਕੋਹੜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਦੇ ਸ਼ਬਦ

“ਜੀਉ ਤਪਤੁ ਹੈ ਬਾਰੇਬਾਰ ਤਪਿ ਤਪਿ ਖਪੈ ਬਹੁਤੁ ਬੇਕਾਰ।

ਜੈ ਤਨਿ ਬਾਣੀ ਵਿਸਰਿ ਜਾਇ॥ ਜਿਉ ਪਕਾ ਰੋਗੀ ਵਿਲਲਾਇ। (੬੬੧)”

ਸੁਣਾ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਕਲਾ ਨਾਲ ਅਰੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਮਗਰ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਪੋਥੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਪੋਥੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੩੧ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨਾਲ ਕਲਿਜੁਗ ਵੀ ਧੰਨ ਹੋ ਗਿਆ

“ ਧੰਨੁ ਸੁ ਕਲਿਜੁਗ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਈਐ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਹੀਓ (੩੮੨-੩੮੩)

ਖਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਕੀਰਤਨੁ ਪਰਧਾਨਾ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਪੀਐ ਲਾਇ ਧਿਆਨਾ (ਕਲਿਜੁਗ ੧੦੭੫)

ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਮਨ ਨੂੰ ਟਿਕਾਣਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਤਰੀਕਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋੜਦਾ ਮਨ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜੁਪਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮਨ ਜੀਤੇ ਜਗੁ ਜੀਤ ਕਰਕੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ

“ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਸਾਧ ਸੰਗਿਤ ਹੈ ਸਿਰ ਕਰਮਨ ਕੈ ਕਰਮਾ।

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਭਇਓ ਪਰਾਪਤਿ ਜਿਸੁ ਪੂਰਨ ਲਿਖੇਕਾ ਲਹਨਾ।

ਤੇਰੇ ਸੇਵਕ ਇਹ ਰੰਗਿ ਮਾਤਾ। ਭਇਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦੀਨ

ਦੁਖ ਭੰਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਇਹੁ ਮਨ ਰਾਤਾ (ਸੋਰਠ ਮਹਲਾ ੬ , ੬੪੨)

ਹਰ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵਿਚ ਸਵੇਰ ਸ਼ਾਮ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਤਨ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਰਸਾ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜੰਗੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਨੇਮ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਇਸ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਰਸਾਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:

ਕਹਿ ਨਾਨਕੁ ਸਦਾ ਗਾਵਹੁ ਇਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ । (੯੨੦)”

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਅਨਹਦ ਸ਼ਬਦ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:-

“ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਪਾਂਵਦੇ ਮਨ ਦਾ ਠਹਿਰਾਓ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰੋਚਕ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਸੁਰਤੀ ਸ਼ਬਦ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।“

ਰਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਆਇਆ ਤਾਂ ਆਰਤੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਕੇ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਨੰਦ ਦਾ ਜਿਕਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਈ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾਣਦੀਆਂ ਹਨ।

“ਘਰ-ਘਰ ਅੰਦਰ ਧਰਮ ਸਾਲ ਹੋਵੈ ਕੀਰਤਨ ਸਦਾ ਵਸੋਆ” ਦੀ ਬਰਕਤ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪਸਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਮਨ ਲਗਾਕੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਤਰਨ ਦਾ ਸੌਖਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ

- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਮੁਹਾਲੀ)

ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ

ਘਰ ਦੀ ਫੁੱਟ ਜਗਤ ਦੀ ਲੁੱਟ ।

ਉਧਾਰ ਉਹ ਮਹਿਮਾਨ ਹੈ , ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆ ਕੇ ਕਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ।

ਆਦਮੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਹੈ ।

ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ।

ਦਾਨ ਐਕੜਾਂ ਨੂੰ ਖਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਾ ਉਮਰ ਨੂੰ ਖਾਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਗੁੱਸਾ ਸਿਆਣਪ ਨੂੰ ਪੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਇਨਸਾਫ਼ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਪੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਚਿਸ਼ਵਤ ਇਨਸਾਫ਼ ਨੂੰ ਖਾਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਹੰਕਾਰ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਖਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਝੂਠ ਧੰਨ ਨੂੰ ਖਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਦਾਨ ਨਾਲ ਧੰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ।

ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਨਸ਼ਾ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੈ ।

ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਦਾਨ ਖ਼ਿਮਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਬਹਾਦਰ ਬਦਲਾ ਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

ਤਦਬੀਰ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ ।

ਪਛਤਾਵਾ ਪਾਪ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।

ਨਿੰਦਿਆ ਨਾਲ ਸ਼ੁਭ ਕਰਮ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਨੇਕੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਾਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਦੌਲਤ ਨਹੀਂ ।

ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ

ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ : ਮਾਂ-ਪਿਉ, ਹੁਸਨ, ਜਵਾਨੀ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਦੀ ਛੋਟੀਆਂ ਨਾ ਸਮਝੋ : ਦੁਸ਼ਮਣ, ਕਰਜਾ, ਬਿਮਾਰੀ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਦਾ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ : ਦਇਆ, ਖ਼ਿਆਲ, ਨਿਮਰਤਾ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਭਰਾ-ਭਰਾ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਾਂਦੀਆਂ ਹਨ : ਜ਼ਰ, ਜੋਰ, ਜ਼ਮੀਨ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ : ਸੱਚਾਈ, ਫ਼ਰਜ਼, ਮੌਤ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ : ਚੋਰੀ, ਚੁਗਲੀ, ਝੂਠ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ : ਬਦਚਲਣੀ, ਗੁੱਸਾ, ਲਾਲਚ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ : ਅਕਲ, ਵਿੱਦਿਆ, ਹੁਨਰ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗਮ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ : ਈਰਖਾਲੂ, ਨਿੱਕਮੇ, ਵਹਿਮੀ

ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ : ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਚੋਂ, ਗੱਲ ਜ਼ੁਬਾਨ ਚੋਂ, ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੀਰ ਚੋਂ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ : ਸੱਚਾ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ, ਦਾਨੀ ਦਾਨ ਤੋਂ, ਜ਼ਾਲਮ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਭ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ : ਕਿਸਮਤ, ਹੁਸਨ, ਸੁਭਾਅ
ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਭੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ : ਕਰਜਾ, ਫਰਜ਼, ਮੌਤ
ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰੋ : ਮਾਤਾ, ਪਿਤਾ, ਗੁਰੂ
ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ : ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ
ਤਿੰਨਾਂ ਤੇ ਦਇਆ ਕਰੋ : ਬੱਚੇ ਤੇ, ਭੁੱਖੇ ਤੇ, ਪਾਗਲ ਤੇ
ਤਿੰਨਾਂ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਸੁੱਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ : ਮਿਹਨਤ, ਭਗਤੀ, ਸੇਵਾ

- ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ॥
ਸਿਰ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥
ਇਤੁ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰ ਧਰੀਜੈ॥
ਸਿਰ ਦੀਜੈ ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ॥੨੦॥

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਬਜ਼ੁਰਗ ਗੁਰਸਿੱਖ, ਨਿਤਨੇਮੀ ਕਹਿਣੀ ਕਰਨੀ ਦੇ ਪੂਰੇ, ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸਨ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ੨੦ ਸੇਰ ਭਾਰ ਦਾ ਖੰਡਾ ੭੫ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੜਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਸਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਖੁਦ ਦਿੱਤੀ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਵਾਇਆ। ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ੧੬੯੯ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਹੋਈ ਤਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਕਈ ਸਾਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਿਓ ਆ ਗਏ।

ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚਲ ਕੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਾਬੋ ਦੀ ਤਲਵੰਡੀ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਖਬਰ ਪਾ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਜਦੋਂ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਤਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਰਹਿ ਕੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ।

ਜਦੋਂ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਦ ਉਸ ਦੇ ਜਰਨੈਲ ਜਹਾਨ ਖਾਨ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਵਿੱਤਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਚਾਹੇ ੭੫ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਜਹਾਨ ਖਾਨ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਸਿਰਫ ੮ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਚਲ ਪਏ। ਜਿਸ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਉਹ ਲੰਘੇ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਏ।

ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਹੁੰਚਦੇ-ਪਹੁੰਚਦੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਥੇ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਲਗਭਗ ੫ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਥੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਖੰਡੇ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਤੇ ਇੱਕ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਹ ਹੀ ਇਸ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆ ਗਏ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਯਾਕੂਬ ਖਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕ ਅਲੀ ਖਾਨ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਯਾਕੂਬ ਖਾਨ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਗੁਰਜ ਮਾਰਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੀ ਢੇਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਯਾਕੂਬ ਖਾਨ ਨੂੰ ਮਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜ ਭੱਜਣ ਲੱਗੀ ਪਰੰਤੂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਜਗਾ ਅਮਾਨ ਖਾਨ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਤੇ ਅਮਾਨ ਖਾਨ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ-ਕੇ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣਗੇ। ਉਥੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਆਏ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ “ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਸੀਸ

(ਸਿਰ) ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ”

ਤੱਦ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਹਥੇਲੀ ਤੇ ਟਿਕਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਖੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਿਨਾਂ ਸਿਰ ਦੇ ਧੜ ਨੂੰ ਲੜਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਮੁਗਲ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਦੌੜ ਮਚ ਗਈ ਅਤੇ ਉਧੜ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਮਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ

ਗਏ। ਪ੍ਰਕਿਰਮਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਅੱਜ ਕਾਲੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਸਮਾਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ।

– ਮੁਕੇਸ਼ ਵਾਧਵਾ

Baba Deep Singh Ji - Honorable Saint-Soldier

Baba Deep Singh Ji was one of the boldest and most fearless and devout saint-soldiers in Sikh history who taught us how to fight for the cause of righteousness, justice and Sikh maryada. He was the founder of the Shahid Misl (group). He was the first head of Damdami Taksal (Damdama school of learning) a 300 years old religious school of the Sikhs which was founded by Guru Gobind Singh Ji. Tall and strong, he was an exceptionally brave Sikh – he was also a very intelligent scholar who mastered several languages during his lifetime.

Baba Deep Singh Ji's parents, Bhai Bhagtu Ji and Mata Jeonee Ji, lived in the village of Pahuwind, Amritsar, India. They were hard working Sikh farmers

but had not been blessed with any children. A Sikh saint told them one day that they would have a special child whom they should name Deepa (meaning one who gives light). Baba Deep Singh Ji was born to them on January 26, 1682 (14 Maagh Sunmat 1739). Since Deep was an only child, his parents raised him with much devotion and affection. At the age of twelve, Baba Deep Singh Ji went with his parents to Anandpur Sahib to meet Guru Gobind Singh Ji, the tenth Sikh guru. They stayed at Anandpur Sahib for several days, doing seva (service) with the Sikh community. When his parents were ready to return to their village, Guru Gobind Singh Ji asked Baba Deep Singh Ji to stay with him. He humbly accepted Guru Ji's command and began serving him. While at Anandpur Sahib, Baba Deep Singh Ji learned about Sikh philosophy and Sri Guru Granth Sahib, the Sikh holy book of scriptures. He learned *gurmukhi* (Punjabi script) and several other

languages. Guru Gobind Singh Ji also taught him horseback riding, hunting and arms training. At the age of eighteen, he received *amrit* (holy water) from Guru Ji on Vaisakhi. As an Amritdhari Sikh, Baba Deep Singh Ji took an oath to serve as God's soldier - Sikhs are to always help the weak and needy, and to fight for truth and justice. Baba Deep Singh Ji soon became one of Guru Gobind Singh Ji's most

beloved Sikhs. Baba Deep Singh Ji stayed in Guru Gobind Singh Ji's service for about eight years.

At Guru Ji's request, he returned to his village to help his parents. A year after his return to Pahuwind, a Sikh messenger arrived from Guru Gobind Singh Ji. Baba Deep Singh Ji was told that Guru Ji had left his fort in Anandpur Sahib after fighting

with the Hindu hill rajas for six months. He also learned that the Guru's four sons and his mother, Mata Gujri, had all become separated. Upon hearing such disheartening news, Baba Deep Singh Ji immediately left Pahuwind to meet Guru Gobind Singh Ji.

Baba Deep Singh Ji caught up with the Guru at Damdama Sahib in Talwandi. Here, he learned that the two older sons of the Guru, Ajit Singh and Jujhar Singh, had lost their lives in the battle of Chamkaur. Guru Ji also told him that his two younger sons, Zorawar Singh and Fateh Singh and their grandmother were betrayed by a former family servant and arrested. After refusing to convert to Islam, they were cruelly murdered at the orders of Wazir Khan. Having pre-known the fate of younger Sahibzadas, their grandmother Mata Gujar Kaur left for her heavenly abode in Thanda Burj in which she and the two princes were held at Sirhind

Guru Ji asked Baba Deep Singh Ji to work with Bhai Mani Singh Ji to prepare the final text of Sri Guru Granth Sahib. Guru Gobind Singh Ji recited the entire Granth Sahib to them while they wrote out the text. After its completion Baba Deep Singh Ji continued, for several years, to hand write four additional copies of the holy scriptures. These four copies were dispersed, a copy each to: Sri Akal Takhat Sahib, Sri Takhat Patna Sahib, Sri Takhat Hazur Sahib and Sri Takhat Anandpur Sahib. Later the learned scholar inscribed another copy of the Sri Guru Granth Sahib in Arabic script. It was sent to the Middle East.

In 1706, Guru Gobind Singh Ji placed Baba Deep Singh Ji in charge at Sri Damdama Sahib, while Bhai Mani Singh Ji was made Head Granthi of Sri Harmander Sahib in Amritsar. After Guru Sahib left for Delhi, Baba Ji continued preaching Sikh values and serving the community, and took up the duty of preparing copies of Sri Guru Granth Sahib. 'Taksaal' means a minting factory. Sri Damdama Sahib, had become a factory where Sikhs would come to mint and prepare their shastars (weapons), as well as mint their minds and enshrine Gurbaani within their hearts through learning the correct pronunciation and grammar of reading Sri Guru Granth Sahib Ji. As a result this centre of education and weaponry was known as 'Damdami Taksaal'.

In about 1709, Baba Deep Singh Ji joined Banda Singh Bahadur, the Jathedar appointed by the dying Guru Gobind Singh Ji to fight for the freedom of Punjab. They fought together in the battle at Sirhind—the city in which Guru Gobind Singh Ji's younger sons had been killed. Although the Muslim army outnumbered the Sikhs significantly, the Sikh army was able to easily defeat the Muslim forces. During the battle, Wazir Khan was killed closing the chapter of tyranny of this Mughal leader.

In 1733 Nawab Kapoor Singh Ji, the commander of the Khalsa forces, appointed Baba Ji as the leader of one of the jathas (groups) of Dal Khalsa (a united and collective body of groups of Khalsa divided and dispersed across Panjab). On Vaisakhi day of 1748, when Dal Khalsa was reorganised into twelve misls, he was entrusted with the leadership of Shaheeda(n) di Misl.

In 1755, Ahmad Shah Abdali, the emperor of Afghanistan, attacked India for the fifth time. After

looting many Indian cities including Delhi, he brought back with him gold, jewelry, and thousands of captured young women. When Baba Deep Singh Ji learned about this atrocity, he took a group of Sikhs and ambushed Ahmad Shah's forces. Baba Deep Singh Ji and his men freed much of Ahmad Shah's stolen goods and liberated the prisoners, returning them to their homes.

Ahmad Shah Abdali was able to escape to Lahore. Angered by the attack from the Sikhs, he decided to destroy the Sikh community. He appointed his son, Tamur Shah, as the governor of Lahore, and appointed Jahan Khan his general. In order to destroy the source of the Sikh's spiritual strength, he ordered Jahan Khan to destroy Sri Harimander Sahib. Following orders, in 1757, Jahan Khan proceeded to Amritsar with heavy artillery. Many Sikhs died trying to defend Sri Harimander Sahib but unfortunately the gurdwara and its surrounding buildings were demolished and the sarovar was filled with dirt and debris. Sri Harimander Sahib was then closed to all Sikhs.

At this time, Baba Deep Singh Ji was at Damdama Sahib. When he learned about this disturbing news, he immediately declared his intention of expelling the Afghans and rebuilding the gurdwara. He took a vow not to come back alive without fulfilling this mission. Baba Deep Singh Ji did ardas while promising to get to Sri Harimander Sahib: "*Sir jaave ta jaave, mera Sikhi sidhak na jaave*" (If my head is severed, let it be, but don't sever my Sikh way of life)"

Although Baba Deep Singh Ji was seventy-five years old, he still had the strength of a young warrior. He gathered a large group of Sikhs and advanced towards Sri Harimander Sahib. By the time they reached the village of Tarn Taran, about ten miles from Amritsar, their numbers had risen to about five thousand. At this time, Baba Ji drew a line on the ground with his khanda, and asked only those who were willing to fight and die to cross the line. All of the Sikhs there crossed the line eagerly. Baba Deep Singh Ji then recited the shabad: "*Jo to praym khaylan ka chaa, sir dhar talee galee mayree aao.*" (Those who wish to play the game of love (follow Sikhism), come to me with your head in your palm.) "*It maarag pair dhareejai, sir deejai kaan na keejai.*" (If you wish your feet to travel this path, don't delay in accepting to give your head.)

Baba Deep Singh draws his line in the sand with his Sikh Saint-Soldiers, a depiction by artist Kirpal Singh.

When news of Baba Deep Singh Ji's intentions reached Jahan Khan, he immediately mobilized an army of 20,000 men and proceeded towards Tern Taran. Baba Deep Singh Ji's army intercepted Jahan Khan's forces near the village of Goharwal, about five miles from Amritsar. At this point, there was a clash between both sides. Baba Deep Singh Ji fought with his 18-ser khanda (weighing about 32 lbs.). Each Sikh fought with such great valor and courage that the enemy was almost defeated. During the midst of battle, a large army of reinforcements arrived for Jahan Khan's men, turning the odds against the Sikhs. Yet, the Sikhs with Baba Deep Singh Ji as their head continued fighting and advancing towards Amritsar.

During the clash, one of the Mogul commanders, Jamal Khan, attacked Baba Deep Singh Ji. As they fought, both men swung their weapons with great force, leaving both of their heads separated from their bodies. After seeing this scene, a young Sikh warrior called out to Baba Ji, reminding him of his vow to reach Sri Harimandar Sahib. Upon hearing this, Baba Deep Singh Ji immediately stood up,

holding his head on his left palm while holding his khanda upright in his right hand. He then continued fighting and moving towards Sri Harimandar Sahib. Upon seeing the sight of Baba Deep Singh Ji, most of the men in the Mogul army fled away in terror. Baba Deep Singh Ji was able to continue fighting and reached Sri Harimandar Sahib. He bowed his head at the *parkarma* (rectangular walkway) of Sri Harimandar Sahib and lay there as a martyr. Baba Deep Singh Ji's shaheedi incited the Sikhs to continue to fight against Moghul oppression for many years. The image of Baba Ji fighting his way to reach Sri Harimandar Sahib like he had vowed, with his head on his left palm, is the ultimate example of dedication to the highest cause – and is another reason for us to be proud of our rich heritage. Even death had to wait for him to fulfil his goal of reaching Sri Harimandar Sahib before it could take his life. To this day, his life serves as an example for all Sikhs on how to live and die with dignity and how to deal with adversity.

Contributed by: Karandeep Singh

Adapted from sikhwiki.org and sikhnet.com

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ੨੦ ਜਨਵਰੀ, ੧੬੮੨ ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਭਗਤੂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ੧੭੦੦ ਈਸਵੀ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਉੱਪਰ ਉਹ ਅਨੰਦਪੁਰ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਪਿਛੋਂ ਸ਼ਸਤਰ-ਵਿੱਦਿਆ ਤੇ ਘੋੜ-ਸਵਾਰੀ ਸਿਖਣੀ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹਨੀ, ਲਿਖਣੀ ਤੇ ਬਾਣੀ-ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ੧੭੦੯ ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਢੌਰਾ ਤੇ ਸਰਹੰਦ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮਾ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਅਬਦਾਲੀ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਗਿਆਂ ਆਪਣੇ ਪੁਤਰ ਤੈਸੂਰ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਥਾਪ ਕੇ ਕਹਿ ਗਿਆ, 'ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ'। ਤੈਸੂਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਢਾਹੁਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਮਲਬੇ

ਨਾਲ ਭਰਵਾਉਣਾ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਨਾਈ ਜਾਵੇਗੀ”। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਪੰਜ ਸੌ ਸਿੰਘ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ, “ਮੇਰਾ ਸੀਸ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਲੱਗੇ “। ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਪੁੱਜਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਸੁਣ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਫੌਜ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਛੇ ਮੀਲ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਮੋਰਚੇ ਮੱਲ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ

ਕਰਨ ਲੱਗਾ । ੧੧ ਨਵੰਬਰ, ੧੭੫੭ ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਗੋਲਵੜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦਲਾਂ ਦਾ ਭੇੜੇ ਹੋ ਗਿਆ । ਸਿੰਘ ਲੜਦੇ ਲੜਦੇ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਧਕੇਲਦੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੌਥੇ ਪਿੰਡ ਕੋਲ ਪੁੱਜ ਗਏ । ਜਿੱਥੇ ਜਰਨੈਲ ਅਤਾਈ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਅਗੇ ਵਧ ਕੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉੱਪਰ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਲਟਕ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੇ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਣ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਪਰਕਰਮਾ ਤਕ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਸਿੱਖ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸੀਸ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ

ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੇ ਖੰਡੇ ਨਾਲ ਵੈਰੀਆ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸੇ ਕਰਦੇ, ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਪੁੱਜ ਕੇ, ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ । ਸਿੰਘਾ ਨੇ ੧੭੫੭ ਈਸਵੀ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਮਨਾਈ।

- ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ

Bhagat Puran Singh ji

A life dedicated to great sacrifice, a saga of determination, passion for service and “ *Nishkaam Seva*” , with complete faith in Almighty and an unending love for the suffering humanity - Such is the life story of Bhagat Puran Singh Ji

Born on June 3rd, 1904 with the birth name Ramjidas, in the village of Rajewal, Distt. Ludhiana to Hindu parents Chaudhari Chibu Mal and Mehtab Kaur , Bhagat Puran Singh Ji became a sikh at a later age following an experience at the Gurudwara sahib where he witnessed the culture and tradition of langar and seva being served to all who come to the Gurudwara with no restriction to caste or creed .

He attended the Khalsa High School , Lahore , and at a very early age started to perform “seva” in Gurudwara Dera Sahib and Gurudwara Shahid Ganj where he would help with cleaning, cooking and serving food

. But besides doing seva he would also tend to the aged, sick and the physically incapacitated and handicapped people who came to pay respects at the Gurudwara sahib.

During the partition of Punjab into India and Pakistan in 1947, twenty men, women and children came for shelter at the Gurdwara Dera Sahib. Amongst them was a 4 year old dumb boy, who was mentally impaired and physically handicapped left abandoned

at the gates of the Gurudwara. Puran Singh named him ‘Piara’ or the loved one. Puran Singh would carry Piara on his back wherever he went. From that day to the next 14 years they were inseparable. He described him as a “garland around his neck” - and this became symbolic of his carrying all the aged, disabled, the sick & crippled on his shoulders.

Bhagat Ji spent most of his adult life tending to the terminally ill and mentally challenged patients, and kept trying to raise money penny by penny towards

his dream and mission – the mission to build “ **Pingalwara**” (The Home for the Crippled and Handicapped), which till today remains a living memorial of his service to humanity.

In 1947 during the partition phase, Bhagat ji came to Amritsar, along with other refugees carrying Piara on his back. At the refugee camps set up Bhagat

ji started helping out tending to the sick and the wounded. Starting with putting a few tents in the city of Amritsar, he would bring the terminally ill and sick homeless people he find on the streets of Amritsar and tend to their illness. His dream to build Pingalwara wasn't until later - From 1947 till 1958, Bhagat Puran Singh did not get a permanent dwelling. He could be seen outside the chief Khalsa Diwan, post offices, railway stations or under the

trees. He would wander in the streets, asking for donations to help the needy. Finally he was able to get a plot of land to build a three story hospital which would accommodate 250 people. On 6 March 1957, the All India Pingalwara Society was duly registered with the government.

Bhagat ji was a visionary and a mature environmentalist. An avid writer, his contribution in spreading awareness about the global dangers of environmental pollution, increasing soil erosion, etc are now well recognized. He initiated tree plantation drives, organized talks and lectures on various issues concerning the environment and social life, and also wrote a large number of books regarding the same. Some of his famous works include "Education of man", "Righteousness alone exalts a nation", "Plant or Perish", "The Way," "The Increasing Population", and many others.

His dedication and unreserved service to humanity was awarded with the prestigious Padamshri award in 1979, which he surrendered in the wake of the army attack on the Golden Temple in 1984. Often referred to as the "Bearded Mother Teresa" Bhagat Ji was also nominated for the Nobel Prize for peace in 1990 – which was later handed to Mother Teresa for her service to humanity.

Bhagat Puran Singh breathed his last on 5th August 1992. He served God through his service to God's creatures and His creation.

I have not had the opportunity to meet Bhagat ji in person, but one of my most unique and fulfilling experiences so far has been having worked at Pingalwara, Branch Palsora and thereby experiencing one of his creations up close and personal. After graduating from dental school besides working as an associate dentist at a couple of private dental offices, I joined the dental OPD at All India Pingalwara Charitable Society, Branch Palsora, CHD.

The dental OPD was established in accordance with Bhagat Ji's faith and mission – to provide free medical / dental care for the poor and needy. With an average patient OPD of 30 patients a day, all treatment was provided absolutely free of cost. The medicines, OPD supplies, stationary, and dental material were all collected thru donation or charity.

After Bhagat Puran Ji's death the organization is now run by Dr Inderjit Kaur, fondly known as Bibi Ji . A doctor by profession, she has sacrificed her family life as well as her active professional practice at Sangrur to make Pingalwara and the inmates her new home & family.

Pingalwara now has over 1000 patients with branches in Jalandhar, Sangrur, Goindwal, Manawala, & Chandigarh with around 90 patients in the Palsora branch. On an average 7-8 patients join the pingalwara family every month. Most of the inmates at Palsora, besides the old and destitute were mentally challenged patients, physically handicapped, blind, deaf and dumb patients ,battered women and children who were left orphaned or abandoned on the streets.

Visiting Pingalwara, one can see & feel the warmth, dedication and the devotion amongst the workers,who, following the path of Bhagat Ji provide the best possible care and hospitality to the "not so fortunate", left abandoned by their families.

I would often go to spend time with some of the aged inmates and would see a lot of the patients for dental treatment at the OPD. It was a life changing experience and a learning curve for me – it taught me endurance, compassion and sense of community service.

Another fruitful and memorable experience of which I have had the opportunity to be a part of was helping to locate and reunite missing children with their families – another project at Pingalwara Palsora in collaboration with the Child Helpline, PGI

An ordinary man who led life in an extraordinary manner with his undeterred passion for sacrifice towards humanity, Bhagat Puran Singh Ji has left his mark in his service to mankind.,

Today Pingalwara stands stronger than ever on a foundation of love, tender care for humanity, and dressing the physical as well as mental wounds of its inhabitants. Let's all join hands this year and in the years to come to spread the message of Bhagat Puran Singh across the world by raising funds to help Pingalwara and keep Bhagat Puran Singh's spirit alive.

- Geetika Singh

Events at Gurudwara Sahib

Vaisakhi (Apr 2011)

Vaisakhi is one of the most significant holidays in the Sikh calendar, commemorating the establishment of the Khalsa at Anandpur Sahib in 1699, by Guru Gobind Singh Ji. This was a turning point in the history of the Indian Subcontinent and the Sikhs. Sikhs were transformed forever on this day and were given a new unique, indisputable, and distinct identity. The Guru gave the gift of bana, the distinctive Sikh clothing and headwear. He also offered five emblems of purity and courage. These symbols, worn by all baptised Sikhs of both sexes, are popularly known today as Five Ks: **Kesh**, unshorn hair; **Kangha**, the wooden comb; **Karra**, the iron (or steel) bracelet; **Kirpan**, the sword; and **Kachera**, the underwear. One of the most important pillars of Sikhism since its inception has been to recognize all humans as equal irrespective of their caste, background, sex and color. This was given a practical implementation whereby all male Sikhs were required to have the last name as *Singh* and all women as *Kaur*. This was needed to eradicate the caste which was normally identified from the last name.

NNJG Sangat (Congregation) also participated in big numbers at the Saikh Day Parade at Manhattan, New York City.

Guru Gobind Singh Ji Prakash Utsav (Jan 2011)

This is one of the most auspicious days for the Sikhs. On this day Sikhs celebrate the birth of Guru Gobind Singh - the father of the Khalsa and the last Sikh human Guru. He created the Khalsa brotherhood and infused the spirit of both saint and soldier in the minds and hearts of his followers. This

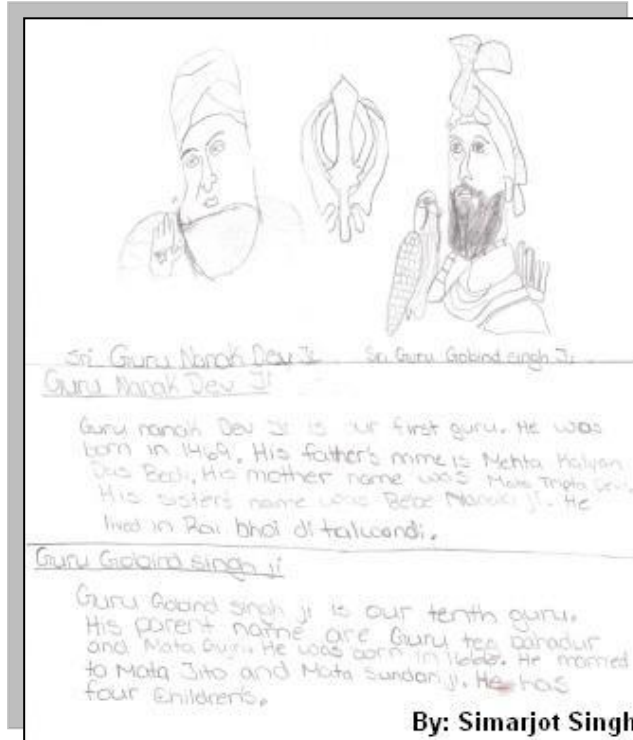
was the best way to fight oppression in order to restore justice, peace, righteousness (Dharma) and to uplift the down-trodden people in this world. Guru Gobind Singh can be considered an example of a perfect human being; highly educated- poet, master of various languages and philosopher, warrior - skilled in horsemanship, armed combat and chivalrous, visionary, exemplary leader and yet generous in character.

Guru Gobind Singh ji's life and teachings have had a lasting impression on Sikh ideology as well as in their daily life. His establishment of the Khalsa is considered as one of the most important events in the history of Sikhism and the world. He fought twenty defensive battles with the Mughals and their alliances, such as the Rajas of the Shivalik Hills. Guru Gobind

Singh ji declared the Guru Granth Sahib, the holy scripture of Sikhism, as the next permanent Sikh Guru on October 7, 1708 in Nanded.

Guru Nanak Dev Ji Prakash Utsav (Nov 2010)

Guru Nanak Dev was the first Sikh Guru and founder of Sikhism - a new religion based on equality of humans. Guru Nanak Dev Ji's birthday is celebrated world over by the Sikhs and non-sikhs. He was born on 15 April 1469. He was against the prevalent corrupt religious practices and hollow rituals. He spoke against the caste system that defined the role of a person in society based on the caste he/she has taken birth into. Before Guru Nanak departed for his heavenly abode in 1539, he had travelled not only throughout India but also far beyond into Arabia, Mesopotamia (Iraq), Ceylon (Sri Lanka), Afghanistan, Turkey, Burma and Tibet. Guru Nanak Dev Ji was very learned and very wise. Guru Nanak founded and formalised the three pillars of Sikhism:

- **Naam Japna :** Guru ji led the Sikhs directly to practise Simran and Naam Japna – meditation on God through reciting, chanting, singing and constant remembrance followed by deep study & comprehension of God's Name and virtues. In real life to practice and tread on the path of Dharam (righteousness) - The inner thought of the Sikh thus stays constantly immersed in praises and appreciation of the Creator and the One Eternal God **Waheguru.**

- **Kirat Karni:** He expected the Sikhs to live as honourable householders and practise Kirat Karni – To honestly earn by ones physical and mental effort while accepting both pains and pleasures as God's gifts and blessings. One is to stay truthful at all times and, fear none but the Eternal Super Soul. Live a life founded on decency immersed in Dharam - life controlled by high spiritual, moral and social values.

- **Vand Chakna:** The Sikhs were asked to share their wealth within the community by practising Vand Chakna – “Share and Consume together”. The community or Sadh Sangat is an important part of Sikhism. One must be part of a community that is living the flawless objective values set out by the Sikh Gurus and every Sikh has to contribute in whatever way possible to the common community pool. This spirit of Sharing and Giving is an important message from Guru Nanak.

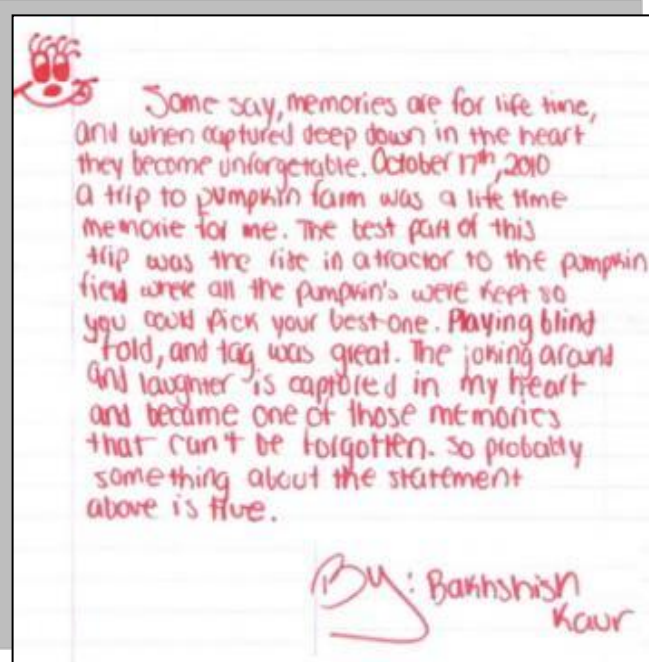
New Year Program (Dec 2010)

There is possibly no better way than celebrating the New Year Eve (English Calendar) at Gurudwara Sahib and immerse oneself in Guru's *shabad*. Many Sikh families visited Gurudwara Sahib and were part of the congregation welcoming the New Year. The nonstop *Kirtan* from the *Ragi Jattas* well into the New Year was engrossing and brought celestial bliss

to the celebrations. *Ardas* was performed and everybody prayed for peace and love for the whole world. The Guru's *Shabad* was recited and all took home with them, the wishes and blessings for the days ahead. For Sikhs, the Guru has always been the best friend to celebrate New Year with.

Pumpkin Picking Picnic (Nov 2010)

This event was organized as a picnic for all the Gurumukhi School Students. The main purpose of the event was to solidify bonding between the student and their teachers and to foster the spirit of teamwork, brotherhood and discipline. The parents were not invited to ensure that the kids learn to get disciplined on their own and look forward to the elder kids and fellow students for guidance and help. This enabled the kids to get closer to each other which is necessary to instill in

them their cultural and religious values. The kids enjoyed a lot and everyone had a “pumpkin” to be shown to their parents.

Gurudwara Sahib Outdoor picnic (May 2010)

What better way to celebrate summer than to head out to a beautiful park with the amazing Sadh Sangat we love to be with. A bit of sports, A bit of adventure activities and a lot of food - summarizes the Outdoor Picnic organized for the Sadh Sangat of NNJG. Cricket, Kite flying, volley ball, tug of war, Stappoo, Kabaddi were few of the activities everyone indulged in regardless of age or gender. Nobody wanted the day of endless fun to end. However, but the day was allowed to end finally with promise to come back with more fun next year.

Mothers' Day Celebrations (May 2010)

Mother's day was celebrated at Gurudwara Nanak Naam Jahaj. Although Mothers' Day is not a Sikh festival, but it is the magnanimity of our religion that we recognize this day to celebrate and pay homage to great Sikh Women who have, throughout our

history, proved to be great mothers. And these great mothers have not only given birth to our great Gurus, but have also taken control of Sikh faith in times of adversity and mayhem. After the martyrdom of Guru Tegh Bhadur ji, Mata Gujri ji guided and inspired her son, the tenth guru, Guru Gobind Singh ji. Later she also took care of Sahibzadas, and was responsible for their training and wielding the *courage* to even sacrifice their lives for faith and humanity. After Guru Gobind Singh ji left for his heavenly abode, it was Mata Sundri ji who helped provide leadership in a very difficult and tumultuous time for the Sikhs. She raised a child Jassa Singh Ahluwalia who later became a great warrior and liberated Harimandir Shahib from the Mughals. The very shadow of these great mothers conducted the *Diwan* at gurudwara sahib on mother's day, everything from *Paath*, *Kirtan*, *Ardas* were done by them.

Blood drive (Oct 2010)

Since its day of inception, Sikhs have been in the forefront of supporting a good cause. The NNJG Gurudwara has held three blood drives in the two years of its existence. The Sadh Sangat of the Gurudwara is at the forefront to donate the blood to be used to treat sick people across the world. The eagerness to donate blood for the good cause could be seen in the sad faces of the people who are unable to donate because of their recent travel or any other reasons.

Gurudwara Sahib Guru Granth Sahib Prakash Celebration (Sep 2010)

Guru Granth Sahib Prakash Purab was celebrated at Gurudwara NNNJ with much joy and enthusiasm. Guru Arjan Dev Ji compiled the first version of Adi Granth in 1604 with the help of Bhai Gurdas Ji. Later, Guru Gobind Singh Ji dictated the final version of the Granth to Bhai Mani Singh in 1705 at Talwandi Sabo, now called as Damdama Sahib. This version included the shabads of Guru Teg Bhadur Ji. The original version of Guru Granth Sahib has 1948 pages. Today with machine printing, the page count is fixed at 1430 pages. In 1708, Guru Granth Sahib enthronement was done and this day is celebrated today as Guru Gadi Divas. Guru Gobind Singh ji said, "O Beloved Khalsa, let any who desire to behold me, behold the Guru Granth. Obey the Granth Sahib, for it is the visible body of the Guru. Let any who

desire to meet me, diligently search its Bani." This day is one of the most important days in the year for Sikhs.

Sikh Games (July 2010)

Guru Gobind Singh wanted Khalsa to be strong – both mentally and physically. Sikhs have almost a religious association with sports. Wherever there are Sikhs, there would be some form of Sikh Games – from Sikh Games in Singapore and USA to Sikh Olympics in Australia. Sikh Games of tri-state receive participants from the Gurudwaras all over Jersey, Pennsylvania and downstate New York. NNJ Gurudwara team participated in the Sikh games in 2010 July as an organizer of drinks & food stall as well as participant of sports activities. The Gurudwara team shone on both the fronts. *Lassi was more abundant than water* that day and most of the participants of the Gurudwara had multiple medals to boast of. The two days of Sikh games awakened the sportsman in all of us. Following were the medal winners from NNJG during the Sikh Games:

- **50M Boys (6 yrs)** - Yuvraj Singh - First Place
- **50M Girls (6 yrs)** - Divanshi Kaur - Second Place
- **100M Girls (7-9 years)** - Jasleen Kaur - Third Place
- **100M Girls** - Pritya Singh - Third Place
- **200M Girls** - Jagmeet Kaur - Second Place; Pritya Singh - Third Place
- **400M Girls** - Pritya Singh - Third Place
- **400M Boys (16-18 years)** - Iqbal Singh - Second Place
- **400M Boys (Over 18 years)** - Inderjeet Singh - First Place; Virender Singh (Sunny) - Second Place
- **4X100M Boys Relay (Over 18 years)** - First Place
- **4X100M Girls Relay (Over 18 years)** - First Place
- **1 Mile Boys (Over 18 years)** - SurinderPal Singh - First Place ; Amrik Singh - Third Place
- **1 Mile Girls (16- 18 years)** - HarRaj Kaur - First Place; Pritya Singh - Third Place
- **Soccer Girls (Under 15 years)** - Second Place
- **VolleyBall Girls (Under 18 years)** - Second Place
- **Tug of War Ladies team** - Second Place

Next edition of Sikh Games is more eagerly awaited when the **NNJ Gurudwara will be the hosting** this annual event.

Compiled by: Prabhujee Singh

Moments at NNJG – Vaisakhi

Moments at NNJG – Sikh Day Parade

Moments at NNJG – Mother's Day

Moments at NNJG – Blood Drive

Moments at NNJG – Anniversary Program

Moments at NNJG – Sikh Games

Moments at NNJG – Guru Nanak Dev Prakash Diwas

Moments at NNJG – New Year Program

Moments at NNJG – Saadh Sangat

Flying Sikh – Milkha Singh

'Flying Sikh' Milkha Singh needs no introduction. It was a pleasure to meet this soft-spoken and gifted athlete, honor to have this renowned athlete visit the NNJ gurdwara Sahib while he was here in Jersey City. Some common friend had given him my number. When I received his call to meet, He called me and This and was born in Lyallpur in a sikh rajput rathore family . He lost his parents in the Partition of India. He narrates, "I joined Indian Army as a cook but came out as an athlete."

After being noted as a gifted athlete, he famously ran and won both the 200m and 400m races with success, becoming India's most successful athlete at the time. Milkha Singh represented India in the 1956 Melbourne Olympics, his first Olympic event. Although he couldn't fare quite well at the event being less experienced at the time, he learnt a lot from the competition to prepare himself well for the future meets. After winning Gold in Cardiff, Wales, UK in the 1958 Commonwealth games and accepting the gold with a full head of hair, due to his Sikh faith, he became known throughout the world of Athletics.

"Around the same time, while everyone knows who the Flying Sikh is, many wouldn't be aware that the veteran Olympian, Milkha Singh, got this name in Pakistan in 1960 at a track event that he never wanted to contest.

"I didn't want to go to Pakistan to attend the games as my parents were killed there during riots after the Partition. However, I was persuaded by the then Prime Minister Jawahar Lal Nehru to go," said the veteran athlete, adding that it was there he got the

title of Flying Sikh after he defeated the Pakistan champion Abdul Khaliq in the 200-metre race.

Addressing a gathering here today after receiving the Award of Excellence from the Editor-in-Chief of The Tribune, Raj Chengappa, at a function organised by the Rotary District 3080, an emotional Milkha Singh said: "Nehruji told me to bury the past and go to Pakistan". "The then PM felt that since Pakistan had extended an invitation for the event in a spirit of friendship, it was imperative that I represented the nation," said Milkha Singh.

Recalling his journey, he said: "I went in a jeep decked up with flowers. Once we crossed the Wagah border and began our 20-km ride to Lahore, we saw people lined up on either side of the road to cheer us".

About the race, Milkha recounted that some Urdu paper had then given a headline, 'Khaliq ki takkar Milkha se' – Pakistan vs India'. "On the day of the race, I was told that around 60,000 persons had

assembled at the Lahore stadium, including almost 20,000 burqa-clad women. Before the race began, the mullahs (priests) came to conduct prayers and

bless Khaliq", Milkha said. "I stopped one of them and sought blessings from him by saying that I am too a man of God (khuda ka banda)," he added.

He said when the race began

Khaliq took an initial lead as he was a 100m sprinter. My strength was my stamina and I overtook him after 150 yards and won the race by around seven yards", he said, adding that his timing was 20.7 sec, a new world record.

He said after the race, General Ayub (the then Pakistan President) came up to him and said:

"Milkha you did not run, you flew." "And that's how I got my name", he told the audience.

He became internationally popular, and at that time this Flying Sikh ruled the hearts of girls too. He titters, "Many Pakistani girls proposed me to get married."

Probably the best period during Milkha's career as an Athlete arrived between the year 1958 and 1960. He won Gold Medals in both 200m and 400m events at the 1958 Asian Games in Tokyo, clocking 21.6 seconds and 47 seconds respectively. At the 1958 Cardiff Commonwealth Games, he improved his 400m timing to 46.16 seconds, and grabbed a Gold Medal again. He thus became independent India's first gold medalist at the Commonwealth Games. The most important occasion in Milkha's career arrived in the form of Rome Olympic Games 1960. In the first heat of 400m race at the Rome Olympic Games, he covered the race at 47.6 seconds and finished at 2nd position. In the second heat he further improved his timing and grabbed 2nd position again with a timing of 46.5 seconds. Karl Kaufman of Germany had outclassed him this time. In the Semi Final heat he still finished at 2nd place, although this time he further improved the timing with 45.9, beaten by only Ottis Davis of USA. In the final round of the coveted race, Milkha went off like an arrow and left all other competitors behind till the distance of 250m. It was when he miscalculated his own speed and

committed the blunder of his lifetime and perhaps the history of Indian Athletics, by slowing down a bit. Although he tried the hardest of his lifetime to recover the distance, the other opponents had lagged him behind enough for him to catch them again. The competition was so tough that Ottis Davis and Karl Kaufman clocked 44.9 seconds, while Malcolm Spence of South Africa covered the race in 45.5 seconds. Milkha, who was initially leading the race, finished just 0.1 seconds later by Spence, clocking 45.6 seconds. The difference was so minute that the announcement was initially held up and further declared after a photo-finish. Thus Milkha, who was a favorite for the Gold, lost a Bronze by a whisker, the closest an Indian athlete could get to an Olympic Medal in Athletics till now. (This was later bettered by P.T. Usha, who lost the 1984 Olympics 400 m hurdles bronze by 1/100th of a second)

Post retirement, Milkha Singh holds the appointment of Director of Sports in Punjab Singh's life story will also be the basis of a forthcoming film named *Bhaag Milkha Bhaag* (translation: Run Milkha Run) being produced by Rakeysh Mehra.

- Karnail Singh

Welfare Baba - A Sikh Environmentalist

Bhai Balbir Singh Seechewal is a distinguished environmentalist who initiated the famous conservation of the Holy Bein Kar sewa in July 2000. He also has the honor of being acclaimed by international **Time Magazine** as "**The Hero of Environment**" for year 2008 (The rare honor given to him alone out of all the Asians.) He had been praised by Dr. A.P.J. Abdul Kalam, the former President of India, as the preacher of "**A Noble Mission**". Dr. Kalam himself came to visit the city of Sultanpur Lodhi in Punjab on August 17, 2006 to see the kar sewa work being done on the Holy Kali Bein.

Kali Bein is a 160 km-Long River sacred to Sri Guru Nanak Dev Ji who is said to have had an enlightening experience on its banks. It flows through Doaba, the most fertile, central part of the Punjab, known as the granary of India. It is the lifeline of the people as it is the source of irrigation, a means to drain out excess water from water-logged areas and the only source of recharging of water table in dry areas of the state.,

Bhai Seechewal says, "I have been inspired by the Gurbani: "*Pawan Guru Pani Pita Mata Dharat Mahant.*" which means "Air is my guru, Water is

father and the Earth is my mother." So we need to respect nature." He believes it is our duty to ensure the harmony of nature of mankind.

People address him as the **"Welfare Baba"** on account of his deeds. When he saw the plight of the polluted Bein river, he was concerned about its future. His concern was that when our future generations would get to know that a holy river existed where Guru Nanak Dev ji took a dip but our ancestors did not think twice before polluting it, they would be immensely saddened about our unreasonably irresponsible behavior. So, Bhai Balbir Singh Seechewal decided to initiate the cleaning of the Bein river also known as Kali bein. He laid emphasis on preserving our water resources by reciting "*Balihari kudarat waseya*."

An Environment Research Centre has been established at Seechewal village in Punjab, India, to promote research in the field of conservation of water and other natural resources and to spread awareness about it among common people. Besides the conservation work, Bhai Balbir Singh Seechewal preach the humanitarian message of Sri Guru Granth Sahib and the promotion of communal harmony among people belonging to different

cultures, faiths and regions. Besides Kali Bein other social welfare programs have also been started to conserve natural water resources including rivers, Beins, drains, wetlands, rivers etc. Among them, Chitti Bein in Sultanpur Lodhi and River Sultej conservation projects have been initiated.

When asked about the financial resources for these environmental development works, Bhai Seechewal says, "People at international and national level have been very supportive." They collect charity for this work.

A sizeable portion of this money is also being utilized for opening new educational institutions in the remote areas of Punjab for providing proper playgrounds to children and developing the sewage system there.

I shared with Baba ji that at our NNJ Gurdwara we have started a Punjabi School where our children learn Gurmukhi & Gurmat Sangeet. He has sent an

invitation to our students that whenever they get a chance they should visit India, especially Punjab, the land of our Saints and be his guest at Sultanpur Lodhi, the land of Guru Nanak Dev ji. It will surely open a new vista of culture and knowledge for them!

In the Bein River, clearing of hyacinth and silt from the river bed, demarcation of its area, stone fixing on the banks, roads along the banks, plantation on both sides, water supply and electrification on the banks has been done for the Kali Bein which has led to the restoration of flow of pure water in it. This has also resulted in the recovery of depleted water table in 1,35,000 hectares of land in Kapurthala district.

The quality of the underground water is improving. Alternative arrangements of dealing with sewage waters in 24 villages and a town along the river have been completed.

In Kapurthala district, thousands of acres of land near the confluence of the Holy Bein with the Beas and the Satluj rivers have been reclaimed from floods.

It is also due to this community venture that the Government was inspired to declare the Kali Bein river as the Holy Kali Bein. Government of India has declared the historical city of Sultanpur Lodhi as the Holy City.

Makhan Singh: Kenya's Freedom fighter

When people speak of Kenyan freedom struggle, few if any, will recall the massive contribution to the independence struggle made by the trade union movement and one pioneer trade unionist in particular, Makhan Singh. Fewer still will be able to tell you that when the Kapenguria Six started serving their seven-year term in detention, they found Makhan Singh already in jail. And when they were freed in August 1961, Makhan was still in the inhospitable area of Dol Dol under restriction for

almost another year.

Makhan Singh was born in Gharjakh, a village in British-ruled India's Gujranwala district, a Sikh-majority area in the province of Punjab (since 1947, his native region has been a part of Pakistan). In 1927, at the age of 13, he moved with his family to Nairobi, a municipality which, since 1905, had functioned as the administrative capital of the British East African protectorate. Makhan attended the present-day Jamhuri High School. He graduated in

1933, but the family could not afford to continue his education. So he joined his father's Khalsa Printing Press in Nairobi. It was here and from the African workers that Makhan Singh learnt the effects of colonialism on the Kenyan people. Meanwhile, Indian workers were then organising labour protests, but it was on and off - until in 1936. When he was barely 23, they appointed Makhan Singh the secretary of the Indian Labour Trade Union. He took it on knowing full well that it was a purely voluntary job.

In 1935, he formed the Labour Trade Union of Kenya and, in 1949, he and Fred Kubai formed the East African Trade Union Congress, the first central organization of trade unions in Kenya.

After having spoken out in clear and strong terms against British occupation and colonial rule in Kenya on 23 April 1950 at Nairobi's Kaloleni Halls, Makhan Singh was arrested within 21 days on May 15. He had inadvertently given the British colonial masters an opportunity to silence him. At a trial in Nyeri, Chanan Singh (later Justice Chanan Singh) defended him eloquently and with rigour. He was acquitted.

Like the Belmarsh Prisoners and their detentions in the UK, the then Kenya Colony Governor, Sir Philip Mitchell, ordered that he be detained for an indefinite period. He was released after ten years of being confined without any charge or trial on 20 October 1961.

Makhan Singh presents a new and unique challenge in analysing the history of political detentions and human rights. His ten year detention in late 1950s in the desert prison camp near Lodwar, Northern Kenya, under the "control orders" issued by the British rulers of Kenya Colony, has become highly significant since both the Guantanamo Bay and Belmarsh Prison detentions of 2000. His detainment and situations surrounding them is history repeating itself. Sir Philip Mitchell could not send him back to India after his acquittal as India was a new

country- sovereign in its own rights. The British administrations idea of using its colonies and friendly (puppet) maharajas (kings) in various Indian kingdoms and Kala Pani (Andaman Islands) as convenient rendition sites for people who threatened the empire was a common practice. Makhan Singh was a resident in Kenya Colony. India (a new democracy then 1947), would not accept his "rendition".

Makhan Singh was already a forgotten man by the time he died of a heart attack in 1973 aged only 59. "Friends, relatives and workers and a handful of trade unionists attended the funeral; there was no official government recognition of the passing of this great Kenyan patriot." This quiet, unassuming man had a will of steel and a mission to fight for social justice for all Kenyans irrespective of colour, tribe, race, creed or religion.

What distinguished Makhan Singh from many legendary leaders - including even the great Mahatma Gandhi - was that he went out of his way to bring together all the races in his politics. He refused to accept a trade union movement segregated by race and poisoned by the colonial apartheid that classified black Africans and Asians in a humiliating hierarchy. He demonstrated, for the first time in colonized Kenya, that Asians and black Africans were bound by the same fate and that their

*Where the human race is recognized as was the world Gurus sought
We all forgot but you took it to heart.*

*You felt the suffering of people in a far off land
and spent your life to lend a helping hand.*

*By dying for the Hindus, the lesson that Guru Tegh
Bahadur had taught
Even if by sacrificing head, Freedom from
persecution for all humans is to be sought.*

*You lived and died for the freedom of the people
and nobody cared when you died alone
another Unsung hero Khalsa got buried in the
pages of history unknown*

liberation was inextricably linked.

"Makhan Singh crossed the race barriers and brought together African and Asian workers on a common platform. This was British colonialism's worst nightmare - the fusion of Indian political experience and the African mass struggle. So they detained him,

first in India, then in Kenya's Northern Frontier

District, for a total of almost 15 years. They offered to release him on condition he left Kenya forever but Makhan Singh would not hear of it. Once, when his lawyers appealed for his release and, in order to elicit a favourable response, in their petition termed him as 'this misguided man', Makhan Singh objected strongly and retorted that it was not him, but the colonialists, who were misguided. His advocate, C B Madan, later Chief Justice of Kenya, said in his eulogy that it was kind of him not to call his lawyer misguided."

Makhan Singh may have faded from the national consciousness into near oblivion after Independence, but he did not completely go away. He joined the Historical Association of Kenya and, with the help of old comrades such as Fred Kubai, Bildad Kaggia, Dennis Akumu, Bethwell Ogot and others, he wrote a detailed history of Kenya's trade union movement up to 1956.

Never once did he express any bitterness or even criticism, despite the fact that the Kenyatta regime not only sidelined him, it harassed him. Promises were made, only to be reneged upon: Voice of Kenya requested him to write a script of Jomo Kenyatta's life for a series of 15 broadcasts. From 25 March 1966 to 17 April 1967, Makhan Singh made 62 phone calls and 31 visits only to be finally told that his scripts had been lost.

Makhan Singh could have amassed a fortune; instead he chose to ride buses. Whether it was the colonialists, his family or the leaders of the day, they could not prevail upon him. He could not have been an easy person to live with and yet he inspired, and continues to inspire, thousands if not millions of the wretched of the earth. Makhan Singh never looked back, and never earned a cent, leave alone shillings

and pounds. He dedicated his life to establishing trade unionism in Kenya and linked the movement to the struggle for freedom. His entire living, being and thinking were focused on these goals and no-one, but no-one, could deflect him from his chosen path.

Makhan Singh, an unsung Sikh hero of Kenyan and Indian freedom struggles, who has been forgotten by Kenya, India and the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC), has been portrayed in a play, "Mungu Comrade" (Mungu is a Swahili word for God), by noted playwright Atamjit. While the Punjabi version of the play will be staged in various parts of India and other countries, its English version will be arranged in African countries where Makhan waged a non-violent war against British imperialism. The biggest contribution of Makhan Singh was that he crossed the race barriers and brought together African and Asian workers on a platform. Though the British offered to release him on condition he left Kenya forever, he did not pay any heed and continued to fight for the struggle of Kenya. Makhan Singh also ignored the advice of his near and dear ones to leave Kenya and save his life. He fought for independence, suffered in the struggle and sacrificed all he had, including his family life and comforts, to see Kenya free from colonial rule.

- Harleen Kaur

Reference:: Sikh Philosophy Network

Three Forgotten Freedom Fighters

Gen Mohan Singh (3rd Jan 1909 – 26th Dec 1989)

was the first to start an arms fight for the freedom of the country. He became

anxious for the freedom of the country when his regiment was sent to Malaya during the World War II. Having already occupied Thailand, the Japanese Army had attacked Malaya and took possession of it. The defeated British Army comprised of plenty of Indians and General Mohan was one of them. Impressed by the brave deed done by the General, Japanese Army's Major Ivaechi Fujiwara introduced him to other Indian patriots in his army. All Indian

soldiers residing in Malaya launched the Indian National Army in 1941 and General Mohan was elected its commanding officer. Major I Fujiwara greets Captain Mohan Singh of the Indian National Army, April 1942

General Mohan Singh, to fight the British rulers, founded the Indian National Army (INA). This band of patriots, founded in 1941, plunged into freedom struggle. Subhas Chandra Bose impressed by the first inspection of the INA in front of Singapore City Hall on July 5, 1943 commented. *"During a long struggle, against the British, India had all the means of fighting at its disposal save one, and that was an army of its own. The very fact of not having any fighting force vexed me. But now at least we have at last a highly efficient army of our own."* This army prompted Netaji to risk a submarine voyage to South East Asia from Germany at the height of World War II, as commented by Lt-Gen Ivaichi Fujiwara. Gen Mohan Singh stressed upon the sovereign status of the INA and never conceded to pressures from the Japanese. But the nuclear bomb attack on Japan by America changed the complexion of the World War and the British took possession of Malaya and Burma again. General Mohan was brought with other companions and was imprisoned in Red Fort at Delhi. He was tried & released in May 1946. After India's Independence, General Mohan joined politics by forming the Desh Sewak Party in 1947. In 1950, it was merged with the All India Forward Block and much later with the Congress. General Mohan Singh was founder-organiser and the chief of the Punjab Raksha Dal in 1962 which was merged with Punjab Home Guards in 1963 and later on disbanded in 1964. He was elected a member of the Punjab Legislative Assembly in 1967. He was a member of the Rajya Sabha for six years and was re-elected to the Rajya Sabha in April, 1972. He departed in 1989. His thoughts and vision are in his four books: "leaves from my diary", "Mahapurbi Punjab", "Congress Unmasked" and "Soldiers Contribution to Indian Independence".

Source: <http://www.tribuneindia.com/2004/20041226/ldh1.htm#11>

Baba Kharak Singh, the 'Iron Man'

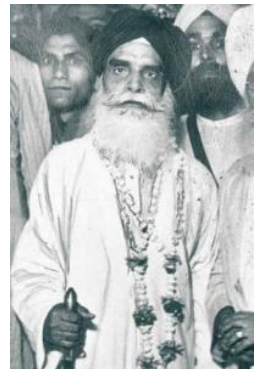
(6 June 1868 - 6 October 1963)

In 1921-22 Baba Kharak Singh Ji successfully led the first Morcha (agitation) against the British government (November, 1921), which is popularly

known as the Keys Morcha. This was a Sikh protest requiring the return of the keys of the Toshakhana (treasury) of the Golden Temple, which had been seized by the British Deputy Commissioner of Amritsar. Baba ji was among the first to be arrested and this was the first of his numerous jail terms under the British. His arrest led to a vigorous storm of protest against the Government.

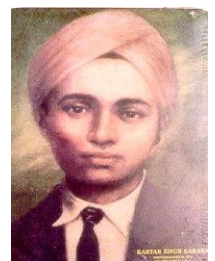
While jailed he was unanimously elected 'president in absence' of the Gurdwara Central Board (which was later designated as the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee) constituted under the Sikh Gurdwaras Act of 1925. He was selected to this high office again after fresh elections in 1930. However, he resigned soon after, but he continued to work for both India's national independence and, as ever he kept an eye out for the protection of Sikh interests.

"In the days of our struggle for freedom, he was a pillar of strength and no threat of coercion could bend his iron will. By his example, he inspired innumerable persons," Prime Minister Jawaharlal Nehru said on the occasion of the 86th birthday of Baba Kharak Singh. In one of his most stirring lectures, given at Lahore Baba Kharak Singh stated: *"In the fight for India's freedom, if you find a bullet in my back, do not count me as one amongst the 'Sikhs of the Gurus' and do not cremate my dead body according to the Sikh rites. A disciple of the Great Gurus is an ideal saint-soldier and it supposed to fight in the vanguard and face bullets in the chest — not in the back; we Sikhs shall never allow any foreigner to rule over the Motherland and we shall brook no injustice."*

Kartar Singh Sarabha

(24 May, 1896 - 16 November, 1915) Kartar Singh began his involvement in the Gadar Party in San Francisco in 1912. Sarabha was born in India in the year 1896. After his graduation from high school in 1911, he arrived at the University of California, Berkeley to continue his studies in engineering. In Berkeley, he joined the

Gadar party in 1913. He returned to India in 1914 to fight for his country's independence.

On November 16th, 1915, Sarabha was hanged at the tender age of 19. He soon became the symbol of martyrdom and many were influenced from his bravery and sacrifice. **Bhagat Singh**, another great revolutionary of Indian freedom, regarded Kartar Singh as his guru, friend and brother. The judges during his trial were impressed by his intellectual skills, but nonetheless he was sentenced to death by hanging. He wrote a popular song which

Bhai Maharaj Singh

Bhai Maharaj Singh, the spiritual leader and fervent Sikh nationalist, is the first freedom fighter of India of note who took up weapons against the British rule in 1847, ten years before the First war of Independence and fought fervently till he was arrested on December 29, 1849.

As a young lad, he went to stay at Bhai Bir Singh's Dera at Naurangabad where he did relentless service for many years. He took Amrit at the hands of Bhai Bir Singh and was given the name Bhagwan Singh. Bhagwan Singh became the head of the Dera in 1844. Bhagwan Singh by then known as Bhai Maharaj Singh due to his exemplary langar sewa.

At a time of growing British influence and interference at court, his message was uncompromising and highly nationalistic. His transformation to saintly revolutionary was completed in 1847 when he was implicated in a conspiracy to assassinate Henry Lawrence, the British resident at Lahore. With his property confiscated and wanted by the British he went underground with 600 followers in order to continue his sedition. The governor-general, Lord Dalhousie, offered a staggering Rs. 10,000 bounty for his head. He said in 1849: "There will be another National War".

Bhai Maharaj Singh's plan of action against the superior British was framed in the jungles of the Chumb Valley:

1. To rescue Maharajah Dalip Singh from Lahore Fort.
2. To organize a United Front of all anti-British forces.
3. Organized disruption by subversion and surprise attacks on British treasuries and cantonments.

he would sing and it is said that he died singing it: "*Sewa desh di jinddhiye badhi aukhi, gallan karnia dher sukhalliyan ne, jinha desh sewa 'ch pair paya ohna lakh museebtan jhalliyan ne.*" (Serving ones country is very difficult It is so easy to talk Anyone who walked on that path Must endure millions of calamities.) A statue of Kartar Singh Sarabha was erected in Ludhiana, and the Punjabi novelist Bhai Nanak Singh wrote a novel called "*Ikk Mian Do Talwaran*" based on his life.

"Bhai Maharaj Singh, a Sikh priest of reputed sanctity, and of great influence, the first man who raised the standards of rebellion beyond the confines of Multan in 1848, and the only leader of note who did not lay down his arms to Sir Walter Gilberts at Rawalpindi." said Henry Lawrence, Resident of Lahore

They tried to portray him as a religious leader to lower his following as a Military or political leader. It was the British officers who coined the term "Karnivala" since they did not want to admit the failures of their intelligence. Bhai Maharaj Singh, undoubtedly, was certainly a "Miracle Maker" since it became impossible for the British to arrest him.

Bhai Maharaj Singh planned to make guerilla type of attacks on the selected British cantonments of Hoshiarpur, Hajipur and possibly Jalandhar. His men looted the government treasury at Bajwara.

The Bhai Sahib obtained substantial help from a large number of influential people in the Hoshiarpur district. In November 1849, he completed all arrangements for attacking cantonments in the Jalandhar Doab. In an open congregation at Sham Chaurasi, a village in the Hoshiarpur district he declared the 3rd January, 1850 as the auspicious date for the general rising. On December 29, 1849, Vinsittat, the Deputy Commissioner of Jalandhar arrested him along with his 21 unarmed followers near Adampur. He wrote: "The Guru is no ordinary man. He is to the natives what Jesus was to the most zealous of Christians. His miracles were seen by tens of thousands, and are more implicitly believed than those worked by the ancient prophets." Even more generous was Mcleod, Commissioner of the Doab, who wrote: "... had he remained at large, but a little longer ... more outrages of an alarming

character would have been attempted ... the result of which,... would perhaps be impossible to foretell."

The news of Maharaj Singh's arrest and his detention in the Jalandhar Civil Jail spread like a wildfire. A large number of Hindus, Muslims and Sikhs of the town gathered outside the jail making the authorities apprehensive lest the people might attempt to get Bhai Sahib released. The District Magistrate immediately got Maharaj Singh and his closest disciple Kharak Singh transferred to the custody of the military authorities.

It was found too risky to put Bhai Maharaj Singh on trial in India and he was deported to Singapore. He arrived on the ship "Muhmed Shah", on 9th July 1850, together with a disciple, Kharak Singh, and moved to Jail. He was kept in solitary confinement in a cell 14 by 15 feet, which, because of the walling up

of the windows, had been "further rendered dark, dinghy and absolutely unhealthy" (Secret Consultation Papers, 28th Feb 1851, #52-57). He was practically blind within three years, developed cancer on his tongue, and had rheumatic swellings and pains in his feet and ankles. The Civil Surgeon, Singapore, recommended that Bhai Maharaj Singh be allowed an occasional walk in the open, but this was turned down by the Government of India. The result was that his health continued to deteriorate, and about two months before his death, his neck and tongue became so swollen that it became very difficult for him to swallow.

Bhai Maharaj Singh attained martyrdom on 5th July 1856.

- Prabhujeet Singh

Lohri: Adieu to winter

TIL TADARE DIN JHATAKE" means "Good bye to Til or Sesame" (which is used mainly in winters) and welcome to longer days (which signifies the dawn of summer).

Lohri, the festival of bonfires, falls on 13th January, which is the eve of Makar Sankranti. It is an extremely popular Punjabi agricultural winter festival celebrated throughout Punjab and in Haryana, Himachal Pradesh, Delhi and Jammu.. It is believed that the earth is farthest from the sun at this point of time and starts its journey towards the sun; thus ending the coldest month of the year (Scientifically, the shortest day of the year is around Dec21-22).

Lohri is traditionally associated with the harvest of the rabi crops. People take peanuts, rewri, flour, butter and various food items to places of religious worship to thank God for a good harvest. But, unlike other Indian festivals, Lohri reflects less of religion than culture. It is more a heritage of the North Indian society than a felicitation of some Indian God.

Lohri is also the time to say "Good Bye" to winter foods. On the actual day, the ritual starts at sunset when people circle around (also popularly known as parikrama) the bonfire and throw puffed rice, popcorn and other munchies into the fire. After the parikrama, people exchange greetings, gifts and distribute Prasad comprising of five items: Til, Gajak, Chikki, Peanuts and Popcorn followed by traditional dinner of Makke-ki-roti and Sarson-ka-saag. Lohri,

therefore, is considered the last day of eating winter foods that produce heat. This is what the ritual of throwing these items in the bonfire signifies. that from the day of Lohri, these items are primarily for worship and to be taken in small amounts like a parshad and not as a major part of the meals. The bonfire is associated with festivity, and supposedly mark the last need for heat for the season, after which warmth is to be derived from the sun.

While Lohri is essentially a Punjabi festival, it is celebrated in some other states of North India as well. In houses that have recently had a marriage or childbirth, Lohri celebrations usually reach a higher pitch of excitement. Singing and dancing form an intrinsic part of the celebrations. People wear their brightest clothes and come to dance the bhangra and gidda to the beat of the dhol. Punjabi songs are sung, and everybody rejoices.

Lohri is a great occasion that holds great importance for farmers as well as people residing in urban areas, as this festival provides the opportunity to interact with family and friends and collectively sing – **"Sunder Mundriye Ho":**

Contributed by: Darshan Sachdev.

LIMOUSINES

CHEAPER THAN TAXI

SINGH 24 HOURS CAR & LIMO SERVICE 24 HOURS

ALL AIRPORTS SERVICE

Newark Airport.....\$25 J.C.
 LGA.....\$49 J.C.
 JFK.....\$69 J.C.
 Newark Penn.....\$30 J.C.
 Manhattan.....\$30-\$40
 (NYC) Penn.....\$30
 Hourly Rate.....\$35
 J.C.-Hoboken.....\$10
 J.C.-Secaucus..\$25-\$35
 Secaucus-NWK..\$35-\$40

Weehawken-NWK..\$30-\$35
 West NY-NWK..\$35-\$40
 Bayonne-NWK..\$30-\$35
 Hoboken-NWK..\$25-\$30
 J.C.-NWK.....\$25
 Union City-LGA.....\$49
 Secaucus-LGA.....\$55
 Bayonne-LGA.....\$60
 West NY-LGA.....\$60
 Hoboken-LGA.....\$49-\$55

Weehawken-LGA.....\$49-\$55
 To Brooklyn.....\$75-\$80
 To Queens.....\$65-\$75
 To Bronx.....\$75-\$80
 To Long Island City..\$70-\$80
 To Staten Island.....\$75-\$85
 J.C. -Edison.....\$60-\$75
 J.C.-Atlantic City.....\$45 Hr.
 J.C.-Elizabeth.....\$35-\$40
 J.C.-Parisppany.....\$45-\$50

PLEASE CALL IN ADVANCE. WE NEED TIME TO REACH YOU.

WE ALSO PROVIDE MOVING SERVICES. LOCAL & LONG DISTANCE.

Tolls, Parking, Gratuities, are not included. Rates subject to change without notice. Early & Late Night pickup 1 am - 6 am & airport pickups \$5 additional. Any other destination price will be discussed before the trip.

CALL : SINGH@ (732) 407-6496

SURINDER SINGH

CELL: (201)-895-6349

KHALSA

Sweet House

VEGETARIAN INDIAN FAST FOOD
SWEETS, SNACKS, DRINKS

783 ROOSEVELT AVE, CARTERET, NJ 07008. PH: (732)541-6900 FAX: (732) 541-6902.

E-MAIL: KHALSASWEETHOUSE@YAHOO.COM

ਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਭਾ - ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਮੂੰਹ , ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਬਾਤਾਂ

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਬਦਲਾਵ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ।

ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਬਾਪ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ । ਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਦਿਨ, ਹੁਣ ਉਹ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ।

ਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਵੰਬਰ ੨੦੦੯ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ । ਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ੨੦੦੯ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ , ੨੦੧੦ ਵਿੱਚ ਚੌਹਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮਦਿਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਹੈ ।

ਇਸ ਦਿਨ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੱਚੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਨੇ । ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਉਸ ਦਿਨ ਲਈ ਥਾਪੇ ਗਏ ਬਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ , ਸਟੇਜ ਬਾਲ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਕਰਦੇ ਨੇ । ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਾਰੀ ਸਟੇਜ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਉਸ ਬਾਲ ਸੱਕਤਰ ਦੇ ਹੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸ ਵੀਹ ਬੱਚੇ ਸਾਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿਰਾਸ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਬਾਲ ਰਾਗੀ , ਬਾਲ ਕਵੀ , ਬਾਲ ਕਥਾਕਾਰ, ਬਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਕ , ਬਾਲ ਗਾਇਕ ਕਰੀਬ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬੜਾ ਹੀ ਰੋਚਕ ਸਮਾ ਬੰਨਦੇ ਨੇ । ਫਿਰ ਸਾਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਡੇ ਬਾਲ ਰਾਗੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਨਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬਾਲ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਲੀਡ ਕਰਦੇ ਨੇ ।

ਬਾਲ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ।

ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਦ , ਸਾਡੇ ਬਾਲ ਪਾਠੀ ਕੀਰਤਨ ਸੋਹਿਲੇ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਕੇ, ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਸੁਖਆਸਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਲਗਦਾ ਹੈ । ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਅਰਗਨਾਈਜ਼ਿਡ ਕੋਪੋਬਿਲੀਟੀ ਆਉਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰੀ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ , ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ , ਬੀਬੀ ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ ਜੀ , ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ । ਇਹਨਾ ਭੈਣਾ ਦਾ ਮੈਂ ਤੈਹ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ । ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਵੀਰ ਭੈਣ ਵੀ ਅਗੇ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਚਾਈਆਂ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣਗੇ । ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਉਠਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ :

ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ , ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੈ ਪਿਆਰ

ਇਹ ਸ਼ਰਧਾ ਕਰ ਸੇਵਦੇ , ਇਹ ਉਤਰਣਗੇ ਪਾਰ ।

ਧਨ ਇਹਨਾ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ,ਧੰਨ ਇਹ ਬੱਚੇ ਆਪ

ਸੇਵੇਰੇ ਇਹ ਨੇ ਉਠਦੇ , ਉਠ ਕੇ ਕਰਦੇ ਪਾਠ ।

ਮਾਂ ਪਿਓ ਦੇ ਇਹ ਲਾਡਲੇ , ਦਿਲ ਇਹਨਾ ਦੇ ਸਾਫ

ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਨੇ, ਰੱਬ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਯਾਦ ।

ਮਾਂ ਪਿਓ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਕਰਨ , ਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ

ਇਹ ਸ਼ਰਧਾ ਕਰ ਸੇਵਦੇ , ਇਹ ਉਤਰਣਗੇ ਪਾਰ ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ , ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ

- ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ

Basic Questions

What sukh do you have when you do paath?

You get blessings, self confidence and moral boost. These blessing you get when you won't envy anyone. You are polite and humble to everyone.

You get relaxed and know that you are not doing bad things. You only concentrate on Guru by reciting Waheguru, Waheguru, Waheguru. You forget your stress and difficulties while praying to the Waheguru, Guru listens to all prayers and showers blessings.

Why do we come to the Gurudwara?

We come to the Gurudwara to listen to Kirtan, to do Seva, to pay respect to our Guru and to be a true

Sikh. We should be humble and always be ready to do Seva. Never think that you are too dignified to do Seva.

Why should we not cut our hair?

We should never cut our hair because it's part of our Sikh Identity. The two Sahibzades of Guru Gobind Singh Ji sacrificed their lives for not cutting their hair and converting to Muslims. Today we cut our hair for looking good or because people tease us. We don't respect those who gave their lives for our religion.

- Amolak Kaur

Moments at NNJG – Bal Singh Sabha

ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ - ਉੱਦਮ ਅਤੇ ਉਪਰਾਲਾ

ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਗਿਆਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਧਾਰਮਿਕ “ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ” ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਦੱਸਦੇ ਜਾਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜੋ ਗੱਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਜਾਂ ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਇਕ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਈ ਮਤਲਬ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹੀ ਮਤਲਬ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਿਸੇ dictionary ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

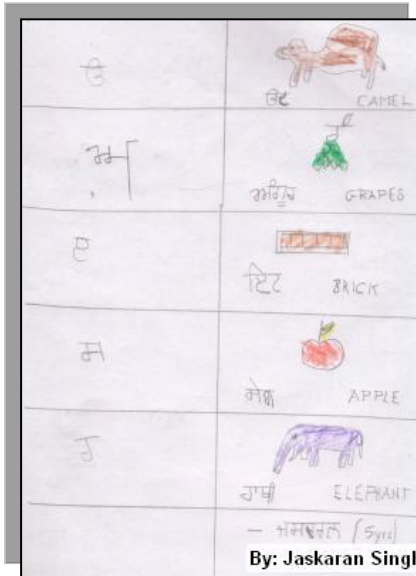
ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣੀ ਬੜੀ ਸੌਖੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣੀ ਬੜੀ ਔਖੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਥੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆ ਹੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਪਰ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ।

ਇਨਸਾਨ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੈਅ ਕਰ ਲਵੇ ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਹੋ ਮਰਜ਼ੀ ਖਾ ਲਵੇ ਪਰ ਸੁਆਦ ਘਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲਚਾਲ ਸਿਖਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸਦਾ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਅਗਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਪਰ ਨਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁੱਲ ਇਸਨੂੰ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ੨੦੦੭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ੩੦ ਬੱਚੇ ਸਨ ਪਰ ੨੦੧੦-੧੧ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ੮੦ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਜਿਸਦਾ ਸਿਹਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ

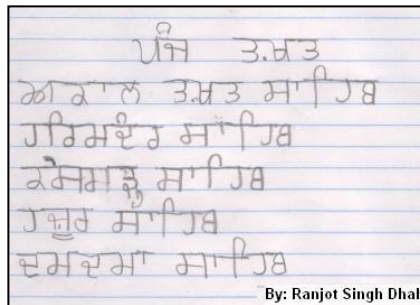
ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਹ ਬੜੇ ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਲਾਹਣਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਬੱਚੇ ਸਟੇਜ ਤੇ ਆਉਣ ਤੇ ਡਰਦੇ ਸਨ ਉਥੇ ਅੱਜ ਬੱਚੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿੱਖ ਕੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਰਾਸ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੁੱਖ ਅਸਾਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖੁਦ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਰੋਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੰਦੂ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ੧੪ ਟੀਚਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟਰਿੱਪ ਤੇ ਵੀ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਆਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ

ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਨਣ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਆਨੰਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਹੱਥ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਗੇ। ਇਥੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ French, Spanish ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਿਉਂ ਬੋਲੀ ਜਦੋਂ ਹਾਂ? ਆਉਂਦੇ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰੀਏ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖੀਏ।

- ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਅਤੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ

Khalsa School 2010 – Students

			
Tamanna Kaur	Jagmeet Kaur	Harsimar Kaur	Pritya Singh
			
Harleen Kaur	Bakhshish Kaur	Rajwant Kaur	Jaspreet Kaur
			
Pavneet Kaur	Sahibjeet Kaur	Rajveer Singh	Taranjeet Singh
			
Manveet Singh	Harkamal Singh	Sarjinderpal Singh	Karanjit Singh
			
Simarjot Singh	Jaskaran Singh	Kamaljit Singh	Karanvir Singh
			
Baljit Singh	Gurpeet Singh Bawa	Manveer Singh	Japreet Kaur

Khalsa School 2010 – Students

			
Ranjot Singh	Prabhjeet Singh	Aarza Kaur	Srishti Anand
			
Nanki Nagpal	Harleen Kaur	Bhumika Kalia	Arleen Kaur
			
Jeeyan Mahajan	Gurbani Kaur	Jaskaran Singh	Siftee Kaur
			
Paramveer Singh	Pranay Kumar	Ikman Singh	Amandeep Singh
			
Ajpreet Singh	Amanjot Kaur	Yuvraj Singh	Kabir Singh
			
Jasmeet Singh	Jasmeen Kaur	Navpreet Kaur	Onkar Singh

Khalsa School 2010 – Students

			
Kirandeep Singh	Jaskirat Singh	Harmanpreet Singh	Kaverpal Singh
			
Amandeep Singh	Kirandeep Kaur	Amanpreet Singh	Simerjeet Mudhar
			
Veeran Nagpal	Kevleen Kaur	Sanah Singh	Divanshi Kaur
			
Sukhjot Kaur	Isha Rani	Simran Kaur	Jaap Singh
			
Tanish Wadhwa	Sarab Singh	Estrella Singh	Harshat Kaur
			
Vyshnavi Figueroa	Deepak	Jaskiranpal Kaur	Jasleen Kaur

Khalsa School 2010 – Students

			
Amolak Kaur	Harneet	Gurpreet Singh	Harpreet Kaur
			
Kirandeep Kaur	Gagandeep Singh	Pravit Singh	Manveer Kaur

And growing.....

ਵਿੱਦਿਆ ਬਾਰੇ

ਵਾਹ ਵਿੱਦਿਆ ਬੜਾ ਅਨਮੋਲ ਗਹਿਣਾ,
ਜਿਨ੍ਹਾ ਪਹਿਨਿਆ ਸਦਾ ਬਹਾਲ ਹੋ ਗਏ।
ਬੜਾ ਜੋਬਨ ਧਨੀ ਸਰੂਪ ਸੋਹਣੇ,
ਬਿਨਾਂ ਵਿਦਿਆ ਰੰਕ ਕੰਗਾਲ ਹੋ ਗਏ।
ਇਹੀ ਵਿਦਿਆ ਕਰੇ ਵੈਰਾਗ ਪੈਦਾ,
ਵੱਲ ਗੁਰੂ ਦੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਦੇ ਖਿਆਲ ਹੋ ਗਏ।
ਪਾ ਕੇ ਵਿਦਿਆ ਧਨ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘਾ,
ਸਦਾ ਸੁਖੀ ਤੇ ਨਦਰ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਗਏ।
ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਾਫੀ ਅਰਸਾ ਪਹਿਲਾ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ
ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗਰੀਬ
ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲੈ ਲਿਆ।

ਲਾਗੇ ਲਾਗੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਫਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ੧੯੯੯ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਲਾ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ
ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਨਾਲ
ਮੁਫਤ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਗਤ
ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਗਬਾਨੀ ਅਤੇ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਸੋਈ-ਸਿੱਖਿਆ
ਰਾਹੀਂ ਲੰਗਰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਰਤਾਉਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਤੋਂ
ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਪੁਰਨ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਸਕਣ।

ਵਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ,
ਵਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ
- ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

Martyrs in Guru Gobind Singh Ji's family

Guru Gobind Singh Ji's father's name was Guru Teg Bahadur and his mother's name was Mata Gujri. Guru Teg Bahadur sacrificed his life to save Kashmiri Pandits. Sahibzada Ajit Singh, Sahibzada Zorawar Singh, Sahibzada Fateh Singh and Sahibzada Jojहार

Singh are the names of Guru Gobind Singh Ji's four sons. Sahibzada Ajit Singh and Sahibzada Jojहार Singh died in the war and the younger sons were buried alive in a brick wall.

By Kabir Singh

Khalsa School 2010 – Teachers

			
Gulshan Kaur	Baljeet Kaur	Geeta	Jaswinder Kaur
			
Kamaljit Kaur	Kirandeep Kaur	Pavinder Kaur	Rajwinder Kaur
			
Rashmeet Kaur	Rupinder Kaur	Shaneen Singh	Supriya
			
Surinder Kaur	Varsha Rani	Surinder Kaur	Avtar Singh
			
Surinderpal Singh (Principal)	Jaswinder Singh		

Moments at NNJG – Khalsa School

Gurmat School – Student’s Knowledge

S.No	Name	Age	Gurmat Knowledge
1	Amanjot Kaur	8 yrs	Japji Sahib (8 Pauri)
2	Amanpreet Singh	7 yrs	Japji Sahib (5 Pauri)
3	Amolak Kaur	11 yrs	Japji Sahib (10 Pauri)
4	Arleen Kaur	5 yrs	Japji Sahib (2 Pauri)
5	Bakhshish Kaur	15 yrs	Japji Sahib, Rehras Sahib, Kirtan Sohila. Learning Sukhmani Sahib
6	Baljit Singh	13 yrs	Japji Sahib (20 Pauri)
7	Divanshi Kaur	7 yrs	Japji Sahib (18 Pauri)
8	Harkamal Singh	17 yrs	Japji Sahib, Jap Sahib, Rehras Sahib, Kirtan Sohila.
9	Harleen Kaur	3 yrs	Japji Sahib (1 Pauri)
10	Harmanpreet Singh	10 yrs	Japji Sahib (2 Pauri)
11	Harneet Kaur	11 yrs	Japji Sahib (28 Pauri), Kirtan Sohila. Learning Rehras Sahib
12	Harshat Kaur	12 yrs	Japji Sahib (5 Pauri)
13	Ikman Singh	9 yrs	Japji Sahib (20 Pauri)
14	Jaap Singh	6 yrs	Japji Sahib (2 Pauri)
15	Jagmeet Kaur	12 yrs	Japji Sahib, Rehras Sahib, Kirtan Sohila. Learning Sukhmani Sahib
16	Japreet Kaur	3 yrs	Mool Mantar
17	Jaskaran Singh	13 yrs	Japji Sahib (7 Pauri)
18	Jaskiran Kaur	11 yrs	Kirtan
19	Jasleen Kaur	9 yrs	Japji Sahib (10 Pauri). Learning Rehras Sahib
20	Jasmeet Singh	8 yrs	Japji Sahib (5 Pauri)
21	Jaspreet Kaur	15 yrs	Japji Sahib, Jaap Sahib, Anand Sahib, Benti Chaupai, Amrit Savaie. Learning Sukhmani Sahib
22	Kabir Singh	7 yrs	Japji Sahib (2 Pauri)
23	Kamaljit Singh	11 yrs	Japji Sahib (25 Pauri), Rehras Sahib, Kirtan Sohila, Ardas
24	Karnjit Singh	12 yrs	Japji Sahib (28 Pauri)
25	Kevleen kaur	9 yrs	Japji Sahib (4 Pauri)
26	Kirandeep Singh	12 yrs	Japji Sahib (15 Pauri)
27	Manveer Singh	5 yrs	Mool Mantar
28	Manveet Singh	11 yrs	Japji Sahib (15 Pauri)
29	Prabhjit Singh	4 yrs	Mool Mantar
30	Rajveer Singh	11 yrs	Japji Sahib, Rehras Sahib, Kirtan Sohila and Learning Sukhmani Sahib
31	Rajwant Kaur	17 yrs	Japji Sahib, Rehras Sahib. Learning Jap Sahib, Sukhmani Sahib.
32	Ranjot Singh	4 yrs	Mool Mantar
33	Sarjinder Pal Singh	16 yrs	Japji Sahib (15 Pauri), Learning Rehras Sahib
34	Siftee Kaur	5 yrs	Japji Sahib (5 Pauri)
35	Simarjot Singh	12 yrs	Japji Sahib (6 Pauri)
36	Sukhjeet Kaur	9 yrs	Japji Sahib (2 Pauri)
37	Tamanna Kaur	11 yrs	Japji Sahib, Rehras Sahib, Kirtan Sohila, Sukhmani Sahib and Ardas
38	Tanish Wadhwa	7 yrs	Japji Sahib (2 Pauri)
39	Taranjeet Singh	11 yrs	Japji Sahib, Kirtan Sohila, Rehras Sahib

Moments at NNJG - Paath and Education Classes

Moments at NNJG - Pumpkin Picking Picnic

Man's Greatest Fear

What is the man's greatest fear? Is it the fear of falling ill or the fear of becoming poor or the fear of death? Well...it is none of them. Some surveys and research results show that most people would prefer to rather die instead of talking in front of a live audience. It is believed that '*Fear of Public Speaking*' is the man's greatest fear. It even beats out the fear of death!

For the first time in 2010, Nanak Naam Jahaj Gurudwara conducted the Speech Competition (as per the guidelines provided by Hemkunt Foundation). I was fortunate enough to listen & watch the children of our

Gurudwara delivering mesmerizing speeches on Sikh Gurus, Sikh Heros and Sikhism. Like all in the audience, I was also completely bowled out by their confidence level, preparation and style of delivery. I was around 12 yrs old when I first participated in a speech competition in my life. I still remember that I forgot my speech in the 2nd minute itself. My mind went blank and I started staring at my school teacher. After receiving no help, I started thinking of '*Mr. India*', who used to press the button on his watch to become invisible. But I didn't have that choice. After a few seconds, I took out the paper from my pocket and started reading it at a super fast speed. '*What a relief!*', I said to myself at the end of that performance. However, the tragedy continued. The second time I was speaking in the public, I forgot my speech in the 1st minute itself. Every one started laughing and I again took out the paper, only to read the remaining part in minimum number of breaths. The third time I finished the speech in just 5

seconds....as I forgot to keep the paper in my pocket!

While I was watching the children of our Gurudwara delivering the speeches, I felt happy that they would not have to undergo similar experiences in their lives. I would like to take the opportunity to thank the Gurudwara's committee (& Hemkunt Foundation) for initiating this yearly event at NNJ Gurudwara, Jersey City.

WARIS AHLUWALIA

- ❖ Based out of New York City
- ❖ Jewelry Designer
- ❖ Actor...Despite his turban and beard look, Waris says that he has never been stereotyped in Hollywood
- ❖ Appeared on Vanity Fair's International Best-Dressed List in 2010
- ❖ Recently co-wrote a book, "*To India with Love*"

Proud to be a SIKH

Thanks are also due to 'Bal Singh Sabha' for conducting regular events involving only children. Such occasions play an instrumental role in eliminating the 'stage fear' and in

increasing the confidence level of children.

Parents must also encourage their kids to actively participate in such events. I still remember one 6 yr old child prepared his speech using a drawing given to him by his father. The confidence level with which he went to the stage and faced the audience was worth experiencing.

At our Gurudwara, we organize various events for the children so that they remain connected to their roots. Such speech competitions serve a two-fold purpose. They not only teach children about the Sikh history but also help them to become great leaders by providing them a platform to practice & improve their public speaking skills.

Let us put our best foot forward in helping our little leaders conquer the man's greatest fear!

- Bibek Singh

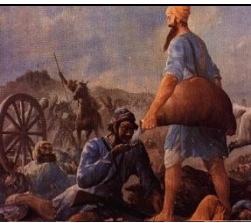

Moments at NNJG – Speech Competition

Photo Quiz

1		A	Milkha Singh
2		B	Sant Kabirdas
3		C	Mata Gujri Ji
4		D	Mata Khivi Ji
5		E	Bhai Kanhaiya Ji
6		F	Shaheed Bhagat Singh
7		G	Banda Singh Bahadur

Word Hunt at the Zoo!

W	H	A	T	I	S	B	K	O	A	L	A	B	E	A	R	L
A	C	K	A	N	D	W	S	R	E	T	S	O	O	R	S	H
I	T	H	E	A	S	N	D	H	R	E	D	A	H	L	N	L
O	V	A	E	R	T	A	Z	E	I	B	R	I	A	N	I	C
E	N	T	K	V	A	B	V	P	X	P	N	F	B	G	U	R
L	K	E	A	G	B	L	W	D	A	O	P	K	T	M	G	T
E	G	E	N	Y	L	Q	S	T	C	N	K	O	F	I	N	O
P	R	H	G	L	T	K	L	E	T	Q	D	G	R	X	E	L
H	I	C	A	I	M	L	R	X	L	B	P	A	T	P	P	E
A	Z	R	R	O	P	O	Y	T	F	T	F	Y	B	F	K	C
N	Z	X	O	N	U	Q	T	F	Y	F	R	G	P	E	T	O
T	L	Q	O	S	T	K	C	D	E	E	R	U	B	W	A	N
S	Y	L	R	B	L	A	C	K	B	E	A	R	T	T	K	R
E	B	J	A	Z	M	P	O	L	A	R	B	E	A	R	F	Q
A	E	W	M	M	D	G	N	P	E	A	C	O	C	K	V	F
L	A	N	R	G	A	L	L	Z	N	L	E	O	P	A	R	D
S	R	Z	F	L	O	W	S	E	O	G	N	I	M	A	L	F

All of the below listed ANIMALS are found in the above word scramble (answer on page 138)

Bats	hippo	peacock
black bear	kangaroo	penguins
Cheetah	koala bear	polar bear
Deer	leopard	rhinoceros
Elephant	lion	roosters
Flamingoes	llama	seals
Giraffe	ocelot	turtles
grizzly bear	panda bear	Wolf

The Mice and The Elephants

Long time ago there lived a group of mice under a tree peacefully. One day a group of elephants in search of water came that way and destroyed the homes of the rats and as a result many of them were crushed to death. The king of rats decided to approach the elephant chief and request him to guide his herd through another route. The elephant king agreed to this and took another route to the water.

So the lives of the rats were saved. One day a group of elephant-hunters came and trapped the group of elephants in huge nets. Then the elephant king suddenly remembered the king of the rats. He summoned one of the elephants of his herd which had not been trapped to go and contact the king of rats. On listening to the elephant, the rat king took his entire group of mice and they cut open the nets which trapped the elephant herd. The elephants were totally set free.

Moral: Never under estimate people by their appearance

The Three Fishes

There were three big fishes living in a lake who were very close friends. All three of them were very different from one another. The first one believed in fate. He thought things cannot be changed and what had to happen will happen no matter what. The second one was intelligent. He thought he knew how to solve a problem if he had one, with his intelligence. The third one was the wise one. It thought long and hard before acting. So one day, the wise fish was happily playing around in the water, when it overheard a fishermen talking to another. Look at that one, what a big fish! This lake is full of big fishes like this one. Let us come tomorrow and catch them. It hurriedly swam to its friends to tell the news. Let us get out of this lake before those fishermen come back. A canal I know can take us to another lake, the wise one said. The intelligent fish said, I know what to do if the fishermen come and catch me. The fish which believed in fate said,

Whatever will happen will happen, I was born in this lake and I am not going to leave it. The wise fish didn't want to risk its life, so he took the canal and went to another lake. The fishermen came back the next morning and cast their net. The rest of the two friends were caught in it along with many other fishes. The intelligent fish thought of a way to escape, it acted as if it were dead. The fishermen threw him along with other dead fish back into the lake. But the other fish

which believed in fate was still jumping in the net and the fishermen struck him dead.

Moral: Intelligence wins over might

The Mongoose & the Farmer's Wife

Long time ago there lived a farmer and his wife. They had a new born son. The farmer's wife wanted to have a pet animal to protect the child which would also be a companion to the child. They had a talk and decided upon a mongoose. So, they brought a mongoose and started rearing it. A couple of months later, one day the farmer and his wife wanted to go out of the house leaving the child at home. The farmer thought that the mongoose would take care of the child while they were away. So they left the mongoose and the child at home and went out. The farmer's wife returned earlier and on returning home found that the mouth of the mongoose was stained with blood and she immediately inferred that the mongoose had killed the child. In anger she threw a box on the mongoose and the mongoose was hurt badly. She then rushed inside to see what happened to the child. She was surprised to find a dead snake lying in the room. She could guess that that the mongoose had saved the child's life by killing the snake. Realizing the mistake she went out of the room only to find the mongoose dead on the floor. She cried out loud at her hasty action.

Moral: Don't act in haste. Think and then act

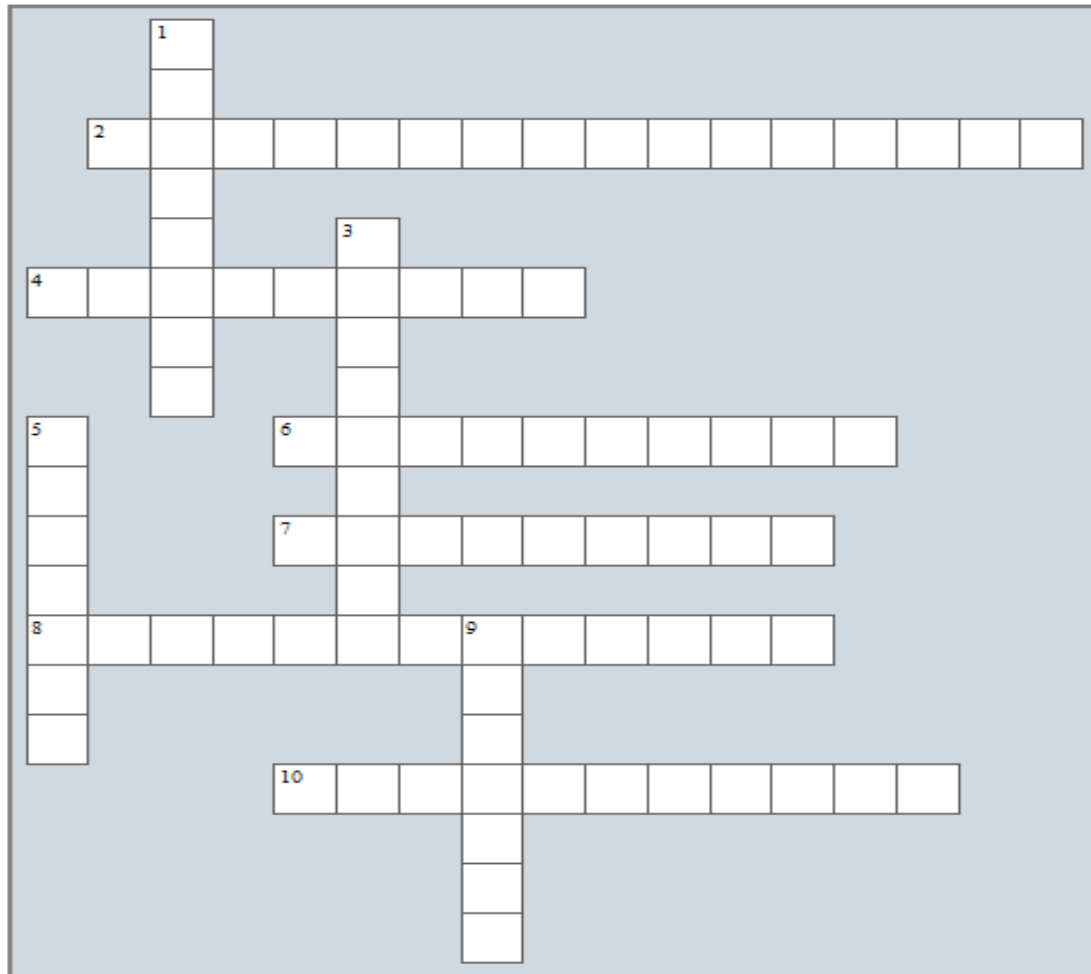
Kid's Quiz

1. What you will do if someone asks you to help them in arranging the Jodas (Shoes) on the shelves in Gurudwara Sahib?
 - (a) Ignore their request.
 - (b) Look blankly on their face.
 - (c) Laugh at them.
 - (d) Start helping them.
2. How will you react if someone says don't run but sit and listen to the Kirtan?
 - (a) Start running with more speed.
 - (b) Ignore their request.
 - (c) Go and complain to your parent.
 - (d) Will feel sorry and sit down quietly.
3. Why do you come to the Gurudwara?
 - (a) To do Seva.
 - (b) To listen to Gurbani.
 - (c) To listen Kirtan.
 - (d) All of the above.
4. Why you are learning Gurmukhi?
 - (a) Because your parent told you to learn.
 - (b) Because you like to learn more languages.
 - (c) Because you want to read Guru Granth Sahib Ji one day.
 - (d) Because everyone is learning.
5. Why do you participate in Bal Singh Sabha Program?
 - (a) To show your knowledge.
 - (b) To show your dress.
 - (c) To get photographed.
 - (d) To participate for the sake of getting knowledge on Sikhism.
6. If some Sevdar slips and falls while doing seva how you will react?
 - (a) Laugh instantly.
 - (b) Control your laugh.
 - (c) Help to the Sevdar to get up.
 - (d) Ignore.

How much do you know?

1. Who was the seventh Guru of the Sikhs?
 - a. Guru Amar Das Ji
 - b. Guru Ram Das Ji
 - c. Guru Har Rai Ji
 - d. Guru Harkrishan Ji
2. The four sahebzadas are the son of which Guru?
 - a. Guru Arjun Dev Ji
 - b. Guru Gobind Singh Ji
 - c. Guru Tegh Bahadur Ji
 - d. Guru Hargobind Ji
3. Who was the youngest sahebzada?
 - a. Baba Jujhar Singh Ji
 - b. Baba Zoravar Singh Ji
 - c. Baba Ajit Singh Ji
 - d. Baba Fateh Singh Ji
4. When was the Khalsa Panth created?
 - a. 1492
 - b. 1599
 - c. 1699
 - d. 1799
5. Where was the Khalsa Panth created?
 - a. Akal Takht
 - b. Kesgarh Sahib
 - c. Amritsar
 - d. Damdama Sahib
6. All the following are one of the Five Beloveds or "Punj Pyaare" except for:
 - a. Bhai Daya Singh Ji
 - b. Bhai Dharam Singh Ji
 - c. Bhai Himmat Singh Ji
 - d. Bhai Fateh Singh Ji
7. Which of the following is not one of the 5 K's?
 - a. Kesh
 - b. Karra
 - c. Koli
 - d. Kirpan

CROSS WORDS on NNJG Events of 2010

Across

Down

2. Park where NNJ Gurudwara conducted its Picnic in 2010

4. NNJ Gurudwara will be conducting this annual state event in 2011

6. Occassion, on which, all the chores of Sunday's divan were conducted solely by the ladies

7. Month in which Nanak Naam Jahaj Gurudwara (NNJG) celebrated its anniverssary

8. Name of the group at NNJG that conducted the birthdays of Sahibzade

10. A world-famous athelete that visited NNJ Gurudwara in 2010

1. Occassion, on which, NNJ Gurudwara released its first magazine

3. Occassion, on which, the kids of NNJ Gurudwara went to Pumpkin Picking Field Trip

5. Month in which NNJ Gurudwara organized the BLOOD DRIVE event within its campus

9. Organization under whose umberalla the Speech Competition was conducted at NNJ Gurudwara

Answers

Kid's Quiz: 1) d, 2) d, 3) d, 4) c, 5) d, 6) c

Photo Quiz: 1-C,2-A,3-E,4-F,5-G,6-B,7-D

How much do u know?: 1c,2b,3d,4c,5b,6d,7c

Word Puzzle – Guru Granth Sahib’s Contributors

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	D	T	I	N	A	J	R	A	K	G	D	V
2	H	N	R	U	A	A	I	N	A	B	N	E
3	I	S	A	I	N	N	B	G	T	H	K	D
4	N	A	D	N	L	S	A	I	E	I	H	M
5	N	E	A	A	A	O	K	K	G	K	A	A
6	V	H	P	D	D	M	C	G	H	H	A	N
7	D	I	R	A	F	I	A	H	B	A	I	A
8	P	U	G	U	R	U	G	R	A	N	T	H
9	S	S	A	D	I	V	A	R	H	N	S	D
10	N	R	N	A	M	A	R	D	A	S	S	A
11	M	K	G	A	A	R	D	R	D	N	A	S
12	A	B	A	I	N	I	R	R	U	A	T	S
13	D	A	D	N	A	N	A	M	R	A	P	H

AdiGranth
Angad
Amardass
Arjan
Baini
Bhikhan
Dhanna
Farid
Gurugranth
Jaidev
Kabir
Namdev
Nanak
Parmanand
Pipa
Ramanand
Ravidas
Sadhana
Sain
Surdas
Teghbahadur
Trilochan

Answer Keys

Word Hunt

W	H	A	T	I	S	B	K	O	A	L	A	B	E	A	R	L
A	C	K	A	N	D	W	S	R	E	T	S	O	O	R	S	H
I	T	H	E	A	S	N	D	H	R	E	D	A	H	L	N	L
O	V	A	E	R	T	A	Z	E	I	B	R	I	A	N	I	C
E	N	T	K	V	A	B	V	P	X	P	N	F	B	G	U	R
L	K	E	A	G	B	L	W	D	A	O	P	K	T	M	G	T
E	G	E	N	Y	L	Q	S	T	C	N	K	O	F	I	N	O
P	R	H	G	L	T	K	L	E	T	Q	D	G	R	X	E	L
H	I	C	A	I	M	L	R	X	L	B	P	A	T	P	P	E
A	Z	R	R	O	P	O	Y	T	F	T	F	Y	B	F	K	C
N	Z	X	O	N	U	Q	T	F	Y	F	R	G	P	E	T	O
T	L	Q	O	S	T	K	C	D	E	E	R	U	B	W	A	N
S	Y	L	R	B	L	A	C	K	B	E	A	R	T	T	K	R
E	B	J	A	Z	M	P	O	L	A	R	B	E	A	R	F	Q
A	E	W	M	M	D	G	N	P	E	A	C	O	C	K	V	F
L	A	N	R	G	A	L	L	Z	N	L	E	O	P	A	R	D
S	R	Z	F	L	O	W	S	E	O	G	N	I	M	A	L	F

Crossword

1. VAISAKHI
2. LIBERTYSTATEPARK
3. HALLOWEEN
4. SIKHGAMES
5. OCTOBER
6. MOTHERSDAY
7. SEPTEMBER
8. BALSINGHSABHA
9. HEMKUNT
10. MILKHASINGH

Word Puzzle

(D5, SE) AdiGranth
(C8, E) Gurugranth
(D1, SE) nanak
(C9, S) Angad
(D10, E) Amardass
(H1, W) Arjan
(I3, S) teghbahadur
(B12, E) Baini
(J2, S) Bhikhan
(A7, NE) Dhanna
(E7, W) Farid
(F1, SW) Jaidev
(G5, N) Kabir
(L6, N) Namdev
(K13, W) Parmanand
(A8, NE) Pipa
(H8, NW) Ramanand
(H9, W) Ravidas
(L11, N) Sadhana
(B3, E) Sain
(A9, NE) Surdas
(B1, SE) trilochan

ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਟੀਮ ਵਲੋਂ

“ਸਿੱਖ” ਦਾ ਅਰਥ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ “ਸਟੂਡੇਂਟ” ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਸਿਖਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੇ, ਉਹ ਇਕ ਸਟੂਡੇਂਟ ਹੈ... ਇਕ ਸਿੱਖ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਵਾਰ ਜਾ ਕੇ, ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣੀ ਮਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਸਿਖੀਆ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਟੀਮ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਕਾਯਮ ਰਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿਖੀਆ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਭ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗੀ।

ਆਵੇ ਜਰਾ ਝਾਤੀ ਮਾਰਿਏ ਇਸ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਣ ਦੇ ਰੋਚਕ ਸਫਰ ਤੇ - ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੀਮ ਨੇ ‘Guidelines’ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਰਵਜਨੀਕ ਕੀਤੀ ਤਾਂਕੀ ਸੰਗਤ ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਪਨੇ ਲੇਖ ਲਿਖੇ। ‘Deadline’ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਕੇ ‘Notice Board’ ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਰ ਦਿਵਾਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ‘Announce’ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਹੁਤ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਮੋਹਨਿਤ ਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਵੱਖਰੀਆਂ- ਵੱਖਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ - Photo Team, Editorial Team, Designing Team, Kids Section, Proof Reading Team, Compilation Team, Advertisement Team। ਸਭ ਨੇ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਤਾਲ-ਮੇਲ ਵਿੱਚ ਕਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਸ਼ੁਕਰ, ਸ਼ਨੀਚਰ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਸਮੇਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। Fauji Uncle ਦੇ ਹੱਥ ਦੀ ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਹੀ ਕੁਛ ਹੋਰ ਸੀ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਟੀਮ ਨੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰਕੇ, ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ, ਅਤੇ ਕਦੇ “Email” ਤੇ “Telephone” ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਿਤਾ। ਹਰ ਕਿਸੀ ਟੀਮ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ‘ਚ ਅਪਣੀ ਅਪਣੀ ਸੇਵਾ ਪਾਈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ‘ਚ ਇਕ ਹੀ ਮਕਸਦ ਅੱਤੇ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਇਸ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਅੱਤੇ ਕਵੀਤਾਵਾਂ Guidelines ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੋਣ। ਕਮਰ ਤੋੜ ਮੋਹਨਿਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇਰਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾਂ ਲਈ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਧੰਨਵਾਦ। ਅਸੀਂ ‘Khalsa School’ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਵੀ ਬੜੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ‘Editing’ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ‘Final Review’ ਵਾਸਤੇ ਬੜਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਹੀ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਇਤਹਾਸ ਸੰਜੋਂ ਕੇ ਰਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਭੁਲਾਂ ਦੀ ਖਿਮਾਂ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ‘Feedback Form’ ਵਿੱਚ ਭਰ ਕੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਟੀਮ ਦੇ “ਸਿੱਖ”/ “ਸਟੂਡੇਂਟਸ” ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰੋ ਜੀ। ਧੰਨਵਾਦ।

Management Committee

Karnail Singh
(President)
551-358-4843

Surinder Pal Singh
(Secretary)
973-727-3005

Harkesh Thakur
(Treasurer)
201-240-0669

Balbir Singh
(Member)
201-432-0026

Jaswinder Singh
(Member)
201-238-8741

Baljit Singh
(Member)
908-910-9833

Harbhajan Singh
(Member)
201-732-0955

Special Thanks to our advertisers:

- Bengali Sweets (Page 34)
- Bergen Ave Drugs (Page 35)
- East West Hauling Inc (Page 23)
- Japsi Transport (Page 43)
- Khalsa Sweets (Page 112)
- RCD Check Cashing (Page 44)
- Singh Jewelers (Page 24)
- Singh Taxi (Page 112)

Feedback Form

**Please submit your feedback by 15th May 2011 at Gurudwara Sahib Dropbox
or email at MagazineFeedback@nnjgurudwara.com**

While we have tried to put our best efforts in creating the Magazine, we would like to take your feedback so that we can improve future edition(s) of Gurudwara Sahib Magazine.

ਅਸੀਂ ਅਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ ਵਧਿਆ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕਮੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਸੁਝਾਅ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਉ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗਲੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Are you satisfied with the quality of the magazine? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ?	Yes ਹਾਂ	No ਨਹੀਂ
If No, can you please provide the reason : ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਕਾਰਣ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹੋ?		
Do you think that the magazine had the required variety of articles? ਕੀ ਤੁਹਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖ/ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ?	Yes ਹਾਂ	No ਨਹੀਂ
If No, can you please provide what was missing: ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸੁਝਾਅ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਉ:		
Do you think that the magazine had proper balance between English and Punjabi language. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸੰਤੁਲਨ ਹੈ ?	Yes ਹਾਂ	No ਨਹੀਂ
If No, can you please suggest how it can be improved? ਜੇ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕੀਏ?		
Do you think that the magazine had proper coverage of events? ਕੀ ਤੁਹਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?	Yes ਹਾਂ	No ਨਹੀਂ
If No, can you please provide which event was missing and how can we improve?		

ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗੇ ਤੋਂ ਸੁਧਾਰ ਸਕੀਏ?

List two Items that you liked most in the magazine:

ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦਸੋ ਜੋ ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਹੋਣ:

- 1.
- 2.

List two Items that you did not like in the magazine:

ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦਸੋ ਜੋ ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਾ ਲਗੇ ਹੋਣ:

- 1.
- 2.

List two Items that you would like to be improved in the magazine:

ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦਸੋ ਜਿਹਦੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ :

- 1.
- 2.

List two items that you think we should include in next edition:

ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦਸੋ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਛਾਪੀਏ:

- 1.
- 2.

Any other feedback:

ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਤੁਸੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Name (ਨਾਮ): _____

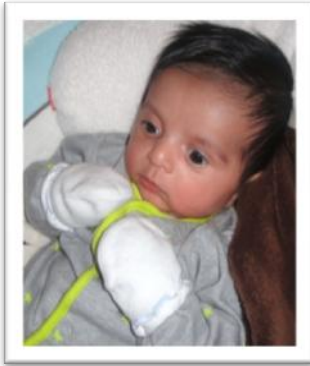
Contact Number (ਸੰਪਰਕ ਵਾਸਤੇ ਨੰਬਰ): _____

Email (ਈ ਮੇਲ): _____

Phulwari

Viraaj Narang

Armaan Singh

Ranbir Singh

Harpavit Singh

Jasveer Mehta

Kanav Bhushan

Sahej Toor

Yashika Ringasia

Arjit Singh

Agamjot Singh

Keerat Singh

Alya Agrawal

Araina Kochar

Seerat Kaur

Mehar Joseph

Jujhar Singh

Gurudwara Nanak Naam Jahaj
1080 Westside Ave Jersey City NJ 07306